לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום א', ו' באדר א' תשמ"ו, 16 בפברואר 1986 / שנת מ"ג מס' 12965 / המחיר 63 אגורות כולל מע"מ

3 יהודים נחטפו בביירות — אחד נרצח

ביירות. — הארגון החשאי של „המדוכאים בעולם" הודיע אתמול, כי חטף שלושה יהודים לבנונים, והוציא להורג אחד מהם.

המדובר הוא בשלושה מבני משפחת בנסטי — יהודה, יוסף ואברהם. שהוצא להורג, על־פי הודעת הארגון, „על־פי מצוות האל", מכיוון שהיה „מרגל פושע".

לגילוי הדעת המשוכפל, שהופץ בין סוכנויות ידיעות זרות בביירות, צורפו שלושה תצלומי פולארויד. בשניים מהם נראו בני־ערובה, כנראה מוכים, ואילו בתצלום השלישי הופיע אדם שנראה כמת.

(עי"צ)

לראשונה — מדד ינואר שלילי של 1.3% — מודעי לא יעדכן מדרגות־המס

היום יביא מודעי לאישור הממשלה את הצעות המיסוי לקיצבאות זיקנה וילדים

קיסר: במינוס אין בשורה למובטלים ● השכירים יקבלו תוספת של 3.9 אחוזים ● גם הריבית הבנקאית תופחת בכחצי אחוז ● התעשיינים דורשים הסרת פיקוח ● הסיבה למדד השלילי — ירידה במחירי הדירות

מאת כתבינו הכלכליים בירושלים ות"א וכתבנו לענייני עבודה

מדד המחירים לצרכן ירד בחודש ינואר ב־1.3 אחוזים. היה זה שיעור האינפלציה הנמוך ביותר בחודש ינואר מאז החל פירסום המדד.

על־פי הנתונים שפורסמו ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שיעור האינפלציה המצטבר בשלושת החודשים האחרונים, הגיע לכחצי אחוז. שיעור זה של אינפלציה מתורגם לקצב שנתי של כשני אחוזים. יצוין, שזה הוא שיעור אינפלציה נמוך יותר מאשר במרבית ארצות מערב אירופה, להוציא את הולנד.

משקיפים כלכליים בירושלים ציינו, שגם בחודשים הקרובים תישמר, ככל הנראה, היציבות במחירים, בגלל הירידה במחירי הנפט.

שר־האוצר, יצחק מודעי, מתכוון להביא היום לאישור הממשלה את כל החקיקה המתחייבת מהצעת התקציב לשנה הבאה. חקיקה זו תכלול את המיסוי על קיצבאות הזיקנה, קיצבאות ילדים ואגרת החינוך. יצויין, שחברים מרכזיים במפלגת העבודה ובסיעה בכנסת, הביעו בשבועות האחרונים התנגדות לצעדים אלה ואיימו שיצביעו נגד התקציב בקריאה שנייה ושלישית.

תוספת היוקר קטנה

הירידה במחירים בחודש שעבר, הביאה את המדד ל־134.5 נקודות, על הבסיס של 1985 = 100. החל מינואר, שינתה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את המשקלות של המוצרים והשירותים השונים הנכללים בסל אשר מהווה הבסיס לחישוב המדד. יצוין, כי אילו הייתה ממשיכה הלשכה לחשב את שיעור האינפלציה על־פי המשקלות הישנות, היתה מתקבלת ירידה גדולה יותר במדד — 1.6 אחוזים.

השכירים במשק יקבלו במשכורת פברואר העלאת שכר של 3.9 אחוזים. ההעלאה תכלול תוספת של

(סוף בעמוד 2)

מקורות מערביים: חוסיין שוקל ניתוק מערפאת

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

חוסיין שוקל להודיע בקרוב באופן פומבי על ניתוק יחסיו עם ערפאת — כך נודע לכתבנו מפי מקורות דיפלומטיים מערביים בישראל.

יתכן כי סיבת התערבותו של נשיא מצרים, חוסני מובארק, בשיחות בין חוסיין לערפאת היא להניא את המלך חוסיין מצעד דראסטי כזה.

עוד נודע לכתבנו, כי בשיחות ברבת־עמון הוצע לאש"ף להשתתף בטקס הפתיחה של הוועידה הבין־לאומית במעמד מלא, אבל לא בוועדות המשנה. אש"ף דחה את ההצעה הזאת.

האוצר מתכנן שינויים מפליגים במערכת הפנסיה

● עמוד 20

מחירי הדלק יורדים ומחירי מוצרי הלוואי שלו — עולים

● עמוד 3

ועדת־החקירה: ההחלטה לשגר את צ'לנג'ר — אולי מוטעית

ועדת־החקירה שמונתה לבדוק את האסון שפקד את מעבורת־החלל צ'לנג'ר, בראשות שר־החוץ לשעבר, וויליאם רוג'רס, קבעה, שההחלטה לשגר את החללית היתה, אולי, שגויה. (שע"ח)

הפרלמנט במנילה הכריז: מרקוס ניצח

רייגן: מהימנות הבחירות מוטלת בספק

חברי האופוזיציה עזבו ישיבת הפרלמנט לפני ההצבעה ● אקינו: מרקוס הובס ● ראשי הכנסייה: מרקוס שליט בלתי־חוקי

סנטה ברברה, קליפורניה. — נשיא ארה"ב, רונלד רייגן, אמר אתמול, כי מהימנותן של הבחירות בפיליפינים מוטלת בספק, לאור השימוש הרב באלימות שנעשה על־ידי תומכי הנשיא מרקוס.

רייגן קרא לאזרחי הפיליפינים למנוע מעשי אלימות ולחפש דרכים להשכנת שלום ולהחזרת היציבות למדינה. „שני הצדדים צריכים לפעול יחדיו, כדי להבטיח דמוקרטיה יציבה וכלכלה בריאה", אמר רייגן.

מעשי אלימות קשים

רייגן הוסיף, כי המשקיפים האמריקנים שפיקחו על מהלך הבחירות

(סוף בעמוד 2)

אחד מאנשיו של הנשיא מרקוס, משמאל, מסמן „V", לאות ניצחון, לעיניהם של שניים מתומכי אקינו המסמנים „L", לאות מאבק מחנה האופוזיציה — עם מסירת ההודעה על ניצחון מרקוס בבחירות. (צילום: אי־פי)

הצמיחה היא תנאי ליציבות

ירידת מחירים (והכוונה לירידה, ולא להאטה) איננה תופעה יוצאת־דופן בתהליך של בלימת היפר־אינפלציות, ובכל זאת היא התפתחות המעידה על הצלחה. בספטמבר 1922 עלו המחירים באוסטריה ב־82%, ובדצמבר אותה השנה הם כבר ירדו ב־5%. בגרמניה נבלמה ההיפראינפלציה כליל בנובמבר 1923, והמחירים ירדו בתוך שלושה חודשים בכ־16%. באיטליה, מקרה המחקר ביותר של היפראינפלציה שלאחר מלחמת העולם השנייה, עלו המחירים בספטמבר 1947 ב־72%, אבל בדצמבר הם ירדו ב־27%, ירידה אשר נמשכה עד מחצית 1948. בכל המדינות הללו נקטה מדיניות אנטי־אינפלציונית שמרכיביה המרכזיים דומים: קיבוע שער־החליפין, הנהגת משטר מוניטארי חדש, חיסול הגרעון התקציבי ומיתון הפעילות הכלכלית בכללותה, בעיקר על־ידי כיווץ האשראי הריאלי. אלה היו גם אמצעיה של המדיניות שננקטה על־ידי ממשלת האחדות בתחילת יולי, ואשר פירותיה הבשילו לאט מן הצפוי ולא בסדר החזוי: דווקא בתחילה, כאשר נשחק השכר, ננעלו כל ברזי האשראי והופעלו צווי־חרום דראקוניים, המשיכו המחירים לעלות בקצב חודשי של 4% עד 5%. לעומת־זאת בחודשים האחרונים, לאחר שהממשלה נסוגה מן הקיצוניות, ולאחר שעלה השכר, גדל במידה מסוימת האשראי ואפילו קטנו שיעורי האבטלה, נמצאה האינפלציה בכיבוש ובתבוסה מעמיקה והולכת. באשר למדיניות הממשלתית, זו נשענת היום רק על שני בולמי־זעזועים עיקריים ומספיקים: אי־שינוי במחיריהם של כל המוצרים והשירותים שבפיקוח הממשלתי הישיר, והמשך הקפאת שער־החליפין של השקל מול הדולר. כל תזוזה, ולו חלקית, מעוגנים אלה, עלולה עדיין להביא לחידוש התהליך האינפלציוני, אף אם יהיה פחות מואץ מבעבר.

דיסאינפלציה מהירה מדי – אכן, אצלנו היא היתה מהירה מאוד – טומנת בתוכה סכנות רבות, בעיקר למגזרים היצרניים של המשק. לנוכח ירידת מדד המחירים מתברר, כי הריבית הריאלית הרקיעה בחודש ינואר ל־125% לשנה, לכל הפחות. [illegible] המחירים הגבוהים ביותר, והיא חייבת לרדת משם מיד לרמה סבירה של העמוד. מפעלים בריאים בפני הברירה האכזרית לפטר עובדים או לאגור מלאי, ורובם העדיפו עדיין לשמור על עובדים גם במחיר מימון כבד. אך ברירה זו לא תעמוד להם לאורך זמן. לשנה תקציבית עוצבה מדיניות תקציבית המבטיחה אפס צמיחה ריאלית (לאחר שלוש שנים של אפס צמיחה דומה), ולא מן הנמנע כי בלי תמריצים נוספים, גם הקיפאון הזה יתחלף עד שלא יושג, כלומר, התוצר הריאלי יירד. השבר בהשקעות מעמיק ומצבת של החקלאות עדיין בכי־רע. מדיניות ייצוב המחירים שהצליחה דווקא בשלושת החודשים האחרונים מעבר לכל תחזית, התמוטט אם לא קטנו צעדים מהירים מאוד להחדשה של הפעילות הכלכלית היצרנית. לאינפלציה [illegible] ונכתב במיתקפת־המיתון האחרונה, הצמיחה איננה הגורם וכללו, אלא להיפך: בשנים של אינפלציה דוהרת, לא צמח המשק בכלל. הירידה הוא מן הסיבות המביאות לעליות המחירים היצרנית, לכן, ככל שנקדים להפרד מן המיתון המואלץ, כך יקטנו חששי הייצוב ממשיים ומובטחים יותר, וסכנות חידוש האינפלציה החולפת יותר.

מכה למחנה שמיר־ארנס — לא יוגדלו הצירים הממונים

בית־הדין העליון של „חירות" ביטל את החלטת המרכז האחרונה, שנתקבלה בלחץ מחנה שמיר־ארנס, להוסיף 10 אחוזים צירים ממונים לוועידה

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

[illegible] אנו קובעים, כי בעית הגוסים (המוגזרים — ד.ג.) עליהם מדובר בהחלטת מרכז התנועה, והחלטת המרשים בינוים, תלושה מן המציאות ולא היה לה יסוד מספיק — פסק ביום שישי בית־הדין של תנועת החירות.

[illegible] בכך הוא קיבל למעשה את טענת דוד לוי ואריאל שרון, אשר נציגיהם

(סוף בעמוד 2)

על המשמר

עו"ד ידוע נחקר בחשד העלמת ראיה

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

עורך דין ידוע מתל־אביב נעצר אתמול למספר שעות ונחקר במטה משטרת מחוז תל־אביב, בשל חשדות של שיבוש הליכי משפט.

עורך הדין, בן 37, חשוד בהעלמת ראיה בתיק הנמצא בטיפול בית־המשפט, אשר בו הוא משמש סניגור. עם עורך הדין נחקרו באותו עניין 3 אנשים נוספים.

המעורבים הנוספים שנחקרו הם שני צעירים בשנות ה־20 מתל־אביב וצעיר נוסף מחולון. המשטרה תעביר היום את חומר החקירה ליועץ המשפטי לממשלה ותמליץ בפניו להעמיד לדין את עורך הדין ואדם נוסף. שם עורך־הדין שמור במערכת.

ב„חירות" כולם מרוצים: כל מחנה עדיין טוען להישגים

תבוסה למחנה לוי בסניף בית־שאן על אף ההתגייסות המיוחדת למאבק ● בסניף ירושלים נבחר במקום הראשון ח"כ דן מרידור ובמקום השני בנימין זאב בגין, לפני אביו

מאת דורית גפן ומירה יערי, כתבות „על המשמר"

ראשי שלושת המחנות בתנועת החירות המשיכו אתמול לטעון להישגים גדולים בבחירות הסניפיות שהתקיימו השבוע בסניפים.

דוד לוי אמר, כי המחנה שלו זכה בניצחונות רבים ויש לו רוב. הוא הרגיש את חשיבות הבחירות הדמוקראטיות, ויצא שוב נגד הניסיון לעוות את הייצוג האמיתי של חברי המפלגה על־ידי מינוי צירים.

כזכור, עומד היום בית־הדין של חירות לדון בערעור של החלטת המרכז שהתקבלה לפני 12 יום בעניין זה. למחנה לוי היו ניצחונות בסניפים שונים, ביניהם בסניף חיפה ובדרום תל־אביב.

עם זאת, נכשל ח"כ יהושע מצא, איש מחנה לוי, בבחירות שהיו בסניף ירושלים מול רובי ריבלין ממחנה שמיר. במקום הראשון נבחר ח"כ דן מרידור ואחריו בנימין בגין, לפני אביו, מנחם בגין.

ראשי מחנה שמיר טענו אתמול, כי מהתוצאות החלקיות מסתמנת מגמה של רוב לזרם המרכזי בתנועת החירות, קרי מחנה שמיר, הם הדגישו במיוחד את המהפך בסניף ירושלים, וכן בסניפים אחרים, למרות המאמצים הגדולים וההתארגנות המיוחדת שעשו אנשי מחנה לוי לקראת הבחירות בסניפים.

גם אנשי שרון הביעו שביעות רצון מתוצאות הבחירות עד כה, לדבריהם, התבססה והתרחבה המערכה בשרון סניפים, והוא מהווה היום גורם משמעותי בהיערכות הכוחות בתוך חירות, אמש טרם הושלם מניין כל קולות המצביעים בבחירות בסניפים.

ההערכות האופטימיות של המחנות השונים ב„חירות" יעמדו למבחן־אמת בהכרעות שיהיו בוועידת חירות, ובעיקר ביחסי הכוחות שיתהוו במרכז החדש, שייבחר על ידי הוועידה.

60% לבן־לולו

ראש המועצה המקומית בית־שאן, שלמה בן־לולו, הנמנה עם מחנה שמיר־ארנס, זכה ב־60 אחוז מקולות הבוחרים לוועידת חירות בבית־שאן. גיסו של השר לוי, דוד אדרי, זכה רק ב־40 אחוז מהקולות.

תוצאות ההצבעה בסניף חירות בבית־שאן וההפסד שנחל מחנה לוי הפתיעו ביותר, מאחר שתומכי השר, שהוא תושב המקום, התארגנו למאבק על הזכיה וראו בבית־שאן „העיר של המצודה". יצוין כי סניף חירות בבית־שאן הוא אחד הסניפים הגדולים של התנועה בארץ והצביעו בו 1500 מתוך 2300 בעלי זכות הצבעה. נבחרו

, כזכור, נציגים לוועידת חירות ולמועצת הסניף (42 איש) ובשניהם קיבל מחנה לוי רק 40 אחוז מהקולות.

נושי קלרין יפגינו מול לשכת דוד לוי

ראש הוועד הארצי: עד היום לא התייחס שר השיכון אפילו פעם אחת לבעיות של מאות משפחות

200 בני־משפחות ששילמו תמורת דירות שרכשו בחברת „קלרין" ונקלעו לקשיים בעקבות פירוק החברה — הפגינו אתמול מול הסניף המרכזי של בנק לאומי ברחוב יהודה הלוי בתל־אביב.

ההפגנה היתה שקטה וכוחות המשטרה שהגיעו למקום לא התערבו.

יושב ראש הוועד הארצי של נושי „קלרין", ברוך טולידאנו, מסר כי ההפגנה מול בנק לאומי מקורה בתחושת נושי „קלרין" כי הנהלת בנק לאומי היא זו שתקבע אם ההסדר עם הנושים והמו"מ עם המפרק הרשמי יתבצעו בצורה שלא תביא להתמוטטות 600 משפחות שקנו דירות מהחברה.

נציגי המפגינים נפגשו עם אישים מוסמכים בהנהלת הבנק הלאומי ואלה הבטיחו להם, לדבריהם, תשובה לדרישותיהם תוך יום או יומיים.

עוד מסר טולידאנו, כי נושי „קלרין" יפגינו מול לשכת שר השיכון במחאה על כך, שעד היום לא התייחס השר אפילו פעם אחת לפירוק „קלרין" ולבעיות מאות המשפחות שנפגעו.

(עתים)

● נושי קלרין בהפגנה מול הסניף המרכזי של בנק לאומי בתל־אביב, אתמול. (צילום: אנדרה ברוטמן)

5000 מובטלים בנצרת ובכפרי הסביבה

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

מועצת פועלי נצרת והעירייה התריעו אתמול על האבטלה הגוברת והולכת בעיר ובכפרי הסביבה.

מנתונים שמסרו הדוברים עולה, כי מספר המובטלים הרשומים בלשכת התעסוקה הגיע בינואר ל־3000, ולהערכתם, יש עוד כ־2000 מובטלים שאינם רשומים. מזכיר מועצת פועלי נצרת, מוחמד אבראהמד, אמר כי הפועלים הערביים הם המועמדים הראשונים לפיטורין, ולדעתו, קיימים פיטורים על רקע לאומי. הדוברים מחו על ההחלטה לחייב אשתו של מובטל להתייצב בלשכת העבודה עם בעלה, כדי להרשם במדור להבטחת הכנסה, דבר שלדעתם עומד בניגוד מוחלט למסורת ולמנהגים הערביים.

ננעל כנס צירי מפ"ם לוועידת הסת' עובדי המדינה

מאת כתבנו לענייני ההסתדרות

כנס צירי מפ"ם לוועידת הסתדרות עובדי המדינה, שאירגן חבר המזכירות, בנימין אבנון, ננעל אתמול לאחר יומיים של דיונים. בכנס שהתקיים בבית אורנים השתתפו כשישים צירים. ועידת הסתדרות עובדי המדינה תיערך בתחילת מארס. נשאו דברים מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות, מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה, ראובן בר־עמי, חבר הכנסת יאיר צבן, חבר הוועדה המרכזית, אפרים וילוני, ורכז האיגוד המקצועי במפ"ם דב אלקנתי. אחת ההחלטות שקיבל הכנס היא להמשיך ולחזק את הקשר בין מפ"ם למפלגת העבודה במסגרת האיגוד ובמכלול המישור ההסתדרותי.

שנקמן מזהיר טכנאי הטלוויזיה: אם התקלות מכוונות — יוסר הגיבוי

שר החינוך ייפגש היום עם מנכ"ל רשות השידור כדי לדון בשיבושים ● אתמול דן יו"ר הוועד המנהל עם היועץ המשפטי לממשלה באפשרויות לסגור את הטלוויזיה ★ על הפרק — פתיחת הטלוויזיה מחדש רק בעוד כמה חודשים לפי מודל הערוץ השני

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

טכנאי הטלוויזיה נקלעו למילכוד: אם יימשכו התקלות בשידורים — תיסגר הטלוויזיה, אם ייפסקו — יוכח כי היו מכוונות מראש. גם נציגם בהסתדרות, זלמן שנקמן, אמר אתמול, כי אם יתברר שהתקלות היו מכוונות — לא תיתן עוד ההסתדרות גיבוי לטכנאים. „ישנן דרכים רבות להאבק על עניין צודק — וההתנכלות לציבור איננה אחת מהן", אמר.

אתמול נפגשו יו"ר הוועד המנהל, מיכה ינון, מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, ומנהל הטלוויזיה עם היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר, על מנת לבדוק מהן האפשרויות לסגירת הטלוויזיה. במסמך, שהוכן לבקשתו, מפורטת רשימת השיבושים בטלוויזיה עד כה ומוצעות ארבע אפשרויות:

● להפחית משכר הטכנאים בגלל שביתה חלקית בלתי־מוגנת.

● להשבית הטלוויזיה השבתת מגן סקטוריאלית, שפירושה אי־תשלום שכר לטכנאים בלבד או השבתה כוללת.

● לתבוע את הטכנאים על בזיון בית הדין לעבודה, שקבע כי יש לחזור לעבודה ללא תקלות.

● ליזום הוראת שעה לסגירת הטלוויזיה, ומאחר שבחוק רשות השידור אין סעיף המאפשר את סגירתה, תיזדקק הנהלת רשות השידור לאישורם של שר החינוך הממשלה והכנסת לסגירה.

היום ייפגש שר החינוך, יצחק נבון, עם מנכ"ל רשות השידור, עם מנהל הטלוויזיה ועם נציגי הטכנאים לדיון בשיבושים. ביום א' יתכנס הוועד המנהל ויגבש הצעה אחידה לטיפול במצב. ובצהריים ייפגשו נציגי הוועד המנהל עם היועץ המשפטי לממשלה ועם השר נבון. אתמול נפגשו הטכנאים עם יו"ר הוועד־המנהל, מיכה ינון, בנסיון לשכנעו כי כל התקלות נובעות מהעברתו של שולחן הניתוב למקום אחר, וסגירת הטלוויזיה בגלל תקלות טכניות תפגע בשמם הטוב ותהיה בגדר ביזיון מקצועי.

ינון הסביר, כי נואש מלהגיע להסדר עימם, ורק אם ייפסקו התקלות עם כינוס הוועד המנהל, ישנו סיכוי למניעת הסגירה. „כמו בלבנון: כולם ירו על כולם. עד שהוחלט לסגת. אז גם אנחנו נסוגים מהטלוויזיה", אמר ינון, שהתנגד עד כה לסגירתה, בעוד שנציגי הליכוד, ברון וארמון, היו תמיד בין המצדדים.

גם נציג המערך ישראל פלג אמר אתמול, כי המצב מחייב את סגירת הטלוויזיה, אבל — בתנאי שיהיו גם ערובות לפתיחתה מחדש. „לעם ישראל לא מגיע מסך משובש ולא מסך שחור, ויחד עם סגירת הטלוויזיה יש להבטיח את פתיחתה מחדש", אמר.

בהנהלת רשות השידור כבר בודקים את האפשרויות לפתיחתה מחדש רק בעוד כמה חודשים. דנים על טלוויזיה בללית לפי המודל של הערוץ השני, עם מחלקת החדשות בלבד. כשרוב ההפקות נעשות בחוץ, בחברות הפקה פרטיות, וכמובן — דנים על הסכמי עבודה חדשים, עם פחות עיתונאים, מפיקים, בימאים וטכנאים, עם ועד עובדים אחד ועם חוזים אישיים ללא מתן קביעות.

מזג־האוויר

ירושלים 9—12; רמת הגולן 8—13; נהריה 7—17; צפת 8—11; נמל חיפה 12—17; טבריה 10—19; נצרת 9—14; עפולה 9—16; השומרון 8—14; הקריה תל־אביב 10—17; נתב"ג 8—17; יריחו 10—20; עזה 10—18; באר שבע 8—18; אילת 10—22.

שקע מעל ישראל עם אפיק רום מעל מזרח ים התיכון גורמים לממטרים ורוחות חזקות מעל ישראל. תחזית: ממטרים עם רוחות חזקות וסופות רעמים בודדות בכל הארץ. קיים חשש לשטפונות בוואדיות ובמקומות הנמוכים.

(עתים)

● 8 חודשי מאסר בפועל ו־22 חודשי מאסר על תנאי, נגזרו אתמול בבית המשפט המחוזי בחיפה ליוסף ללוש וליוסף ישראל, שניהם ממעכו, לאחר שהורשעו בזיוף, מירמה, הפצת שיקים ללא כיסוי וקבלת סחורות במירמה ובהתחזות לאחר.

● ברכה ישוביץ, בת 20 מיפו, איבדה את עינה בקטטה שפרצה אתמול ביפו.

14.2.86

מאבק בעלות על הממצא הארכיאולוגי עוד בטרם הוברר סופית טיבו

„ספינת ישו" שלנו — טוענת משפחה ממגדל; גינוסר: מנסים לחלוב עז

מאת מירה יערי, כתבת „על המשמר"

[illegible]

מובארק וערפאת ידונו היום בנוסחאות לחידוש המשא ומתן

ארה"ב: אין שינוי בעמדה כלפי אש"ף ● ערפאת העביר 3 נוסחאות לארה"ב, אותן אלה שהעביר בעבר למלך חוסיין, כדי שיעבירן לאמריקנים

מאת עוזי מחנימי, כתבנו לענייני המזה"ת וזאב בליצר, כתבנו בארה"ב

נשיא מצרים, חוסני מובארק, ייפגש הבוקר עם מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, כדי לדון עמו בנוסחאות שונות להנעת התהליך המדיני.

אתמול נפגש ערפאת עם רה"מ המצרי, עלי לוטפי, במשך שעתיים וחצי. במהלך הפגישה הציגו הפלשתינים בפני המצרים את תוצאות השיחות שניהלו במשך שבועיים בירדן עם המלך חוסיין.

בתום הפגישה אמר רה"מ המצרי, כי ערפאת מסר למצרים שלוש נוסחאות חדשות כדי שיעבירו אותן לאמריקנים. אותן הצעות עשויות לגשר על הפערים שבין עמדת ארה"ב לזו של אש"ף.

לוטפי לא מסר את תוכן ההצעות, אך נמסר כי הן נוגעות להחלטות האו"ם 242 ו־338, אותן מוכן אש"ף לקבל תמורת הכרה אמריקנית בזכות ההגדרה העצמית של הפלשתינים.

כתבנו מעיר, כי ככל הנראה שלוש הנוסחאות אותן הזכיר רה"מ המצרי הן אותן נוסחאות־פשרה אשר העבירו הפלשתינים למלך חוסיין, כדי שיעבירן לאמריקנים.

עלי לוטפי הרגיש, כי ההצהרה שהושמעה בשבוע שעבר מטעם משרד־החוץ האמריקני הינה, לדבריו, התייחסות אמריקנית ראשונה לזכויות הלגיטימיות של העם הפלשתיני.

העיתון המצרי „אל אהארם" מסר אתמול, כי המשא־ומתן הירדני־פלשתיני עשוי להתחדש בקרוב.

נגד שיתוף אש"ף

המימשל האמריקני הבהיר שוב, כי הוא עומד על דעתו לא לשתף את אש"ף, בהבהירו כי הארגון עדיין לא ריכך את מדיניותו.

דובר הבית־הלבן, אדוארד דרזין, אמר: „כדי לפתוח בדיאלוג בין ארה"ב לאש"ף, הארגון חייב יהיה להכיר בהחלטות מועצת הביטחון 242 ו־338 ולהכיר בישראל. זו עמדתה של ארה"ב, והיא נותרה ללא שינוי".

דובר הבית־הלבן אמר, כי הכדור נמצא במגרשו של אש"ף. „הכל תלוי בהחלטות אש"ף", אמר דרזין.

היום יביא מודעי לאישור

(המשך מעמוד ראשון)

3.5 אחוזים אשר עליה הוסכם עוד ביולי בין ההסתדרות לבין המעסיקים. תוספת־היוקר של 0.4 אחוזים עבור האינפלציה לחודשים נובמבר עד ינואר. לפני פירסום המדד ביום שישי, היו הערכות שתוספת־היוקר תגיע לכאחוז וחצי, אך בעקבות הירידה במדד נמחק חלק גדול מתוספת זו שהצטבר עבור ההתייקרות של נובמבר ודצמבר.

ההסתדרות דואגת

כהגיבו אתמול על המדד השלילי, אמר מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, כי ההסתדרות רואה בירידת המדד תופעה מעודדת ומשמחת, גם כאשר הירידה נובעת בעיקרה מהמשבר המוקר את ענף הבנייה והדיור, והוזלה עונתית בהלבשה והנעלה".

„עם זאת" — הוסיף קיסר — „הבעייה המרכזית שמדאיגה כיום את ההסתדרות היא בהחמרה באבטלה, ואין כל ספק שהמינוס במדד אינו מהווה בשורה ועזרה אפילו למובטל אחד ולציבור הנפגעים ששילמו כבר את מלוא המחיר של בלימת האינפלציה המשתקפת בירידת המדד".

ויכוח על מדרגות־המס

משרד־האוצר כבר הודיע שאין בכוונתו לעדכן החודש את מדרגות המס, שכן לדעתו, היציבות במחירים מאפשרת לחזור לשיטה של עדכונים רבעוניים במדרגות, וזאת בהתאם למה שנקבע בחוק. שר־האוצר, יצחק מודעי, אמר ביום שישי, ששיעור האינפלציה האמיתי במשק של כ־1.1 אחוז, שעור העלייה של מדד המחירים הסיטונאי בחודש ינו'.

קיסר הביע מורת־רוח על הודעת שר האוצר מודעי שמדרגות המס לא יעודכנו. „לא ייתכן ששר־האוצר יתעלם ויתכחש להסכם בנדון ויפעל כרצונו, באורח חד־צדדי, כדי להרוויח, כביכול, שבריר של אחוז על חשבון השכירים. דבר כזה הוא פסול מעיקרו ופוגע באמינותה של הממשלה החייבת לקיים הסכמים" — דברי קיסר.

שיעורי הריבית יורדו

ירידת המדד בחודש ינואר, תביא כבר בימים הקרובים לירידה נוספת בשיעורי הריבית הבנקאית. ככל הנראה, תופחת הריבית בשיעור של כחצי אחוז, אולם עדיין לא ברור אם ההפחתה תהיה בשיעורי הריבית הבסיסית או שתהיה הפחתה של הריבית החריגה בלבד.

כיום עומדת הריבית הבסיסית במשק על 2.5 אחוז לחודש, והתוספת על חריגות נעה בין 2.5־2 אחוזים לחודש.

ישלמו פחות

בחודש דצמבר עמדה הריבית הריאלית על 5.8 אחוזים לחודש או במונחים שנתיים — 97 אחוז. כתבנו מציין עם זאת, כי לווים לקחו מהבנקים הלוואות צמודות — למשל, משתכנים שקיבלו משכנתאות צמודות — ישלמו החודש, בגלל ירידת המדד, סכומים נמוכים יותר מאשר בחודש הקודם. במקביל, חלה החודש ירידה בשווי של החסכונות הצמודים ולמעשה, נרשמה אפילו ירידה ריאלית בשווי החסכונות, שכן מדד מחירי הדיור, שהוא אשר הפחית את המדד בחודש האחרון, איננו רלוונטי לסל הצריכה החודשי, ובפועל נוצר מצב שבו ירד כוח הקנייה של החסכונות לעומת החודש הקודם.

התעשיינים אומרים, כי ירידת המדד מצביעה על־כך, שיש מקום להמשיך ולהוציא מההקפאה מוצרים נוספים, שכן ההשפעה על המדד לא הייתה שלילית. הם טוענים גם, כי העובדה שמדד המחירים לצרכן עלה בשלושת החודשים האחרונים בשיעור מצטבר של 0.4 אחוז אומרת שיש צורך להתחיל במדיניות של ביטול ההצמדות במשק.

פרס ומודעי

משרד־האוצר ציין אתמול, כי מיד לאחר פירסום המדד, התקשר מודעי אל רה"מ, שמעון פרס, וביקש ממנו שיתן לו להמשיך בתוכנית הכלכלית. השיחה בין השניים התקיימה יום לאחר שרה"מ ביקר את „אלה המאוהבים בקיצוצים" וציין, שיש להתחיל בשלב הצמיחה הכלכלית.

התגובה של האוצר גם התייחסה לעימות החריף בין המערך לליכוד על המדיניות הכלכלית. במשרד־האוצר האשימו את המערך, שבמסווה של דאגה לצמיחה הוא רוצה להוציא כספים כדי להציל את קופת־ח"מ של ההסתדרות, את „סולל בונה" ותנועת־המושבים.

ירידה בדיור

נתוני האינפלציה לחודש ינואר הראו, שהמדד השלילי נבע בעיקר מירידה חדה, בשיעור של 10.9 אחוז, במחירי הדיור. ירידה זאת שיקפה ירידות מחירים בששת החודשים האחרונים במחירי הדיור, אך אלה השתקפו רק בסטטיסטיקה של ינואר. הלשכה נוהגת לערוך סקר של מחירי דירות אחת לשלושה חודשים.

בתק"ם ידונו על פירוק ממשלת האחדות הלאומית

מאת עודד לושיין, כתב „על המשמר"

דן כרמון, חבר קיבוץ אורים ומי שהיה ראש אגף הארגון במפלגת העבודה, פנה למזכירי התק"ם, אהרון ידלין וישעיהו סרי, ודרש ליזום את פירוק ממשלת האחדות על רקע מדיניותו הכלכלית של שר האוצר מודעי.

במכתב ששלח למזכירים תובע דן כרמון לכנס את „חבריני", המוסד הפוליטי של התק"ם, לדיון בנושא. כרמון טוען, ששר־האוצר מנהל מדיניות מוניטריסטית בעלת גוון ימני־קיצוני, שהוא קריקטורה של התאצ'ריזם הבריטי. לדבריו, מדיניות זו מתבססת על שחיקה קיצונית של השכר הריאלי, שער ריבית של המאפיה ואבטלה המתרחבת לממדים של אבטלה מבנית הגורמת לירידת צעירים מהארץ.

כרמון טוען, ששר־האוצר מכוון בתעשייה ההסתדרותית, ב„סולל בונה", בקופ"ח ובהתיישבות העובדת. כל הסקטור העסקי הגיע למצב שבו אפשר לקיימו רק בעזרת הנשמה מלאכותית.

לדעת כרמון, מפלגת העבודה אינה מצליחה לבצע את מדיניותה הכלכלית במסגרת ממשלת האחדות הלאומית ולכן יש לפרק ממשלה זו וללכת לבחירות חדשות.

בתק"ם מקובל, שפנייה של אחד מהמשתתפים בפורום „חבריני" להעלות נושא לדיון, נענית בחיוב ויש סיכוי סביר שדיון בפנייתו של דן כרמון אומנם ייערך בקרוב.

חברים בתק"ם חוששים, שאם ועידת העבודה תיערך על רקע המדיניות הכלכלית הנוכחית, וועדי עובדים ומובטלים יפגינו בה, הם יזכו לתמיכתם של רבים מהצירים, שיביעו אי־אמון במדיניותה של הנהגת המפלגה.

קמחי יוצא לסיור לאפריקה

מאת הכתבת המדינית, של „על המשמר"

מנכ"ל משרד־החוץ, דוד קמחי, יוצא הבוקר לסיור במספר נציגויות ישראליות באפריקה. סיורו של קמחי יימשך כשבוע.

אתמול אירח קמחי בביתו את המשלחת המצרית לשיחות עם ישראל, ברשות נביל אל־ערבי.

היום — אזכרה ללוי אשכול

מאת הכתבת המדינית של „על המשמר"

הממשלה תקיים היום ישיבה קצרה, כדי לאפשר לשרים להשתתף באזכרה שתיערך היום בצהריים לרה"מ המנוח, לוי אשכול.

הממשלה תדון בעידכון התשלומים לגימלאים (שר־האוצר דורש, כי התשלומים ייעורכנו לפי ההכנסה הממוצעת במשק, ואילו שר־הרווחה — לפי המדד) ובחוק חיילים משוחררים.

מכה לשמיר וארנס...

(המשך מעמוד ראשון)

ערערו על החלטת המרכז להוסיף צירים ממונים לוועידת „חירות".

בית־הדין הוסיף בפסק־דינו: „אנו בדעה, כי אין זה צורך ואין זה סביר, שמלבד המנדטים אשר הוקצו על־סמך החלטת המרכז, במספר כולל של 191, תהיה עוד תוספת של 10 אחוזים בהתאם לאמור בסעיף 48/ ב'".

אין ויכוח על המיעוטים

בית־הדין אישר בכך את החלטת המרכז לגבי מתן ייצוג ללא בחירות לסקטורים שונים, אך ביטל את התוספת הקיימת בתקנון של 10 אחוזים (150 צירים) ותבע, כי אלה ישולבו במסגרת אותם 191 צירים שעליהם החליט המרכז בישיבתו האחרונה. בכך דחה למעשה בית־הדין את כוונת מחנה שמיר, אשר ביקש להגדיל את מספר הצירים הממונים בנוסף למיכסה המותרת בתקנון.

הוועדה תחליט

יש לציין, כי הסעיף בתקנון המדבר על תוספת 10 אחוזים, נוגע למינויים של אישים כמו חברי־כנסת, ראשי־ערים, שרים ובעלי־תפקידים ציבוריים, אשר לא נבחרו בסניפים. בסך־הכל, מדבר אותו סעיף על תוספת של 150 צירים. 41 הצירים הנוספים הם מבני המיעוטים ועליהם לא היה כל ויכוח בין המחנות.

בית־הדין של תנועת החירות קבע עוד, כי ועדת הבוחרים אשר נבחרה בישיבת המרכז, תחליט הן על רשימות הגופים אשר יקבלו את המספר הכולל של המנדטים (191) — ומספר זה כולל כבר את 10 האחוזים לפי סעיף 48/ב — והן על חלוקתם בין הגופים השונים (מיגזורים — ד.ג.). ועדת הבוחרים תהיה רשאית גם להוסיף גופים נוספים לאלה שנקבעו בהחלטת המרכז, וגם לגרוע מהם.

כתבתנו מציינת, כי פסק־הדין של בית־הדין העליון של תנועת החירות, אשר ישב בהרכב של חמישה שופטים, מהווה ניצחון למחנות לוי ושרון ומכה למחנה שמיר־ארנס.

לוי מכריז על ניצחון

במניין הקולות שנמשך בסוף השבוע ובעיקר בספירת הקולות של המעטפות הכפולות אשר היו במספר סניפים הסתבר, כי מחנות לוי ושרון זכו להישגים גדולים בסניפים כמו בת־ים, חולון, רחובות ופתח־תקווה.

אנשי מחנה לוי אמרו אמש, כי עתה ברור לגמרי כי מחנם מוביל בכל הסניפים וכן יש הישגים ניכרים למחנה שרון. באחדים מן הסניפים היה שיתוף־פעולה בין אנשי לוי־שרון.

„המשמר" עתון יומי
المشمار جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב. טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטור חדרים 102־121, טל' 6־221125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' שבזור 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

רייגן לא מאמין למרקוס...

(המשך מעמוד ראשון)

בפיליפינים, עדיין לא השלימו את מלאכתם. אולם „הוכח כבר, לצערנו, כי מערכת הבחירות לוותה במעשי אלימות נרחבים, שבוצעו על־ידי המפלגה השלטת. הם היו כה גדולים בהיקפם, עד כי מהימנות תוצאות הבחירות מוטלת בספק".

יו"ר האסיפה הלאומית הכריז אתמול, כי הנשיא פרדיננד מרקוס ניצח בבחירות לנשיאות. לפי הנתונים שפורסמו על־ידי האסיפה הלאומית, השתתפו בבחירות כ־22 מיליון מבין 26.1 מיליון המצביעים הרשומים. הנשיא פרדיננד מרקוס קיבל 10,806,997 קולות ואילו מועמדת האופוזיציה, קורסון אקינו, קיבלה 9,291,736 קולות.

הפרלמנט: מרקוס ניצח

בית־הנבחרים של הפיליפינים הכריז אתמול על הנשיא, פרדיננד מרקוס, כמנצח בבחירות לנשיאות, שנערכו בשבוע שעבר. ההחלטה נתקבלה פה־אחד על־ידי כ־120 חברי האסיפה הלאומית, לאחר שנציגי האופוזיציה עזבו את האולם.

יו"ר הבית המליץ קודם לכן על קבלת החלטה, שתצהיר, כי פרדיננד מרקוס נבחר ברוב קולות כנשיא המדינה, שעה שלפיליפינים הגיע שליחו המיוחד של רונלד רייגן, פיליפ חביב, כדי לעמוד על המצב במדינה, שהיתה בעבר מושבה אמריקנית.

שליט בלתי־חוקי

מועמדת האופוזיציה, קוראסון אקינו, פירסמה הודעה, שבה נאמר שמרקוס הובס. ההודעה שואלת: „מתי הוא עומד לפרוש?"

יצויין, כי מקורות אמריקניים אמרו, כי כ־30 אחוז מהמצביעים לא יכלו להשתתף בהצבעה בגלל זיופים, שמנעו קבלת כ־3 מיליון קולות או יותר על־ידי נציגת האופוזיציה.

ראשי הכנסייה של האומה בת ה־54 מיליון תושבים הכריזו, למעשה, על פרדיננד מרקוס כשליט בלתי־חוקי. בהודעה שפורסמה על־ידי ועידת הבישופים הקתולים, ושקראה למאבק לא־אלים למען הצדק נאמר „ממשלה הלוקחת לעצמה סמכויות שלטון על־ידי הפעלת שיטות רמיה, אין לה בסיס מוסרי".

מתיחות גוברת

אחד מראשי הצבא הפיליפיני, גנרל וייר, קרא לאוכלוסיה לשמור על השקט ולכבד את החוק, לנוכח מה שהגדיר, „מתיחות גוברת וגואה", כתוצאה מן האסיפה ההמונית אשר תומכיה של אקינו מבקשים לכנס ביום א'.

הגנראל הכחיש שמועות, כי טנקים ויחידות צבא נוספות התפרסו במאנילה. הוא ציין, כי השינוי היחיד בנושא זה הוא הגברת המשמרות על בית הפרלמנט, כתוצאה מהתנגשויות שאירעו ליד הבניין ביום ו', בין קבוצות פוליטיות יריבות. בהתנגשויות אלה נפצעו לפחות עשרה בני־אדם.

(ע.ד, ע.צ, איי.פי.)

יו"ר לשכת עורכי־הדין בדרום:

איסור הפירסום בפרשת הקטינים לא מוצדק

מאת שלי יחימוביץ' כתבת „על המשמר"

„החוק עצמו קובע מתי מותר לאסור פירסום ואני אינני סבור שנסיבות מקרה זה הצדיקו את איסור הפירסום".

כך אמר, יו"ר ועד מחוז הדרום של לשכת עורכי־הדין, איתן ברקאי, בהתייחסו לאיסור הפירסום שהטיל שופט־השלום, יהודה היימן, לפני שבועיים, על פרשה בה היו קטינים בני־טובים מעורבים בפלילים.

ברקאי אומר את הדברים בראיון למקומון הבאר־שבעי „שבע".

בהידרשו לאיסור הפירסום שהטיל השופט היימן (איסור שחלק מן העיתונים הפרו אותו) — אומר עו"ד ברקאי: „שיקוליו אינם ברורים לי, שהרי בלאו־הכי יש איסור פירסום על שמות החשודים מפאת גילם. אני לא רואה בפרשה משהו בטחוני מסוג שיצדיק איסור פירסום. בסיס משפטי בוודאי שלא היה לאיסור".

בתשובה לשאלה מדוע לא נעשה דבר לביטול ההחלטה, אמר עו"ד ברקאי, כי במשפטים פליליים אין אפשרות לערער על החלטות ביניים, אולם מי שנפגע מההחלטה — יכול להגיש בג"ץ, וכך צריכים היו לעשות העיתונאים.

טבח וחדרן באונייה „קמיליה" חשודים באחזקת חשיש במצרים

מאת הכתבת המדינית של „על המשמר"

שני המלחים הישראלים שנעצרו ביום ה' באלכסנדריה, כחשודים באחזקת חשיש לשימוש אישי, הם טבח וחדרן באוניית המשא „קמיליה" של „צים".

קונסול ישראל באלכסנדריה, שאול תובל, ביקר את השניים וקיים מגעים עם השלטונות לבירור ההאשמות העומדות נגדם וההליך המשפטי. כן נעשה מאמץ לספק לשניים עו"ד.

אנו מודיעים בצער רב
על מותו של חברנו היקר
משה חזקיהו
ההלוויה תתקיים היום, יום א' 16.2.86 בשעה 15.30
המשפחה
ובית רמת־השופט

לחיים ולמשפחה
השתתפותנו באבלכם במות האם
ויאולטה גבאי ז"ל
ההלוויה תתקיים היום יום א' 16.2.86 בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ להבות־הבשן

האוצר הסכים להוזלת הדלקים; מכסיקו הורידה שוב מחירי הנפט

מחיר הנפט המקסיקני — לאחר ההוזלה השנייה — הגיע ל־15 דולר החבית בממוצע ■ מחירי חומרי הגלם לתעשיית הפלסטיק עולים בארץ — „מנסים להבריא המפעלים על גבם של התעשיינים"

מאת חיים מרגלית, מירה יערי, כתבנו הכלכלי בירושלים, וסוכנויות הידיעות

שר האוצר קיבל את הצעת שר האנרגיה והסכים להוזלת מחירי הדלקים, בגלל הוזלתם הממשית בשווקי העולם.

כזכור הוזילו ספקיות הנפט הראשיות לישראל, מקסיקו, מצרים ונורבגיה את הדלק ומחירו נמוך עתה מ־20 דולר לחבית. ההוזלה הצפוייה היא בין חמישה אחוז לדלקים למכוניות, לעשרה אחוז ויותר לדלק המסופק לתעשיה. בעקבות ההוזלה במחירי המזוט צפוייה ירידה נוספת במחיר החשמל.

מכסיקו — 15 דולר

מכסיקו הוזילה את מחיר הנפט הגולמי שלה בקרוב ל־24 אחוז, בפעם השנייה בתוך חודש. מחירה הממוצע של חבית נפט ממכסיקו הוא עתה 15.07 דולר. המחיר החדש נכנס לתוקפו למפרע מתחילת פברואר.

לפני מעט יותר משבועים, בסוף חודש ינואר, הוזילה מכסיקו את מחיר הנפט הגולמי שלה, בשיעור ממוצע של 4 דולר לחבית.

מכסיקו תלויה בהכנסות הנפט כדי לשלם את הריבית על חובות החוץ שלה, שהם מן הכבדים ביותר בעולם. מומחי כלכלה אומדים את החוב החיצוני של מכסיקו בתשעים ושבעה מיליארד דולר.

מייקרים למרות ההוזלות

למרות הירידה המתמשכת במחירי הדלק עלו בשבוע שעבר באופן ניכר מחירי חומרי הגלם לתעשיות פלסטיק.

מחירי הפי.וי.סי. המיוצר במפעל פרוטרום בעכו עלו ב־7 אחוזים ומחיר הפוליטילן המיוצר במפעלים הפטרוכימיים שבחיפה עלה בחמישה אחוז. יצויין שתוצרת שני המפעלים האלו מבוססת על מוצרי לוואי של דלק ומחיריהם נקבעו כל השנים לפי מחירי הדלק. נמצא בבעלות שני משקיעים אמריקניים, קבוץ כפר עזה המחזיק באמצעות התק"ם כ־עשרה אחוז מניות המפעל ומשקיעים אחרים ומועסקים בו יותר מ־600 פועלים. חובות המפעל מגיעים ליותר מ־40 מיליון דולר. מנהל מפעל פלסטיק אמר בסוף השבוע „מנסים להבריא את המפעלים על גבם של התעשיינים ודוחפים אותנו לייבא חומרי גלם מחו"ל".

● 10669 הפסקות הריון מאושרות הוצאו בשנת 1985, לאחר שקיבלו אישור הוועדות להפסקת הריון — על כך מסר ד"ר משה משיח, ראש שירותי האישפוז במשרד הבריאות.

● הצמרת החינוכית של לשכת מחוז הצפון במשרד־החינוך והתרבות, שהורכבה מ־70 מפקחים יהודים וערביים, השתתפה בסדנה בת יומיים שהוקדשה לדיונים על החינוך לדו־קיום יהודי־ערבי.

צרפת שוקלת התערבות צבאית בצ'אד

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. – יחידת חלוץ צרפתית הגיעה לנג'מנה, אך עדיין לא יודעים אם מדובר בהכנה לשיגור כוח צבאי לצ'אד. 12 מטוסי תובלה ענקיים נחתו אתמול בבירה. כוח ההתערבות המהיר, וכוחות צנחנים במרכז אפריקה הועמדו בכוננות ליציאה לצ'אד לבלום את התקדמות הלגיון האיסלמי של קדאפי לפי בקשת ממשלת צ'אד, שכוחותיה הדפו מתקפה של המורדים בסוף השבוע. המורדים הסתייעו בלוב לטענת צ'אד.

מיטראן לא הותיר ספק, כי אם יהיה צורך ישגר צבא לצ'אד. השלטון הסוציאליסטי מתפתה ללמד את קדאפי לקח במהלומה נבונה, אך חושש מסיבוכים. לפי שעה מסייעים הצרפתים בעקיפין לכוחות צ'אד להחזיק מעמד.

שר ההגנה פול קיל מסר אמש דיווח על המצב בשובו מביקור בזק בצ'אד. הנשיא חיסנה הברי ביקש המשך שיגור כוחות צרפתיים לסיכול מתקפה לובית נוספת. נשיאים מסרו, כי צבא הממשלה בלם לפי שעה בכוחות עצמו את המתקפה.

צרפת ריכזה 15 מיראז'ים אף־1 ומטוסי תידלוק בבנגוי.

ראש הממשלה לורן פאביוס אמר, כי „תקופת בחירות או לאו, מחוייבת צרפת להגן על צ'אד". האופוזיציה הימנית הביעה תמיכה בהתערבות צבאית. לוב הזהירה את צרפת מפני התערבות.

7 אנשי מיליציות השמאל נהרגו בחילופי אש עם צד"ל

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

על פי מקורות בצד"ל נהרגו 7 אנשי מיליציות השמאל ואחרים נפצעו ליד הכפר פאלוס בחילופי אש מרגמות וארטילריה שאירעו ביומיים האחרונים באזור ג'זין בין כוחות צד"ל למיליציות השמאל. חילופי האש נמשכו שעות רבות לסירוגין במשך כל סוף השבוע.

חייל יוניפל נפצע

אתמול בשעות הבוקר פתחה חוליית מחבלים באש לעבר סיור של צד"ל ליד הכפר יאטר באזור בינת ג'ביל. חיילי הסיור השיבו באש לעבר חוליית המחבלים שפעלה בסמוך לעמדה של חיילים אירים מיוניפל. כתוצאה מחילופי האש בין שני הצדדים נפצע קל חייל מכוח יוניפל. יש לציין שבשבועות האחרונים רבו התקריות בין חיילי יוניפל לצד"ל בדרום לבנון.

● ערך המניות בבורסה של שטוקהולם ירד ביום ו' בכמיליארד דולר, לאחר שמנהל של חברה שוודית מובילה הודה, כי שיקר בקשר עם תואריו האקדמיים. (ע"ד, ע"צ)

● גבר העלה עצמו באש ליד הבית־הלבן במהלך סופת שלג ביום ו'. האיש, באמצע שנות ה־30 הובהל לבית חולים בוושינגטון כשהוא סובל מכוויות חמורות.

יצויין כי הנשיא רייגן היה בסנטה ברברה שבקליפורניה, שעה שהגבר האלמוני ניסה לשים קץ לחייו בצורה דרמטית מול הבית הלבן.

● שי ריבק בן 3, ממושב אליעד שבגולן, מצא בסוף השבוע את מותו כתוצאה מנפילה בשלולית מים.

במחקר המכון הבין־לאומי לשלום

ישראל תופסת מקום של „כבוד" בייצור וייצוא מגוון של נשק

שטוקהולם. – מדינות העולם השלישי הגדילו במידה דרמטית את יצוא הנשק שלהם מאז תחילת שנות ה־70 ולאחרונה הן מוכרות כלי־נשק שונים למדינות מתעשייתיות – על כך נמסר במחקר שפורסם ביום ו'.

בספר „יצוא נשק בעולם השלישי" נמסרו פרטים על מכירות נשק של מדינות מתפתחות, ובניהן ישראל ודרום־אפריקה, על־ידי המכון הבין־לאומי לחקר השלום בשטוקהולם.

ישראל, נאמר במחקר, מציעה מבחר נרחב ביותר של כלי־נשק, כולל מטוסים, טילים, רכב משוריין וספינות קרב, ל־22 מדינות לפחות.

המחקר מציין, כי בראזיל היא יצואנית הנשק הגדולה ביותר מבין מדינות העולם השלישי.

לפי הנתונים המתפרסמים במחקר, הסתכם יצור הנשק של מדינות העולם השלישי בין השנים 1950 ל־1984 ב־12.7 מיליארד דולר.

מאז שנת 1980 אחראיות שמונה מדינות – ישראל, הודו, בראזיל, טייוואן, ארגנטינה, דרום־אפריקה, דרום־קוריאה וצפון־קוריאה, ליותר מכ־90 אחוז מייצור כלי־נשק במדינות העולם השלישי. (ע"ר)

עובדי המספנות חסמו כביש בחיפה; ביה"מ דחה הדיון בפירוק בחודש

ח"כ גרוסמן לעובדים: מפ"ם תגיש אי אמון השבוע

כתב „על המשמר" בחיפה וסוכנויות עתי"ם

כמה עשרות מפועלי מספנות ישראל חסמו ביום שישי בבוקר, למשך כשעה, את התנועה בצומת הקישון. העובדים העלו על הכביש טרקטור ענק והבעירו לצידו מספר צמיגים.

עובדי המספנות נשאו שלטים הקוראים לממשלה לפתוח לאלתר את המספנה. מפקד משטרת מרחב חיפה, תת־ניצב יעקב חביב, שהגיע למקום, ניהל במשך שעה משא ומתן עם העובדים, ולבסוף נעתרו העובדים לבקשתו ופינו את הכביש. במהלך ההפגנה נוצרו בכביש פקקי תנועה וכוחות המשטרה הפנו כלי רכב רבים לצירי תנועה חליפיים.

ביום שישי ביקרה במספנות ישראל חברת הכנסת חייקה גרוסמן, שנועדה עם ועדי העובדים והפועלים של המפעל. ח"כ גרוסמן הודיעה לעובדים על הצעת אי האמון שתגיש השבוע סיעת מפ"ם בכנסת, וזאת, על רקע המשבר במספנות ישראל.

כתבנו מציין, כי מספר קיבוצים באיזור חיפה, יסעור, רמות מנשה, שער העמקים ומגידו, הזמינו את חברי ועדי העובדים והפועלים של מספנות ישראל, להשתתף בשיחות קיבוץ סביב המשבר במספנות.

הדיון נדחה

שופט בית המשפט המחוזי בירושלים, פרופ' יעקב בזק, נענה לבקשת כונס הנכסים הרשמי, ודחה את הדיונים המשפטיים בנוגע לפירוק מספנות ישראל, בחודש ימים.

ביום ו' האחרון, הגיש כונס הנכסים הרשמי, עו"ד עמרם בלום, בקשה לבית המשפט המחוזי, לדחות את הדיון בנוגע לפירוק המספנות. הכונס נימק את בקשתו בהתפתחויות האחרונות, בציינו, כי מסתמן סיכוי לפתיחת המספנות תוך פעולות התייעלות. הוא ציין בהודעתו לבית המשפט, כי קיים סיכוי רב לשקם את המספנות.

השופט נענה, כאמור, לבקשה ודחה את הדיון ל־17.3.86.

עובדי המספנות המפגינים בשעת חסימת צומת הקישון בחיפה. (תצלום: קלאודיו טטקיאביץ)

ציטוט חם

אבן: „הטלוויזיה חשפה את פרצופיהם המטורפים של הגזענים"

מפלגת העבודה קיבלה בזמנו החלטה על הרוטציה, והמפלגה, בהחלטה קולקטיבית, יכולה לחזור בה או לא לחזור בה מהחלטה זו במעמד תנועתי, ולא על ידי הודעות של בודדים במיגזור הממשלתי וההסתדרותי — אמר יו"ר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, אבא אבן, בהופעתו בשבת במסגרת „שבתרבות", בבית אבא חושי בחיפה.

אבא אבן בירך את אסיר ציון אנטולי שצ'רנסקי על אומץ ליבו וכמיהתו לעלות לארץ אבותיו. ואולם, הוסיף, עלינו לראות בקבלת הפנים לשצ'רנסקי הצדקה מבחינת הראשוניות, אך לא כתקדים לעתיד. קבלת פנים מעין זו יכולה לאותת לרוסים, כי אולי במקום לשחרר מאות ואלפי יהודים, כדאי לשחרר יהודי אחד, על מנת להשיג הישג תעמולתי־תקשורתי, כפי שבא לביטוי בקבלת הפנים לשצ'רנסקי.

ח"כ אבא אבן אומר עוד, בהתייחסו לועידת „כך", כי „הטלוויזיה הישראלית עשתה שירות גדול לכולנו, כאשר חשפה את הפרצופים האכזריים והעיניים המטורפות של הגזענים שחיללו בשבוע שעבר את בנייני האומה בנוכחותם".

יו"ר ועדת חוץ ובטחון ביקר את פעולת היירוט של המטוס הלובי, בציינו כי לאור נסיון העבר, סבירות הימצאם של מנהיגי המחבלים באווירון קטנה לאין ערוך מסבירות הימצאם על הקרקע, ומכאן למה לחפש אותם דווקא באוויר? — הקשה.

צבן: הימין אטם אוזניו ורק עתה החל לחשוש מעליית תופעת הגזענות

מאת זכריה הוורדי, כתב „על המשמר"

„מפ"ם היתה הסיעה הראשונה בכנסת, שתבעה לפני שלוש שנים וחצי את החקיקה נגד הגזענות ונגד מתן לגיטימציה להופעתה של רשימת כהנא לכנסת, אך היא לא נענתה" — אמר ח"כ מטעם מפ"ם, יאיר צבן, ב„שבתרבות" בפתח־תקווה.

לתביעה זו של מפ"ם לא נתנה בתחילה תשומת־לב מרובה על אשר עלול להתרחש, אך כיום, אף נציגי הליכוד שלא נתנו את ידם ולא הסיקו את המסקנות, הביעו לאחר הרהורים את צערם. גם שר המשפטים משה נסים, שלא ראה את המציאות בזמנו, סירב לתמוך בהצעת החקיקה, כי לנגד עיניו הוצגה תדמיתה של תנועת כהנא, כאנשי שוליים וכקבוצה קיקיונית. אך כיום, הוא מוכן לתת את ידו לחקיקה נגד הגזענות ולתמוך בה.

יש לזכור — התריע צבן — את מה שאירע בתולדות איטליה. כשבתחילה לא הצליח מוסוליני להכניס את מפלגתו לפרלמנט. אך רק חלפו שנתיים ימים ומוסוליני הצליח להנחית את המכה על עמו וערך את המצעד הפשיסטי ברחובות רומא. זאת, לאחר שרק שליש מעמו תמך בו, ואלה שבגררו — נגררו.

נקודת המוצא היום — הטעים יאיר — אי־מתן כיסוי בתקיפות לתופעת כהנא והחשת החקיקה נגד הגזענות, שלמרבה הצער מתעכבת.

באשר לשיחרורו של אנאטולי שצ'ראנסקי, זה היה נצחון מזהיר לעניין הלאומי והציוני. וכן נצחון למאבק לחירות האדם, אך הפסטיבליות היתה מוגזמת, ועלולה להפריע להישגים נוספים. צבן סיפר לקהל שומעיו, שאף הוא פועל רבות לשחרורו של ז. אולק, המתענה בכלאו בנובוסקבה, חולה ומדמם, וייתכן כי בסיועו של ר"מ צרפת פביוס, שעמו הוא מקיים קשר מתמיד, יצליחו לשחררו.

באשר למפ"ם. אמר, כל הסממנים מראים שנוכל וביתר שאת. להבטיח את מקומנו".

אחרים מאנשי „כך" שהיו מחוץ לאולם, ניסו להפריע לסידרת הראיונות ב„שבתרבות". אולם נבלמו ע"י השוטרים.

אנשי „כך" שניסו להפריע למהלך הראיון של ח"כ צבן בשבתרבות בפתח־תקוה – נהדפים בידי שוטרים. (תצלום: אורון המאירי)

„להקים לובי גלילי למען העיירות בצפון"

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

„הממשלה וחברי כנסת לא מודעים למצבה הכספי הקשה של עיריית קרית שמונה, החיה מפירורי תקציב שמתריש האוצר משולחנו. אני מציע להקים לובי גלילי, מעבר למסגרות פוליטיות ומפלגתיות, שיאבק למען הגליל ויישוביו" — אמר ראש עיריית קרית שמונה, פרוספר עוזן ב„מיפגש שכנים", שנערך בליל שבת בקיבוץ שמיר בגליל העליון.

ראש העיר מסר בהמשך, כי ביום ראשון מצטרפים כמאה איש מעובדי מועצת קרית שמונה למשלחות דומות מכל ערי הפיתוח, שיפגינו מול משרד ראש הממשלה בירושלים (ראה ידיעה בעמ' 4). „אנו תובעים לשנות את המדיניות הכלכלית בכיוון של צמיחה ויצירת מקורות תעסוקה, כדי לבלום את ממדי האבטלה, המשתקת את החיים בערי הפיתוח ומסכנת את עתידנו". (עתים)

● נציגי התאחדות סוכני הנסיעות נפגשו ביום ו' עם שר התחבורה, חיים קורפו, והעלו בפניו את תביעתם לקביעת מחירי הטיסה בשקלים במקום בדולרים, כנהוג כיום על־פי החלטת יאט"א.

● מחקרים עדכניים מראים, כי מחצית מן האבות הגרושים מאבדים קשר עם ילדיהם. וילדים שנשאלו חמש שנים לאחר גירושי הוריהם, הביעו רצונם לשמור קשר עם האב — פרטים אלה מסר יו"ר „אגודת גברים לגירושין הוגנים".

ראשי עיירות הפיתוח ותושבים עולים להפגין מול משרד רה"מ

„לא ראינו אגורה אחת מהסכומים שהובטחו" ■ בקרית שמונה מחריף מצבם של מעוטי היכולת ומאה מועסקים בעבודות יזומות ■ 2 אוטובוסים ייצאו לירושלים מכל אחת מ־36 ערי הפיתוח

מאת יהודית צור, כתב „על המשמר"

היום יפגינו ראשי עיירות הפיתוח ותושבים מול משרד רה"מ במחאה על אי מילוי הבטחות הממשלה בכל הקשור לעיירות הפיתוח בארץ. על פי החלטה של ראשי עיירות הפיתוח שהתקבלה לפני שבוע ייצאו 2 אוטובוסים מכל אחת מ־36 עיירות הפיתוח לירושלים כדי להצטרף להפגנת המחאה.

ראשי עיירות הפיתוח מסרו שהם נאלצים לנקוט צעדים אלה למרות רצונם למנוע תסיסה בישוביהם בגלל לחץ כבר מהתושבים עצמם הקובלים על כך שהממשלה אינה עושה דבר לשפר מצבם.

ראשי עיירות הפיתוח מסרו שעד כה לא מילאה הממשלה אחר שום הבטחה שלה. לא הזרימו 200 מיליון דולר לפי החלטה מחודש מאי, לא 28 מיליון לכיסוי גרעונות ו„למעשה לא ראינו אגורה אחת".

פרופסור אזרן, ראש עיריית קרית שמונה, מסר שהתסיסה החברתית בעירו הולכת וגוברת ומצבם החברתי של קשישים ומעוטי יכולת מחריף.

עבודה יזומה

בשבועות האחרונים, בפעם הראשונה זה שנים רבות, החלו להעסיק מובטלים בעבודות יזומות בעיירות פיתוח בצפון. בכמה מקומות משתתפת המועצה המקומית ב־50 אחוז משכרם של עובדים. רק בקרית שמונה משלם שרות התעסוקה את מלוא תעסוקתם של 100 עובדים בעבודות יזומות במקום. מדובר בדרך כלל בעבודות גינון, ייעור וביעור עשבים.

כמה מראשי עיירות הפיתוח סיפרו שזאת התוצאה היחידה מכל הבטחות הממשלה להזרים כספים להקמת מפעלים, ולפתרון בעית התעסוקה ההולכת ומחריפה.

להחריף את המאבק

כמה מראשי עיירות הפיתוח תבעו לקיים הפגנה המונית יותר ודרשו לארגן עשרות אוטובוסים מכל יישוב אולם כפשרה התקבלה הצעה לקיים בשלב זה הפגנה במתכונת מצומצמת יותר, כדי לא לשבש את חיי היום יום בעיירות הפיתוח.

משרד הפנים מאיים למנות ועדה קרואה לבאר־שבע

„הניהול הכושל של העירייה גרם הצטברות חובות של 19 מיליון דולר"

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

19 מיליון דולר — זהו סכום חובותיה של עיריית באר־שבע. באר־שבע תצטרף ל„מעמדה" של ירוחם, המאיים על העיר — לפזר את העירייה הנבחרת ולמנות ועדה קרואה במקומה.

העוזרת למנכ"ל משרד־הפנים, טובה אלינסון, אמרה בסוף השבוע שעבר, כי אם עיריית באר־שבע לא תסכים ליישם את תוכנית ההבראה שיתווה לה משרד־הפנים — לא יהיה מנוס מפיזור העירייה ומינוי ועדה קרואה שתנהל את העיר. „מצבה של העירייה נובע מניהול כושל. העירייה לא דאגה לייעל את המנגנון ולהעלות את מיסי הארנונה", אמרה אלינסון.

בשבוע שעבר נפגש שר־הפנים, יצחק פרץ, עם ראש עיריית באר־שבע, אליהו נאווי. בפגישה מתח שר־הפנים ביקורת חריפה על אופן ניהול העיר. השר פרץ דרש מנאווי לצמצם את מספר העובדים בעיריית באר־שבע, לייעל לאלתר את כל המערכת העירונית ולהעלות את מיסי העירייה.

חובותיה העיקריים של העירייה הם למס־הכנסה ולבנקים. בהתערבות משרד־הפנים ניאותו הבנקים לפני מספר חודשים, להעניק ארכה נוספת לפרעון חובותיה, אולם נראה, כי בעת לא יאותו להארכה נוספת.

ראש העירייה אליהו נאווי אומר: „מצבה של העירייה לא קשה יותר ממצבן של כמה עיריות אחרות בארץ. העירייה מצליחה לשלם משכורות ולתת שירותים". בשבוע שעבר אמר נאווי, כי את העיר באר־שבע אי־אפשר יהיה לסגור כשם שסגרו את אתא, ולפיכך יש לסייע לה בפרעון חובותיה.

צעיר נורה ונהרג בידי סיור בעזה

מאת רפאל נאון, כתבנו בדרום

שעבן אוטלק (25) מעזה נהרג אתמול בבוקר ברחובה הראשי של העיר ע"י חיילי סיור של צה"ל. שני צעירים עוררו חשד והחיילים הורו להם לעצור. השניים לא עצרו למרות שנצטוו לעשות כן, גם קריאות אזהרה נוספות ויריות באוויר לא עצרו בעדם, ואז נורו לעברם יריות, מהן כאמור נפגע אחד הצעירים ונהרג והאחר נמלט. לדברי מקורות של זרועות הביטחון בעקבות התחקיר הראשוני התברר, כי החיילים פעלו לפי הנוהלים של עצירת חשודים ופתיחה באש.

6 פצועים ממטען חבלה שהתפוצץ בקו 66 ברמת־גן

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

מטען חבלה קטן שהתפוצץ ביום שישי באוטובוס ברמת־גן גרם לפציעתם של ששה נוסעים. המטען הוטמן בפח אשפה הממוקם ליד דלת היציאה האחורית של האוטובוס. ארבעה נוסעים נוספים לקו בהלם.

כשעבר האוטובוס, קו 66 (מפתח־תקוה לתל־אביב) בפינת הרחובות ז'בוטינסקי־השומר בבני־ברק אירע הפיצוץ.

שוטרים עוצרים בני מיעוטים לחקירה ברמת־גן לאחר התפוצצות מטען החבלה בקו 66. (תצלום: אנדרי ברוטמן)

ביקור סולידריות עם הסוחרים שחנויותיהם גודרו בחברון

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

בחברון ביקרה אתמול משלחת של 15 פעילים ישראלים מחוגי הוועד לסולידאריות עם ביר־זית כדי להביע תמיכה בסוחרים שהמימשל הצבאי גידר את חנויותיהם בבית הדסה מתוך מאמץ לסלק אותם משם. הם מסרו בתום הביקור, כי לאחר ששלושה סוחרים עתרו לבג"ץ תחריף הלחץ עליהם והם סיפרו לחברי המשלחת, כי כעת הם מוזמנים מדי יום למושל הצבאי.

לדבריהם מחריפות ההטרדות של החיילים והם הבריחו את רוב הלקוחות. במשלחת היו ניצולי שואה והם הביעו זעזוע למראה הגדרות.

„מערכת בחירות" ברמאללה ואל בירה למינוי ראשי עירייה

בעקבות כוונתה של ישראל למנות ראשי עיריות ערביים

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

ברמאללה ואל־בירה נכנסה בסוף השבוע להילוך גבוה מעין „מערכת בחירות" לאחר שנודע על כוונתה של ישראל למנות ראשי עיריות ערבים. באל־בירה התארגנה רשימה שניה של מועמדים בראשות המהנדס, מחברי העירייה המודחת, ואליד חמאיל. הקוראת תיגר על המועמד העיקרי ג'מיל טריפאא שהיה סגן ראש העירייה המודחת.

קבוצתו של ואליד חמיל טוענת, כי אסור להפקיד את העירייה בידי טריפאא, משום הוא בן למשפחת פליטים שאיננה מאל־בירה. תומכי טריפאא אומרים, כי המשפחה נקלטה היטב באל־בירה ואסור לתקוף אותה על רקע זה. מתנגדי ג'מיל טריפאא ערכו כינוס גדול בסוף השבוע אבל כתבנו אומר, כי לטריפאא אוהדה גדולה בעיר ותומכים בו מוסדות הציבור העיקריים. גם במינהל האזרחי הולכת וגוברת התמיכה בטריפאא בשל גמישותו, גם מן התקופה שפעלה בה העירייה המודחת אבל עדיין מושמעת גם התנגדות למינויו בגלל זיהויו כתומך ערפאת.

בראמאללה החלו שלושה אישים מרכזיים לנסות לארגן רשימות. האחד, חליל מוסא שהיה ראש עיריה לפני גרין זרו בתקופה ירדן, השני ג'ד מיכאיל שהיה חבר בעירייה של כאריים, אבל לא מהרשימה של כאריים, והשלישי פאויד טוואשה גם־כן חבר מועצת העירייה של כאריים... חלף. במינהל האזרחי מעדיפים את חליל מוסא אבל עד־כה הוא לא הצליח לגייס תמיכה של מוסדות ציבור מרכזיים.

בסוף השבוע נערכה במועדון האורתודוכסי ברמאללה אסיפה גדולה של מוסדות הציבור ברמאללה בנסיון להרכיב רשימת מועמדים מוסכמת על העיר כולה. חוגים מן השמאל שאינם מעוניינים לאפשר מינויים, הציעו להציג לפני ישראל מחדש את העירייה המודחת, אבל להצעה הזאת קמה התנגדות של תומכי ערפאת.

כתבנו מעיר כי ברמאללה ואל־בירה יש עמדה חזקה לשמאל הפלשתיני השולל את המינויים בכלל, ובראש המחנה עומד ראש העירייה המודח של אל־בירה איברהים טאוויל הוא קורא לתושבים לתמוך בעירייה המודחת שהיא „העירייה החוקית היחידה".

תיקון טעות

במאמרו של מ. גפן (מי צריך מדינה יהודית?) בגליון יום ו' נפלה טעות דפוס במשפט האחרון. הנוסח הנכון הוא: „אני מצטער קומר, כי נותרתי יהודי, יהודי בישראל, ואפילו איני מתבייש בכך".

אנשים ואירועים

„חיית בית" באילת — תנין בוגר

הידעתם שניתן לגדל גם תנין (קרוקודיל) „משכנע בגודלו" כחיית־בית? ובכן, באילת יש אדם כזה המגדל בחצר ביתו תנין באורך 1.5 מ' ובמשקל של 40 ק"ג, המסוגל בנגיסה אחת להוריד רגל או יד.

התנין אינו קשור ברצועה כמו כלב ואיננו „מכשכש" בזנבו כאשר קוראים בשמו, אך הוא הופך בן־בית של ד"ר רג'ינאלד מוריס, יליד אנגליה, רופא וחוקר באילת.

ד"ר מוריס, בעל אזרחות בריטית, ביקר לפני ארבע שנים בסודאן, משם הביא בתוך סלסלה קטנה שני תנינים קטנים בגודל לטאה. הוא לא תיאר לעצמו, שבמשך ארבע שנים אלה התנינים הקטנים יגדלו, יתפתחו ויהפכו גם למסוכנים.

לפני כמה חודשים ברח אחד מהם מחצר ביתו ובעת שחצה כביש, נדרס למוות על־ידי מכונית. התנין הנותר, אשר נשאר בודד, הושם בתוך ארגז גדול, ולמרות תנאי השבי הוא מתפתח יפה.

לדעת ד"ר מוריס, התנין הזה, שאורך חייו כשל אדם — 70 שנה, יגיע לאורך של עד 3 מ' ולמשקל של 200 ק"ג. מזונו של התנין דגים ובשר. עתה הוא ישן כל הזמן, כי הוא נמצא בתרדמת חורף.

בצלאל רובין

סרט סובייטי על אושוויץ הוקרן בפעם הראשונה

בון. — סרט סובייטי על שחרור מחנה ההשמדה אושוויץ הוקרן ביום ו' זו הפעם הראשונה במלואו.

הסרט, שהקרנתו נמשכה שעה, צולם על־ידי אלכסנדר ורונצוב מיחידת התעמולה בתחילת 1945. הוא הוקרן בפני קהל של [illegible] השואה.

המפיק המערב־גרמני בנט־עון צור מוהלן, אמר כי הוא ואשתו גילו את הסרט במוסקבה כאשר ראיינו את ורונצוב, אחרון הצלמים שנותרו בחיים מבין אלה שהיו במעמד שחרור המחנה. קטעים מצילומיו של ורונצוב הוקרנו ב־27 בינואר 1985, בבון, אך עתה הוקרן הסרט כולו בפעם הראשונה.

השלטונות הסובייטים השתמשו בשעתו בצילומים של ורונצוב כדי להכין סרט שנמשך 18 דקות. סרט זה הוקרן במשפט פושעי המלחמה הנאצים בנירנברג.

הסרט מראה כמה מבין 7000 הניצולים במצב של אפסות גופנית מוחלטת, בין השאר מציג הסרט חזיון ועדה סובייטית שבאה למחנה כדי לאסוף ראיות להעמדתם למשפט של המנהיגים הנאצים, הרופאים בודקים את גופות קורבנות של נסויים, שערך מנגלה במחנה. הסרט הסובייטי צילם גם ערימות של שערות ושיניים של למעלה מ־1 מיליון אנשים שנרצחו במחנה.

(ע"ד)

גם הצבים הצביעו בעד מרקוס

מנילה. — מתקבל הרושם שאפילו הצבים הצביעו בבחירות לנשיאות שנערכו בשבוע שעבר בפיליפינים — זאת אמר דובר מטעם מועמדת האופוזיציה, קורסון אקינו ביום ו'.

הדובר ציין, כי באיי הצבים שבדרום איי הפיליפינים רשומים רק 588 מצביעים. אף־על־פי־כן, נמסר שבאיים אלה הצביעו 1,125 אנשים למען הנשיא פרדיננד מרקוס. „נראה ששאר המצביעים היו צבים", הוסיף ואמר הדובר.

(ע"ד)

חוקי ההסתברות נכנעו: זכתה פעמיים בפיס

ניו־יורק. — אזרחית אמריקנית זכתה זו הפעם השנייה תוך 5 חודשים בפרס הגדול בהגרלה של מדינת ניו־ג'רסי, בניגוד לחוקי ההסתברות.

אוולין מאי אדמס, שזכתה כבר בסכום של 3.9 מיליון דולר בהגרלת הלוטו בחודש אוקטובר, קיבלה בשבוע האחרון סכום נוסף של 1.4 מיליון דולר לאחר שניסתה פעם שנייה את מזלה.

(ע"צ, ע"ד)

אוולין אדמס, בת 32, מציגה המחאה בסך 1.4 מיליון דולר. בת זכתה במסגרת ההגרלה הגדולה בניו־ג'רסי. במקרה, רק במקרה, היא זכתה לפני כחמישה חודשים בפרס הראשון באותה הגרלה. (צילום: אי.פי.)

על היום: **אנארכיה פיליפינית**

תעלומת בחירות

רומה כי לעולם לא נדע את תוצאות הבחירות בפיליפינים והשאלה כיצד יסולק מארקוס מעסיקה עכשיו את האמריקנים אשר מוכנים להציע לו הסתלקות מכובדת מזו שהיתה מנת חלקו של רודן האיטי, קלוד דיוואליה

קוראסון אקינו („קורי"), חרע במיעוטו

פרדינאנד מארקוס, דיקטאטור מבריק

מאת צבי אמיתי

מי ניצח בבחירות לנשיאות „ברפובליקה הפיליפינית"? האם היה זה הנשיא היוצא, פרדיננד מרקוס ששלט במדינה עשרים שנה או מנהיגת האופוזיציה קוראזון אקינו, שמועמדותה עוררה גל של התלהבות עממית במדינה רחבת־ידיים זו? נראה, כי את זאת כבר לא נדע. למעשה הסתיים „עידן מרקוס" עוד לפני תחילת הבחירות. די לקרוא בימים אלה את העיתונות האמריקנית כדי להיווכח במפנה שחל בארצות הברית ביחס למי שנחשב עוד תמול־שלשום ל„ידידו הנאמן של העם האמריקני" ול„בעל־ברית הטוב ביותר באסיה". היום הוא מתואר כרודן חסר מעצורים, שואף בצע, שאימלל את עמו ושהמשך שלטונו יוליך בוודאות לניצחון המחתרת הקומוניסטית.

לעומת זאת מתוארת „קורי" אקינו כעקרת בית צנועה שהפכה בין לילה למנהיגת־עם. היא ניהלה לפני מערכת הבחירות משא ומתן עם נציגים אמריקנים וכלוחצם ויתרה על הדרישה לביטול הבסיסים שלהם בפיליפינים. היא הגיעה גם להסכם בדבר טיהור נרחב בצמרת הצבא וסילוק „הגנראלים הזקנים" ונאמנים ידידו האישי של מרקוס ונהגו הפרטי לשעבר, גנראל פאביאן ור שהוחזר לכהונתו כרמטכ"ל לאחר שזוכה במשפט בו הואשם בנטילת חלק באירגון רצח בניניו אקינו, בעלה של קורי למרות עצותיהם של האמריקנים למנות לכהונה זו את אוינו — גנראל ראמוס.

האמריקנים סבורים כי בפיליפינים קיימים כיום שלושה מוקדי־כוח — הצבא, הכנסייה הקתולית, ושחשוב לרכוש את לב החוגים הבינוניים של הקצונה — ובכך למנוע הפיכה צבאית שאולי מתוכננת על־ידי ור נאמנו של מרקוס.

כיצד יסולק מרקוס?

אך נשאלת השאלה, כיצד יסולק מרקוס? האמריקנים מוכנים להבטיח לו הסתלקות מכובדת יותר מאשר לרודן ז'אן קלוד דיוואליה מהאיטי, שפשוט הוכנס לתוך מטוס צבאי אמריקני והוטס לגלות. בינתיים, אין מרקוס מגלה נטייה להסתלק ומציע פשרות שונות כגון הענקת תיקים מיניסטריאליים לאופוזיציה, או ספירה מחודשת של קולות. הוא יודע שלמרות המפנה במדיניות האמריקנית עדיין יש לו ידידים בוושינגטון. האמריקנים חוששים כי המהומות בבחירות ובספירת הקולות ייהפכו למלחמה אזרחית עקובה מדם.

הרפובליקה הפיליפינית משתרעת על פני למעלה מ־7000 איים כש־300 מהם מיושבים. המרחק בין הנקודה הצפונית ביותר והדרומית ביותר — 1800 ק"מ. יושבים באיים 55 מיליון בני־אדם המדברים ב־70 שפות הקיימות כרוכים למשפחות השונות האינדונזיות. 85 אחוזים מן האוכלוסיה קתולים, 5 אחוזים מוסלמים, ואילו היתר משתייכים לכיתות נוצריות שונות. כ־85 אחוזים מן האוכלוסיה יודעים קרוא וכתוב.

באיים הפיליפיניים שלטו כ־300 שנה הספרדים, שהחדירו את הנצרות לאוכלוסיה, כבמושבות אחרות (הפיליפינים נקראו על שם מלך ספרד פיליפ השני), הסתמכו הספרדים על שליטים מקומיים — נסיכים וראשי־שבטים. אלה קיבלו שמות ספרדיים ותוארי אצולה ספרדיים. עד היום השפה הספרדית היא שפת הכנסייה ומדוברת בחוגי „המשפחות העתיקות", אף שהאנגלית דוחקת את רגליה. הלימודים בבתי־הספר מתנהלים בשפה הפיליפינית, שהיא גירסה סטאנדארטית של לשון טאגאלוג, הנפוצה ביותר במדינה, אך הלימודים הריאליים מתנהלים באנגלית.

עצמאות בערבון מוגבל

הספרדים המירו את הבעלות המשותפת על הקרקע בבעלות מוחלטת של האצילים. אל בעלי האחוזות „המסורתיים", שעסקו באחוזותיהם בגידול אורז, התווספו יזמים חדשים, חלקם צאצאים של מהגרים סיניים שהנהיגו מטעים של קפה, קאקאו, קאוצ'וק.

בסוף המאה ה־19 פרץ מרד נגד השלטון הספרדי, והוכרזה עצמאותם של האיים. בעידודה של ארה"ב, שניהלה אז מלחמה בספרד. בעקבות מלחמה זו, ולפי הסכם־שלום שנחתם בפאריס, עברו מושבות ספרדיות רבות לרשות ארה"ב, וביניהם גם הפיליפינים. האמריקנים לא התחשבו ב„רפובליקה העצמאית", וכאשר הסירה לא הכירו בריבונות אמריקנית — דיכאו את המרד, שהופנה עתה נגדם. למעלה משלושים שנה היו הפיליפינים מושבה אמריקנית לכל דבר, ורק בתום תקופה זו זכו לשלטון עצמי מוגבל.

בשנים ההן חלה התפתחות במבנה החברתי של העם הפיליפיני, אל הבירה זרמו איכרים חסרי קרקע, וקם בצד מעמד בינוני — גם פרולטריון ותת־פרולטריון עירוני.

במלחמת העולם השנייה כבשו היפאנים את הפיליפינים, וזכו מצד אחד, בשיתוף פעולה (ואף הקימו ממשלת בובות מקומית), אך נתקלו גם בהתנגדות מזוינת של מחתרות לאומנית וקומוניסטית; עם שובם של האמריקנים לאיים, חזר, לכאורה, המצב לקדמותו. ב־1946 הכריזו הפיליפינים — הפעם בשיתוף עם ארה"ב — על עצמאותם, אך מדינתם נשארה להיות קשורה עם ארה"ב מבחינה כלכלית ופוליטית.

ברפובליקה החדשה נשאר השלטון בידיים „המסורתיות" של „המשפחות הגדולות" והדבר בא לידי ביטוי אפילו בוויכוח שהתלווה לבחירות האחרונות. מרקוס לא נמנע מלהזכיר לקוראסון אקינו, כי דודה הוא אחד האנשים העשירים ביותר בפיליפינים, וכי אביו של מועמד האופוזיציה לכהונת סגן־נשיא, סאלוואדור לאורל, עמד בראש ממשלת בובות פרו־יפאנית בימי הכיבוש. מה שלא הזכיר היה כי אביו־שלו נרצח בשעתו על־ידי אנשי גרילה אנטי־יפאניים על שיתוף פעולה עם הכובשים.

האמריקנים, מצדם, פירסמו מיסמכים המוכיחים כי טענת פרדינאנד מרקוס שהוא עמד בראש קבוצת לוחמים אנטי־יפאניים — הסיפורים על גבורתו (שבזכותם זכה לאותות הצטיינות רבים) אינם אלא פרי המצאתו...

הכנסייה הכריעה את הכף

הצלחתו של מרקוס להחזיק ברסן השלטון במשך 20 שנה נובעת לא מעט מן העובדה, כי האופוזיציה לא הצליחה להתאחד סביב מועמד משותף לנשיאות. האיש שנהנה מפופולאריות רבה ומאהדת האמריקנים היה בניניו אקינו אשר נרצח בשובו למאנילה לאחר גלות מרצון בארה"ב.

בעיני ההמונים הפך אקינו ל„קדוש מעונה" — ואילו אלמנתו קוראסון למועמדת טבעית של אופוזיציה — שהצליחה להתגבר על ניגודים בין הקבוצות השונות המתנגדות למשטר.

„החמולות" של מרקוס ושל אישתו היפה, אימלדה, הצליחו בימי שלטונם, לנצלו להתעשרות — אומדים את סכומי הכסף שהוברחו על־ידם ועל ידי מקורביהם לחו"ל בשמונה מיליארדים דולארים. התעשרות זו היתה לצנינים אף בעיני מעמד־הביניים העירוני, שבעבר תמך בשלטונו מפחד הקומוניזם. במאנילה החלו לדבר על משטר ה„קלפטוקראטיה" דהיינו „שלטון הגנבים".

מה שחשוב יותר — קוראסון זכתה בתמיכת הכנסייה הקאתולית אדירת הכוח. הפיליפינים הנה מדינה קאתולית היחידה באסיה, וראשה קארדינאל חאימה סין, הוא בעל השפעה רבה בוותיקאן. 12 אלף כוהני דת משמשים בקודש ברחבי המדינה ואליהם מתוודים נזירים ונזירות רבים. התייצבות הכנסייה נגד מרקוס, הכריעה למעשה את הכף לטובת „קורי".

אך אם אין האמריקנים מרוצים משלטונו המושחת של מרקוס ומקורביו בפיליפינים, הרי הם דואגים גם למה שיקרה לאחר סילוקו. לארה"ב אינטרסים חשובים — כלכליים וצבאיים — באיים, שבהם שני בסיסים צבאיים מן החשובים שבעולם — בסיס ימי במפרץ סוביק, והבסיס האווירי קלארק. אמנם, הוכנו גם בסיסים אלטרנאטיביים למקרה שארה"ב תהיה נאלצת לנטוש את מאחזיה בפיליפינים — באי גואם ובאיים מיקרונזיים אחרים, אך לנטוש את הקיים — אין האמריקנים מורדים.

בחיפוש אחרי האיש שאיננו

קוראסון אקינו אינה מדינאית; נאומיה בימי מלחמת הבחירות היו חיוורים ביותר — היא היתה חייבת לשלם מס־שפתיים לאידיאולוגיות של הקבוצות השונות מבין תומכיה. כך, תחילה דיברה על התפייסות עם המורדים הקומוניסטיים אך „ירדה" מהנושא, והבטיחה להילחם בעקביות נגד הקומוניזם.

ממשלה חדשה עלולה להתקל בקשיים רבים. אמנם, היא תזכה לסיוע כספי נדיב של ארה"ב, שנשלל לאחרונה ממרקוס, אך יהא עליה להתמודד עם שתי מרידות — הקומוניסטית והמוסלמית. המרידה הקומוניסטית הולכת ומתפשטת. כדוגמת לוחמי ה„וייטמין" בשעתו, הקימו הקומוניסטים („צבא העם החדש") באיזורי שליטתם, התחלות של שלטון סדיר: בתי־משפט, בתי־ספר, גביית מיסים מסודרת — והמנגנון החדש פועל ביעילות גדולה יותר ממנגנון הממשלתי המושחת. מספר לוחמי „הצבא החדש" גדל בהתמדה ואומדים אותו ב־15־20 אלף איש.

באי הדרומי מינדאנאו מתמרדים המוסלמים („מורוס" בשמם הספרדי) נגד מגמת השלטון המרכזי לישב באיים חקלאים קאתוליים מהצפון. הם הקימו „חזית לשיחרור" משלהם, ומקבלים נשק ממדינות מוסלמיות, ובראש ובראשונה ממועמר קד'אפי.

נראה כי סיכויים לא מעוררים אלה ביחס לתקופה שלאחר מרקוס, גורמים להיסוסים (ואף לחילוקי־דעות) בצמרת השלטון בוושינגטון, ולהצעתו האחרונה של הנשיא רייגן להקים „ממשלת פיוס לאומי" בפיליפינים. דבריו אלה מחזקים את עקשנותו של מרקוס — הנאחז בציפורניו בשלטון. נראה, כי וושינגטון מחפשת „איש חזק" שינהל מדיניות הנוחה לאינטרסים שלהם, ובעיקר — שינהל מלחמה יעילה נגד המורדים הקומוניסטים. איש כזה אינו נראה לפי שעה באופק.

הודעתו של רייגן בדבר „פיוס" התקבלה בזעם אצל תומכי קוראסון. „אם רייגן רוצה שמארקוס ישאר בשלטון, שישגר לפיליפינים צבא אמריקני", אמרה. היא הביעה פליאה על שרייגן שיגר את פילים חביב למאנילה: „הרי אותו שולחים כשמתנהלת מלחמת אזרחים — וזאת עדיין לא פרצה..."

אגרוף ברזל פופוליסטי

הנשיא פרדיננד מארקוס הוא הכוח הדומיננטי בחיים הפוליטיים בפיליפינים מאז 1965. ממשלתו עברה שינויים רבים, שנתנו בידיו סמכות עליונה. בנצלו שיטה, שהורישו לפיליפינים האמריקנים, שליטיהם הקולוניאליים, הוא היה לראשון שזכה בנשיאות פעמיים, ב־1965 וב־1969. מאז המשיך למשול, במדיניות שהיתה שילוב של פופוליזם, כשרון פוליטי ואגרוף ברזל.

אך נראה כי אחיזתו בשלטון התערערה במהומות שפרצו בעקבות רצח הסנאטור לשעבר בנינו אקינו, מנהיג אופוזיציה שנחשב כמתחרהו בעל הסיכויים הרבים ביותר, ב־1983. אי־הסדרים והבעיות הכלכליות שנחשפו בעקבות הרצח נגסו בבסיס השלטון של מארקוס בקרב הבוחרים. בבחירות לפרלמנט, במאי 1984, זכו מועמדי האופוזיציה ומועמדים בלתי־תלויים להישגים ניכרים והקטינו את הרוב המוחלט כמעט, שהיה בידי תנועתו, קילוסאנג באגונג ליפונאן (קב"ל — התנועה לחברה חדשה) באסיפה הלאומית.

פרדיננד אדראלין מארקוס התקרב לסיום תקופת כהונתו השנייה כאשר הכריז, ב־21 בספטמבר 1972, על מצב צבאי, בטענה, שמשמאל וימין נרקם קשר למרידה. הוא סגר כמה עיתונים במאנילה, אשר מאוחר יותר חידשו את הופעתם בשמות אחרים, אך בראשם הועמדו אישים אחרים, תכופות שותפים וידידים קרובים של מארקוס.

מארקוס ביטל את הקונגרס הישן, שכדוגמת הקונגרס האמריקני היה מורכב מבית־נבחרים ומסנאט, ורבים מצירי האופוזיציה, וביניהם גם בנינו אקינו, נאסרו.

בקיימו בידיו את השלטון באמצעות שורה של משאלי־עם, הוא פיקח על הנהגת חוקה חדשה, שהפכה אותו לנשיא וראש ממשלה כאחד.

ב־1978 התיר עריכת בחירות ל„אסיפה לאומית זמנית", אשר בה שלטה המפלגה שלו.

לאחר ביטול המצב הצבאי, בינואר 1981, נכנסה המדינה בת 7,000 האיים ו־52 מליוני התושבים לשלב חדש, עם שינוי גמור של החוקה מ־1973 והקמת מה שתואר כשיטה נשיאותית ופרלמנטארית בנוסח צרפת.

אך סמכויות רבות שנשארו בידיו מימי המצב הצבאי, אישיותו רבת העוצמה ובחירתו־מחדש ביוני 1981 לתקופת כהונה נוספת של שש שנים, איפשרו למארקוס להישאר במרכז העניינים וליד ההגה של חיי האומה.

קידום רעייתו, אימלדה, לדרגת חברת ממשלה כשרה לענייני קהילתיים ומושלת מאנילה, עוררה ביקורת על מה שמתנגדיו כינו „שלטון יחיד". תפקידה הצטמצם לאחר הבחירות של מאי 1984, אשר בהן נחלה מפלגתו כשלון בבירה.

אישי אופוזיציה רבים שוחררו מכלאם, אך מבחינה טכנית הם עדיין במעצר־בית, ועל־כן לא היה לאל־ידם לנהל נגדו מאבק יעיל. מארקוס חש עצמו בטוח דיו כדי להרשות לאקינו, על אף הרשעתו בבית־משפט צבאי במרד, רצח והחזקה בלתי־חוקית של חומרי נפץ, לצאת ב־1980 מן הפיליפינים לניתוח לב בארה"ב. אך כשובו, כעבור שלוש שנים, וברדתו מן המטוס בנמל התעופה במאנילה בליווי שומרים מטעם הצבא, נרצח בידיו של מתנקש. להרי הרצח היו תוצאות מרחיקות לכת.

גרהאם לוול, רויטר

מאחורי הסירים אל מלכות האופוזיציה

קוראסון אקינו הוטלה במפתיע אל החזית הקדמית של הפוליטיקה: „לא הייתי אלא אישתו של פוליטיקאי. טיפלתי בבית ובילדים בנינו טיפל בכל השאר"

מאת גרהאם לוול, רויטר

כדור המרצח, אשר שם קץ לחייו של מנהיג האופוזיציה הפיליפינית בנינו אקינו, באוגוסט 1983, הוציא את אלמנתו האבלה מן הצל. קורי אקינו הוטלה אל החזית הקדמית של הפוליטיקה בפיליפינים.

כאשר נישאה מאריה קוראסון קוג'אנקו בגיל 21 לאקינו הצעיר והשאפתן, היה זה שידוך מזהיר בין שתי משפחות של בעלי קרקע גדולים בפיליפינים הצפוניים. לבעלה, העיתונאי שהפך לפוליטיקאי, צפוי היה לכאורה עתיד מזהיר. הוא כיהן כראש־עיר, מושל של חבל ואחר־כך כסנאטור. קורי, כפי שאמרה מאוחר יותר, „בתפקיד של אשת פוליטיקאי".

אקינו נאסר בספטמבר 1972, כאשר הנשיא פרדיננד מארקוס הכריז על מצב צבאי. הוא שוחרר ב־1980, כדי שיוכל לנסוע לארה"ב, ולעבור שם ניתוח לב, ונורה בשובו לפיליפינים בשנת 1983.

לאחר הרצח היתה קורי „ממליכת המלכים" של האופוזיציה, ואחר־כך — מועמדת לנשיאות. היא היתה לקניין הציבור.

בניגוד לגיסה הסוער, אגאפיטו „בוץ" אקינו, הופיעה אקינו רק לעתים רחוקות בעצרות המוניות. לפעמים דיברה באסיפות פומביות, ומעודה לא שיוותה לעצמה תדמית של מתחרה אפשרית למארקוס. אולם תוך זמן קצר התחילו לראות בה את היורשת של האיש, שאילו נשאר בחיים יכול היה לשמש אלטרנטיבה למארקוס.

בעוד ש„בוץ" אקינו הוליך הפגנות סוערות אל שערי ארמון הנשיאות מאלאקאנאנג, הסבו אחרים את מבטיהם אל קורי, כמי שעשויה להעניק את ברכת בעלה המת למועמד האופוזיציה. תפקיד זה לא היה קל. היא גם נאלצה להתמודד עם אימפריית העסקים של משפחתה, שם נראתה מעט חריגה.

אשת פוליטיקאי

„התקופה היחידה שבה עסקתי בפעילות פוליטית היתה, כאשר בנינו (הבעל) ניהל מערכת בחירות על כהונות מושל (של חבל טארלאק) וכסנאטור," אמרה פעם בראיון. „עשיתי את הסיבובים המקובלים של לחיצת ידיים עם אנשים בשוקים, במשקים חקלאיים ובבתי־חרושת, וביקשתי מהם להצביע בעד בנינו. מעבר לכך לא הייתי אלא אשתו של פוליטיקאי. עמדתי לתלותו מן הצד. טיפלתי בבית ובילדים, ובנינו טיפל בכל השאר".

היא עמדה עדיין „מן הצד" כאשר חזרה למאנילה עם בנותיה בנות העשרה ועם בנה, ימים מועטים לאחר רצח בעלה. אולם בחודשים הסוערים שלאחר־מכן — בימי העצרות ההמוניות, ההפגנות ויתר הפעולות נגד מארקוס — היתה יעד ל„חיזורים" לוהטים מצד פוליטיקאים שרצו ליהנות מן היתרונות שעשויה היתה להעניק להם ברכתה של קורי אקינו למען קידום מעמדם־שלהם.

עד מהרה הוחלפו החיזורים המנומסים בירכות אלימה, שכללה מכתבי־איום, והצורך להתמודד עם לחץ מסוגים שונים. התוקפנות באו לא רק מצד יריבים משכבר־הימים, אלא גם מצד בעלי־בריתה לשעבר.

עם התקרב הבחירות לנשיאות, וכאשר סיכויי מועמדותה נעשו ממשיים יותר, רבו הטענות משולי האופוזיציה כרבה „חולשתה" כביכול. דובר על חוסר־בגרותה הפוליטי ועל חוסר־נסיונה בענייני מימשל, כלכלה ופוליטיקה עולמית. והוצגה השאלה, אם תהיה מסוגלת להציע ממשל חלופי לאחר 20 שנות שלטון אוטוריטארי של מארקוס. האמנם תוכל קורי לשלוט בצבא, שרבים מן הגנראלים שלו מזוהים עם מארקוס או עם רעייתו אימלדה, בעלת העוצמה הפוליטית והרבה? או שמא תיפול טרף להשפעת השמאל הקיצוני?

תגובת אקינו להאשמות וחששות אלה: „איני מתיימרת להיות מבריקה מבחינה פוליטית. הדבר היחיד שאני יכולה לומר לזכותי הוא, שאין לי כל נסיון בלקיחת הלוואות, בסך 26 מיליארד דולר ובהוצאת כסף שאינו שלי".

לדבריה תקבץ סביבה את „15 הגברים והנשים המסורים לה", כדי שיעזרו לה לנהל את העניינים הכלכליים והאחרים של הממשל. היא מבטיחה יושר, כנות ומחויבות להשבת הזכויות והחירויות שנגזלו מאזרחי הפיליפינים בעת שלטונו של מארקוס".

קורי אקינו נולדה במאנילה ב־25 בינואר 1933, לאחר ילדות מוגנת ב„אסיינדה" של משפחתה, 120 ק"מ מצפונה של מאנילה, חונכה הנערה הקאתולית במאנילה, ואחר־כך בעיקר בארה"ב. היא למדה באקדמיה „רייוונהיל" בפילדלפיה, בקונבנט נוטרדאם ו„במאונט־סיינט־וינסנט" בניו־יורק.

השנים המאושרות בחייה

היא נישאה לבנינו אקינו לאחר דוקטורט, ולבסוף מצאה עצמה במעמד של „אלמנת המצב הצבאי". לאחר שיחרורו מן הכלא ונסיעתם לארה"ב, כאשר נזקק אקינו לניתוח לב, איפשרו להם שוב להיות כבעל ואשה.

„אלו היו אולי השנים המאושרות ביותר של חיינו", אמרה על שלוש שנות שהותם בבוסטון. „היינו יותר ופקורסוף טעמנו מהם חיי משפחה אמיתיים". רבים מבני משפחת קוג'אנקו מזוהים עם קורי אקינו ועם מטרותיה.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורג

עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

כלבי השמירה שכחו לנבוח

היתה ירידה במספר הנוסעים בטיסות „אל־על"? היו התפתחויות במשא ומתן שמתנהל ברבת־עמון? התקשורת שכחה כנראה לדווח...

מאת לוי מורב

דברים מוזרים קורים בכלי התקשורת של מדינת ישראל. לפני שבוע, יומיים אחרי נסיון הנפל ללכוד את ראשי ארגוני הטרור הפלשתיניים, הופיע ב„מבט" בטלוויזיה יו"ר איגוד הטייסים בישראל הקברניט יצחק גונן. מגיש „מבט", חיים יבין, שאל את גונן לדעתו על יירוט המטוס הלובי האזרחי. גונן, שאין לו השכלה משפטית ואיננו מומחה לתנ"ך, הסביר:

● יירוט המטוס הלובי היה מוצדק מבחינת המשפט הבינלאומי.
● לנוסעי „אל־על" לא נשקפת כל סכנה והם בטוחים יותר מכל נוסע בחברה אחרת.
● מלחמה לנו בעמלק.

מה קרה בלוד ובמקומות אחרים בעולם שהיה צורך להבהיל את יו"ר איגוד הטייסים לחדשות בטלוויזיה? על כך לא טרחו במערכת החדשות לדווח לנו. כמו בטלוויזיות ממלכתיות במדינות מזרח־אירופיות מסוימות התאמצו מאוד להרגיע אותנו, אך לא טרחו לספק לצופים את המידע החיוני. גם הרדיו והעיתונות הכתובה התעלמו, כאילו עשו יד אחת, מהמציאות: ביטולים בהיקפים כבדים ביותר של נוסעים בחו"ל ובארץ, בעיקר בטיסות של „אל־על" וגם בטיסות במטוסים של חברות אמריקניות.

רק ביום שני שבר רון בן־ישי, במאמר שפירסם ב„ידיעות אחרונות", את קשר השתיקה והודה שקדאפי ניצח בסיבוב הראשון ושעל־ידי האיום להפיל או ליירט מטוסים ישראליים ואמריקניים נגרם נזק כלכלי כבר לישראל וארה"ב.

ביום שלישי, 11.2.86, פורסם בעמוד הראשון של „ידיעות אחרונות", ששר הבטחון טוען בתוקף שטיסות „אל־על" בטוחות ולא בשל הגנת הצי השישי... בכותרת משנה קטנה יותר נמסר לראשונה, שחברת התעופה הגרמנית „לופטהאנזה": „מורגשת ירידה במספר הנוסעים למזרח־התיכון".

האמת היתה הרבה יותר מרה. עשרות רבות ואף מאות ביטולים של טיסות. החברות נאלצו להוריד את מחירי הטיסה בצורה ניכרת, כדי להחזיר את הנוסעים — ובהצלחה חלקית. בטלוויזיה אמריקנית או בריטית היו מעבירים כתבה משדה התעופה, כולל שיחות עם נוסעים שביטלו את טיסותיהם, ורק אחר כך היו פונים ליו"ר איגוד הטייסים ומבקשים את תגובתו. התגובה כאן היתה אופיינית והעידה גם על האופי הלאומי שלנו. יצחק גונן היה אמור לשכנע שבטוח לטוס במטוסי „אל־על". במקום זאת הוא „הסביר" שפיגוע שפירטיות אווירית נגד מחבלים היא מוצדקת ולא שכח לספק את האליבי המתאים לכל מעשה נבלה וטימטום: „אסור לשכוח שמלחמה לנו בעמלק". ואני לתומי חשבתי שהעמלקים כבר עברו מן העולם. בקרוב בוודאי תהיה לנו מלחמה ביבוסי, בחיווי, ובגרגשי, ואחר כך בפלישתים וביוונים הסלווקים.

יש לנו מלחמה עם הפלשתינים על אותה כברת ארץ. זה נכון: בינתיים שני הצדדים, וגם זה נכון, מסרבים להתפשר. אבל זה לא הופך אותם לעמלקים. אפילו מומחה לטיס טוען את זה. וחיים יבין אפילו לא טרח להרים גבה מלכותית.

וביום חמישי — 13.2.86 — יותר משבוע אחרי האירועים, מגלה לנו „ידיעות אחרונות" בעמודו הראשון: „מטוסי קרב ובזון ישראליים שומרים על טיסות אל־על", ומצטט עיתון יווני. גם זה משהו. אבל ב„מעריב" לא רק שלא גילו שקיימת בעייה מסוימת בטיסות מישראל ואליה, אלא שטרחו לפרסם ידיעה הטוענת שלא רק שלא חלה ירידה במספר הנוסעים, אלא נהפוך הוא — חל אפילו גידול. אין מה לעשות. זה מה שקורה כאשר עיתון החייב קודם כל לספר לקוראיו אמת, מחליט להחליף מקצוע ולהגן על מה שהוא רואה כאינטרס הלאומי של המדינה.

דבר מוזר קרה לכלי התקשורת שלנו גם בעניין אחר. המשא ומתן בין ירדן לאש"ף וארה"ב הגיע להתקדמות מסוימת. דובר של ה„סטייט דיפרטמנט" אמר בוושינגטון, שהבעייה הפלשתינית איננה רק בעייה של פליטים, שיש להכיר בזכויות הצודקות של העם הפלשתינאי, שהחלטות האו"ם 242 ו־338 אינן נותנות תשובה מלאה לבעייה הפלשתינית. התקשורת הישראלית, פרט ל„על המשמר", לא אהבה את הכיוון החיובי של המשא ומתן ולכן העדיפה במשך כל השבוע החולף לדווח על הפסקת השיחות, על פיצוץ המשא ומתן, על נסיגה ועל חזרה למשבצת א'.

ב„ידיעות אחרונות" גילו את הבעייה ביום ג' ודיווחו עליה בעמוד הראשון. ב„מעריב" לא אהבו את זה ולכן העדיפו למסור את תגובת שר החוץ יצחק שמיר הדורש הבהרות מן האמריקנים. בכלי התקשורת הממלכתיים נקטו גישה דומה. בימים הראשונים סיפרו למאזינים ולצופים שהיה פיצוץ בשיחות. אחר כך עברו לשר החוץ. בדרך שכחו לדווח לציבור על דברים ברורים שנאמרו על־ידי האמריקנים.

ייתכן שמכל הסיפור הזה לא ייצא שום דבר. אינני יודע ואינני מתייחס לעניין גופו. כמו שאני מכיר את יאסר ערפאת ואת האמריקנים, שלא לדבר על ממשלת ישראל, אני מסתפק אם הויתורים של ארה"ב ביחס להכרה בפלשתינים כעת יביאו את התוצאה המיוחלת. אבל מדיניות הטישטוש והפרסום החלקי יוצרת מציאות של דיסאינפורמציה, כאשר מידע חיוני אמיתי מועלם מן הציבור ב„התנדבות" של התקשורת, ללא שום כפייה ממלכתית או ממשלתית. זה חמור, מדאיג ומעורר מחשבות נוגות.

כלב השמירה של הדמוקרטיה, במקום לנבוח בקולי קולות, מצטרף לגנבים, מכניס מרצונו את זנבו בין רגליו האחוריות ומעמיד פנים של לאסי השבה הביתה.

„ליל האגורא"

מאת ורד לוי

„תמורות" — תנועה פוליטית חברתית בהתהוות. על הנייר — שנה וחצי. בשטח — עדיין בשלבי התלבטות ראשוניים על הגדרה עצמית, יעדים מרכזיים וסדרי עדיפויות.

המכנה המשותף הבסיסי, שלגביו קיים כבר קונסנזוס, הוא קריאה למפלגת העבודה לבצע שינויים מבניים יסודיים בתוכה, לפתוח את שורותיה לכל שכבות האוכלוסיה הישראלית ולפתוח לאלתר בתהליך של דמוקרטיזציה עצמית יסודית.

כנס של „תמורות" התקיים בשבוע שעבר בסמינר הקיבוצים. ברקע — ועידת המפלגה ההולכת וקרבה. הנושא על הפרק — דמוקראטיזציה במפלגה ובמדינה. הערב עצמו כונה בפי היוזמים „ליל האגורא", מה שיצר בדמיונם של המוזמנים צפיות רוויות נוסטאלגיה אוטופית לשיחה שתהיה מבוססת על עיקרי הדמוקראטיה האתונאית הזכורה לטוב (אגורא — כיכר ציבורית בה התקיימו באתונה אסיפות עם, רב־שיח פילוסופיים וכל מה שקשור בדיבור בציבור). עם המוזמנים, שנתבקשו מראש לנאום ולפתוח את הרב־שיח, נמנו עוזי ברעם; ד"ר שי פלדמן מהמכון למחקרים אסטראטגיים; אורי טלמור, יועץ שר הבטחון לענייני טאבה, צבי כסה ואחרים. לובה אליאב, עדי אמוראי, גיורא רוזן ועוד אחרים בלטו בין אורחי הרב־שיח והוסיפו נופך של עניין אינטלקטואלי ורכילאי לערב.

סיכויי ההצלחה של „ליל האגורא" נראו קלושים למדי בשעה הראשונה, בשל מספר זעום של נוכחים ומזג־אוויר עצבני וגשום, שחיבל באירוע. מאוחר יותר התמלא האולם והתכנים הצליחו בהחלט להשכיח מלב בעיות לוגיסטיות למיניהן.

לא בר־ביצוע

לאחר הסבר קצר של ד"ר מלכין, מהחוג להסטוריה באוניברסיטת תל־אביב, על מה זה ואיך זה „אגורא", מעביר מנחה הערב, חיים אסא (איש מדע ופילוסופיה וחבר „תמורות"), את המקרופון לידי עוזי ברעם, שהודיע כי הוא ממהר. ברעם סיפר שני סיפורים חביבים, הלך סחור סחור בנושא הצעותיהם של חברי החוג אבל הצהיר, לגופו של עניין, כי המפלגה פתוחה עקרונית לכיוון של דמוקראטיזציה בתוכה, ואין לה התנגדות לפתוח בתהליך הזה. הסיפוק בעקבות דברי ברעם לא ארך זמן רב, מכיוון שמייד לאחר ההצהרה החגיגית הזו, ובנשימה אחת, הוא שב לדון בוועדה המסדרת וביתרונותיה. ואף אומר לאנשי „תמורות" כי רעיון החוגים הארציים לא נראה לו רציני או בר־ביצוע. זה מרגיז חלק ניכר מהמשתתפים. אבל כיאה לוויכוח דמוקראטי תרבותי, הם מתאפקים וממתינים לתורם.

שלמה קופל, מבעלי חברת הנסיעות „יוניברס" וחבר „תמורות", מספר בקצרה על שלבי התהוותה של התנועה ועל יעודיה. „כוח השלטון המקומי ולא הצנטרליסטי" הוא סיסמתו של קופל, שפונה אל המפלגה בקריאה לפזר את כוחותיה ולתת פירצה למחשבות חדשות ולאנשים חדשים בתוך שורותיה.

צבי כסה, ראש המדרשה לחינוך לציונות חברתית, מוציא את הנוכחים מהקיפאון ההרצאתי שנקלעו אליו על־ידי פתיחה מקורית ופרובוקטיבית: אם יגיע לכאן יצור אנוש מן החלל החיצון, הוא מייד יאמר — „זוהי מדינה טוטליטרית, לא כן?" וזאת משום שאין כמעט כל פאראמטר המאפיין משטרים דמוקראטיים בגוף הישראלי. כסה מונה בלהט את הסכנות והאיומים הטמונים בקונצפציות של משטרים צנטרליסטיים וכן את חוסר התועלת והדאגה שצריכים לעורר מנהיגים רומנטיקנים בני זמננו. רומנטיקה באין מדינה, באין תקציב, באין צבא — זה יופי.

„תמורות" — תנועה פוליטית בהתהוות הרוצה להחזיר את הדמוקרטיה למפלגה („העבודה") ולמדינה, בכינוס מעט אמורפי, אך ללא ספק מעניין

אבל רומנטיקה עם כל אלה — זה אסון. הוא ממקד את דבריו בעיוות החמור ביותר, לדעתו, הקיים במציאות הישראלית של ימינו: היעדר חוקה. ומסכם — המערך מוכרח לפעול מיידית לחידוש תבניותיו הן בסניפים והן בוועדות והן בביזור מוסדותיו. הדמוקרטיה הישראלית היא המרכיב הקיומי האסטרטגי של עם ישראל ורק בסדר חשיבות ראשוני שכזה יש לטפל בה.

טונים גבוהים

עדיין נסער מדבריו של ברעם (שעזב בינתיים), אורי טלמור משיב בטונים גבוהים: „דברי ברעם אינם מקובלים עלי. אנו לא נצא מהנוק הכלכלי, הבטחוני, החברתי ומכל מישור אחר, אם המערך לא ינצח. ולפי דברי ברעם — הוא אכן לא ינצח! בשאננות העסקנית האופיינית הוא מגיב על הצעותינו כעל רעיון שאינו בר־ביצוע וממשיך לטחון מים על ועדות מסדרות וחמישיות פותחות. הרי בדיוק על זה אנו נאבקים. בדיוק כנגד זה אנו יוצאים! ואני אומר — לא נוותר למערך. נכריח אותם לתת לנו את האחוז במרכז, בוועידה, בכנסת ואם יהיה צורך גם נאמר להם: רוצים להפסיד? בבקשה — אבל בלעדינו.

זווית אקדמית

זווית אקדמית מעניינת ביותר מעלה ד"ר שי פלדמן, בתיזה המוכיחה את חשיבותה של הדמוקרטיה במשוואת הבטחון הלאומי של ישראל. פלדמן מסביר את הנקודה על המישור של „מעטים מול רבים" ועל המישור של היחסים עם הדמוקרטיה האמריקנית. אולם דבריו נקטעים בידי מאזין אלמוני, שסבלנותו פקעה. הוא בא לדבר על תמורות ועל עשייה. הוא פעיל הרבה שנים ומה מבלבלים לו את המוח עם הרצאות אקדמיות. פלדמן נעלב ומתיישב. אחר־כך בתיאטרליות מוגזמת כלשהי, הוא עוזב את הכינוס על אף הפצרותיהם של המנחה ושל אחרים מהיושבים כי יסיים את התיזה שהעלה.

קריאת הביניים הבוטה גוררת דיון ספונטני (ודמוקרטי ביותר), האם צדק האיש או לא, המנחה קורא אותו לסדר וגלים של עוינות זורמים כלפיו מכיוונים שונים של האולם. השיחה נמשכת.

לובה אליאב מדבר (רק לאחר שנתבקש במיוחד, משום ש„בא כמאזין") על ערכים יקרים כמו קדושת החיים, צדק, חופש, אחווה, רחמים ושלום. הוא מספיד את ... ומציע למפלגת העבודה ולכל עם ישראל לנסות ולאמץ אותם מחדש. ... בנושא החטוטרת של עם ישראל (... השטחים) מתעוררים ... ומתהגים במרץ לנוכח הצעתו הנלהבת של לובה להיפטר ממנה אחת ולתמיד ... שיותר מהר, בטרם תקרוס ... שנושאת אותה על גבה. איך עושים את ... שואל המנחה רטורית ולובה משיב: ... כי לו ידעתי. הרי...

השיחה מקבלת מרגע לרגע יותר אופי של שיח סלון אינטלקטואלי ... הנוכחים אינם מוטרדים מכך ורק אחרים ... בחוסר מנוחה על הכיסאות ושואלים — ... מה התכלס? מה עושים? מה עם תמורות ... חודש ומשהו מתקיימת הוועידה.

תמי מכריזה כי הגיעה העת ... השבות ולהשתית סוף סוף את ... במדינה הזו על שבועת אמונים לחוקה ... כנהוג באי־אלו מדינות מערביות ... שאלתיאל, חובש כיפה, מתפלץ ... וגורס כי רק חזרה למקורות ... היהודיים יביאו את הגאולה והוא ... שמותיהם של אלה שהיו מתהפכים ... לשמע האפיקורסית הצעירה ... האווירה מתחממת. המנחה, אסא, אומר ... סוף התחיל הדיון האמיתי ... בין ההצעות האופרטיביות: ... ועידת נגד ביום, במקום ובשעה ... תתקיים ועידת המערך. הדיעות חלוקות ... בשמע קיצוני ומתגרה מדי. כמה ... מתוסכלים מנצלים את הדקות ... ומביעים את התמרמרותם על ... הפרקטיות של הדיון ועל מה שייצא ...

סיום מוחץ, מקורי ומפתיע ... מעניק בהתנדבות אחד היושבים ... האולם, שקם פתאום ושואל ... המנחה אם מותר לו לומר משהו. ... קוראים לו שלמה בר־לב, הוא ... פסיכולוג חברתי במקצועו ומזכיר ... שמואל. חבר מפ"ם זה כבר משהו ... האוזנה סקרנית מחודשת. משתררת ... לב מעניק דיאגנוזה מעניינת לחוג „תמורות": ראיתי חוג סכיזופרני שטרם החליט על ... הוא הולך. יש ביניכם שני קטבים. אחד ... לכיוון של תמורות בתוך המפלגה ... אחר מושך לכיוון של תמורות ... ובקוסמוס. אפילו בהזמנות היתה ... על אחת נכתב „תמורות במפלגת העבודה" ... השנייה — „תמורות — תנועה פוליטית חברתית לחידוש". אתם חייבים קודם ... לעשות את ההחלטה הזו, ורק אחר כך ... את הראש על מה ואיך. המתח בין ... הקטבים האלה משתק אתכם והופך ... לקבוצה אימפוטנטית, וחבל. זוהי הצעתי ... איתה מה שאתם רוצים.

כולם מודים לברלב על הפסיכואנליזה הספונטנית וגם מודים שהיא נכונה ... למפ"מניק יוצאות מדי פעם הברקות". ... בשקט מישהו...) ואסא לא נשאר חייב ... אם זה לא היה ברור, אנו רוצים ... שינויים במדינה. דמוקרטיזציה של ... השינויים הגדולים הם אלה שמעניינים ... המפלגה היא כלי. ומובן מאליו ... בתוכה הם מחוייבי המציאות ... השינויים הגדולים. אנו רוצים לבצע ... דרכה.

היה ערב מעניין, ללא ספק. האם יהיו תמורות או לא, ואם יהיו „תמורות" או לא — ימים יגידו.

התשה מימין ומשמאל

היועץ המשפטי פשוט התעייף... הוא לא קורץ מן החומר שיכול לעמוד בפני התקפות בזויות ■ שיחה עם המשפטן והעיתונאי משה נגבי

מאת רונית מורגנשטרן

לאחר יותר משבע שנות עבודה מתישה כיועץ המשפטי לממשלה, פורש פרופ' יצחק זמיר מתפקידו. רבים, בעיקר מחוגי הימין, נושמים לרווחה עם לכתו. אחרים חוששים, שלאחר עידן זמיר תאבד מישרת היועץ המשפטי את ייחודה הא־פוליטית, ביחוד לנוכח רשימת המועמדים למלא את התפקיד, הכוללת אנשי מפלגות כדב שילנסקי מן הליכוד ודוד ליבאי מן המערך.

זמיר משך אליו ביקורת בעיקר מהימין, שהאשימו בעירוב שיקולים פוליטיים בהחלטותיו. השמאל כעס עליו בגלל התייחסותו המכוססת מדי כלפי כהנא ותנועתו. איזה חותם השאיר זמיר במשרד היועץ המשפטי לממשלה? מדוע פרש דווקא עכשיו? כיצד ייראה התפקיד הזה להבא?

המשפטן משה נגבי, עורך חדשות ועורך התוכנית לענייני משפט „דין ודברים" ברדיו מכיר את עבודתו של זמיר ומכיר גם את האיש. על השאלה מדוע פרש ועל החותם שהשאיר במשרד היועץ המשפטי, אומר נגבי: „אני חושב שזמיר פשוט התעייף. זהו תפקיד שוחק, עם סמכויות ואחריות עצומה. אני נוטה לחשוב, שקשה היה לו לעמוד מול ההתקפות שייחסו לו מניעים פוליטיים בהחלטותיו, שערערו את בטחונו בתדמיתו כאמין בעיני הציבור. יש לזכור שזהו תפקיד מאד רגיש. יש לו הכוח לקבוע אם אדם יועמד לדין או לא. להאשים יועץ משפטי בשיקולים פוליטיים — זה מסוכן וגם, לדעתי, חסר שחר: זמיר קיבל החלטות שלא מצאו חן בעיני כל הצדדים, ולאו דווקא בעיני הימין, משם באו ההתקפות עליו. בהחלטה להעמיד לדין את קפליוק, או בהחלטה שלא להעמיד לדין את כהנא כבר בתחילת דרכו, הוא הרגיז דווקא את השמאל. זו גם הביקורת העיקרית שלי עליו: שבתחילת עבודתו הוא בחר שלא להעניש על עבירות בעלות מניע אידיאולוגי. כנראה הוא נקט את הגישה הזאת דווקא כדי למנוע האשמה על מניעים פוליטיים, או נטיות פוליטיות.

פאטנט עולמי

„זמיר הוא אדם ישר, איש עם אינטגריטי, ומתוך רצון לשמור על נייטראליות, נטה להתייחס בכפפות משי לעבירות ממניעים פוליטיים, וזה כולל גם התבטאויות של פרופ' לייבוביץ', אותו אני מוקיר, או של התומכים במחתרת. בשלב מסויים הוא התפכח. זה קרה, לדעתי, כשכהנא הצליח להיכנס לכנסת. זמיר הודה בכך, שהוא לא העריך נכונה את תופעת כהנא.

„יכול להיות שזמיר כאדם, עם תכונות האופי המסויימות שלו, לא התאים כל כך לתפקיד, הדורש סמכותיות, נוקשות ופסקנות. את פרופ' זמיר איפיינו בעיקר נועם־הליכות, צניעות, חביבות, שהן תכונות חיוניות לחברות, אך לא למשרת היועץ המשפטי. זמיר כנראה לא קורץ מהחומר שיכול לעמוד בפני ההתקפות הבזויות האלה.

„ההישג הגדול שלו, לדעתי, היה בנושא של שוויון בפני החוק. הוא לא נקט איפה איפה בטיפול באנשי ציבור, נהג בהם כבשאר האזרחים. בנושא חסינות חברי־הכנסת הוא הוכיח עמידה נוקשה. הוא ביטל את החסינות על עבירות תנועה של חברי־כנסת. עד אז היו כל דו"חות התנועה מגיעים אל קופת הכנסת ומשולמים על־ידה. הוא עמד על שלו גם בנושא אבו־חצירא, למרות הלחצים, שכנראה הופעלו עליו מכיוון קואליציה. הוא העמיד את אבו־חצירא לדין בפעם השנייה, למרות זיכויו בפעם הראשונה.

„כיום עומד התפקיד לפני הסכנה הגדולה ביותר, שהיא בחירת אישיות פוליטית למלאו. מישרת היועץ המשפטי לממשלה היא המצאה ישראלית ייחודית — פאטנט עולמי דגול. מרבכה, כי הוא א־פוליטי. אני רוצה לקוות שגם להבא ישמרו על הייחודיות החשובה הזאת שלו, אחרת יאבד התפקיד מחשיבותו."

מה הם עשו בעד/נגד גזענות

חברה חדשה
מאת גדי יציב

בדמוקרטיה חייב תמיד האזרח לשפוט את מנהיגיו, את נציגיו ואת כל מי שעוסק בפעילות ציבורית. אני ממלא כאן, אפוא, את חובתי כאזרח, וחורץ משפט לגבי חלקם של כמה מאנשי הציבור וארגונו במאבק הרה־הגורל נגד החרפה הגזענית שמייצגים כהנא וחסידיו. זה מאבק שכל אזרח בישראל (כל אזרח) צריך לשאול עצמו לגביו: מה אני עשיתי, אישית, כדי למנוע את הסכנה, כאשר עדיין ניתן היה למנוע אותה. אם לא נשאל כך את עצמנו היום — אנחנו עלולים, חלילה, להישאל על כך בתנאים ובמצבים שהם מעבר לגבול הדמיון הפסימי. מוטב לנו, לפיכך, לא לזלזל באפשרויות המסוכנות הללו.

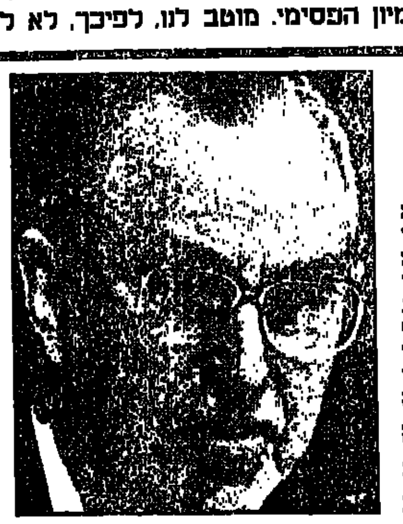

● הנשיא הרצוג — לתוסיף תודה על הכבוד

● פרופ' זמיר — חוסר פעולות ראוי לגנאי

■ אות הפתיחה של הרצוג

פעמים רבות אני מהרהר בחלחלה מה היה עלול לקרות אילו לא עמד בראשנו נשיא אשר ידע, ראשון מכולנו, להגיב כהלכה על בחירתו של כהנא לכנסת. מיד לאחר הבחירות עלול היה כהנא לזכות בהישג עצום, הגדול בהישגיו שאליהם הוא שואף בכל זה — לעבור אל מעבר למיפתן הלגיטימיות. נשיא אחר, פחות־נבון או חסר תודעה היסטורית, עלול היה לקבל את כהנא במרגניעה בין נציגי סיעות אחרות, להתייעץ איתו כמקובל, ולאחר מכן לא לקבל את דעתו. הנשיא הרצוג נהג אחרת: הוא סירב באופן החלטי להתיר לאיש להניח את כפות רגליו על ריצפת מישכן נשיאי ישראל. זו היתה תרומה ממשית מאוד, לא סימלית בלבד, למאבק נגד הגזענות. זה היה מתן האות לפתיחת המאבק. על מעשה זה ועל דברים נחרצים וברורים אחרים שאמר בגנות הגזענות, חייבים אנחנו, האזרחים, לציין לשבח את נשיא המדינה, ולהוסיף לו תודה על הכבוד שאנחנו רוחשים לו.

■ גיבור המאבק

שלמה הלל הוא גיבור המאבק האנטי־גזעני בישראל. בתבונה, באומץ, בעקשנות, תוך דבקות בלתי־מתפשרת בעקרונותיו — הצליח למנוע את הבזיון הגדול של העלאת הצעות־החוק הגזעניות בכנסת, ורישומם ב„דברי הכנסת". בשלבים מסוימים היו חברי כנסת שיעצו לו להניח לכהנא להגיש את הצעותיו, ולאחר מכן לדאוג להסרתן מסדר היום על־ידי הצבעה רגילה. יו"ר הכנסת לא נפל בפח בדרך הקלה. הוא לחץ על ועדת הכנסת לתקן תקנות שיגנו עליו מפני תביעה משפטית של כהנא, ובדרך זו הצליח עד כה למנוע מהאיש לנצל את בימת הכנסת לצרכי תעמולת־גזע. בגלל גורל מוצלח או מזל טוב או אולי בגלל שיקול דעת נבון, יושב היום הלל — ולא מועמד אפשרי אחר — על כס היושב־ראש. גם כאן לא כל־כך קשה לתאר התנהגות פחות־ראויה של יושב־ראש פחות־ראוי, וכל אחד מאיתנו רשאי להעלות בדעתו חלילה שמות אלטרנטיביים אפשריים. עד כדי כך אני מחשיב את פועלו של שלמה הלל בנושא זה, שאני מעריך אותו כשווה־חשיבות, בפרספקטיבה היסטורית, לכל פעילותו בעבר למען העלייה מעיראק, בהתיישבות, בביטחון וביחסי החוץ.

■ בכוח החוק

אני מודה ומתוודה, כי כמו רבים אחרים, התלבטתי גם אני מאוד בשאלת התגובה להופעותיו הפומביות של כהנא. גם אני חשבתי בתחילה, כי אולי צריך לא להגיב, לתת לו לצרוח ולנסות להתעלם ממנו. כיום אני סבור כי טעיתי, והמעשה שעשו אורחי גבעתיים, בראשות ראש העירייה יצחק ירון, שיכנע אותי סופית. מאז המבצע המוצלח בגבעתיים מנהלת מענ"ה (מטה־על נגד הגזענות) את המאבק נגד כהנא בטאקטיקה שמוכיחה את עצמה. אנשי מענ"ה מפעילים נגד כהנא כוח, במסגרת החוק. כנגד כל הופעה עלובה שלו — הם מצליחים לגייס מספר כפול של אורחים שנוקטים בכל אמצעי אפשרי כדי לבטא את תחושת הבחילה המוסרית שלנו, ואת סירובנו המוחלט לשמוע את דבריו. בכך הקדימו אנשי מענ"ה את הכנסת. נקבע כאן הכלל, שכהנא ניצב מעבר לגבול היריבים הפוליטיים הראויים לוויכוח שקט ומסודר, משום שלפי דעותיו ועל יסוד המעשים שברעתו לבצע, הוא מוקצה מחמת מיאוס.

■ החרפה הגדולה

הצל"ש ד' גניע ליו"ר הכנסת אינו מגיע לכנסת כולה. והשוכו של רבה: העובדה שעד כה לא חוקק „החוק נגד הגזענות". הוא חרפה של ממש, הגדולה בחרפות כנסת ישראל מיום כינונה. למעשה, כבר בכנסת הקודמת הגיש ח"כ מוחמר וותר הצעת־חוק נגד גזענות, אשר אילו התקבלה היתה עשויה לחסום כבר אז את דרכו של כהנא. קוצר ראייה וצרות־אופק עשויים, אולי, להסביר ולהתרץ את מחדלה של הכנסת הקודמת — אבל כיום, בכנסת זו שכהנא כבר חבר בה — לאחר שנתיים ימים — אפילו תירוצים מגונים אלה כבר אינם יכולים להסביר את החרפה. בהפגנה שנערכה בשבוע שעבר ליד „בנייני האומה", לא הירפה ממני אפילו לרגע ההרהור, שאילו היה החוק כבר בתוקף — היו השוטרים (ולא אנחנו המפגינים) לחייבים לאסור את כל משתתפי כנס־הגזענים באשמת „התקהלות שמטרתה עבירה על החוק".

אשמת הכנסת מתייחסת, כמובן, לחברי כנסת מסויימים מאוד. צריך, לפיכך, לאתר את כל האנשים והנשים האשמים במכשול בפני הצעה זו, לזהות אותם, לתאר את דרכי פעולתם, לפרסם את חרפתם, ולהוקיע אותם בשמם הפרטי ובשם משפחתם בראש חוצות. זאת יש לעשות גם למען הבוחרים־שלי־היום, וגם למען רישומי ההיסטוריה.

■ זמיר: הערכה שגויה

צר לי מאוד לציין לגנאי אדם, שבתחומי פעולה אחרים גילה מידה רבה כל־כך של חוש צדק, אומץ־לב ופעילות מבורכת.

ואף־על־פי־כן, בתחום זה ראויה הוקרה פעילותו לכל גנאי. המשפטנים המהימנים עלי — לא אחד ולא שניים — טוענים זמן רב כי גם במסגרת החוק הקיים ניתן היה להניח מיכשולים רבים יותר בדרכו של כהנא. יועץ משפטי בעל תודעה היסטורית מפותחת יותר, המבין יותר את טיבם והשתלשלותם של תהליכים חברתיים, יכול היה למצוא דרך למלא את חובתו זו להחברה הישראלית. באופן ספציפי, מדגישים המשפטנים הללו את הטיעון הזה בעזרת סעיף 111 לחוק העונשין: האוסר השמעת דברים המעוררים מדון ואיבה בין חלקי אוכלוסיה שונים. מי שנמצא אשם על־פי חוק זה — ניתן לגזור עליו מאסר בפועל. זה חוק רציני מאוד, משום שהוא מתייחס למה שאדם אומר ולא למה שאדם עושה. לפיכך, סייגו אותו גם בפרק הזמן שעובר מיום שנוצרה העבירה ועד ליום שבו עדיין מותר להגיש תביעה משפטית חוקית, וגם בכך שלשם תביעה נדרשת כאן הסכמה בכתב של היועץ המשפטי לממשלה. היועץ הנוכחי, פרופ' יצחק זמיר, העריך כי סכנתו של כהנא איננה גדולה דיה כדי שיעשה שימוש בחוק זה. על הערכתו השגויה הזאת, שהיום הוא, כנראה, מודה בה — ראוי הוא לגנאי.

■ היריבים האמיתיים לא הבינו

בגיונת „הדת המאורגנת" אני מתכוון לכל המפלגות הדתיות ולרבנים ידועיים, לרבות הרבנים הראשיים. הגנאי שהם לוקים בו קשור לפוטנציאל האדיר של אנטי־גזענות, הטבוע בעצם והותם המיוחדת בציבור ה„דתי". אילו היו הם מודעים לתופעה האיום שמהווה כהנא, ואילו היו אמיצים דיים כדי לבטא תודעה זו — היו עשויים לחולל גדולות במאבק נגדו. כהנא מתיימר לייצג השקפת עולם דתית ולהתבסס על ההלכה, והוא מקפיד להדגיש את עובדת היותו רב בישראל. תומכיו הגלויים והנסתרים הם אנשים בעלי זיקה כזאת או אחרת לדת ישראל. הם מועדים, על כן, להיות מושפעים יותר מכל מי שמייצג במובן כלשהו עניינים ונושאים דתיים. בסופו של דבר, ומבחינה אובייקטיבית, הפגיעה הקשה ביותר של כהנא תהיה, כנראה, בדת המאורגנת, והפגיעים קשה יהיו נציגיה של דת זו. היריבים האמיתיים של כהנא, גם בטווח הקצר וגם באופן עקרוני, אינם הערבים ואינם אנשי השמאל. אנחנו מהווים רק אובייקטים לשינאה, אשר כמובן ניזונים ומתפרנסים יצורים כמוהו. יריביו האמיתיים הם הרבנים, חברי־הכנסת הדתיים וכל מי שמתיימר לאמר משהו שונה ונבדל ממנו בשם אמונתו הדתית. אנשי הדת לא הבינו את הדבר והם, כנראה, אינם מבינים זאת עדיין. משום כך לא נקפו אצבע עד כה במאבק האנטי־גזעני. נוסף על הגנאי שאנשים אלה ראויים לו, הם גם עתידים לשאת בעונש — ובכל זאת, אינני מפחית משום כך ממידת הגנאי שהם ראויים לו או מחומרתו.

פירוש פשוט

מילון פונקציונלי

אנחנו חוזרים ומציגים, בקיצור־יתר, ובצורת מילון, את מובנן של הצורות האפשריות השונות של פתרון פונקציונלי, כפי שנדונו ביתר־הרחבה במדור זה ב־24 בנובמבר 85'. מן המילון הזה מסתבר, כי הדיונים המתקיימים היום על צורות הפיתרון הללו לוקים בעירפול ניכר של מובן המושגים, אולי שלא־במתכוון, אולי בכוונה תחילה. בדברים שלהלן מושם הדגש בעיקר על המשמעות שנודעת לכל פתרון מבחינת אופיה של החברה הישראלית, וכמעט אין התייחסות מפורשת לשילוב הפתרון בתהליך השלום הכולל.

● **פשרה פונקציונלית** — זה שם קוד לפתרון שיש לקרוא לו „חלוקת פונקציות". על־פי פתרון זה, אחראית כל קבוצה (או, במקרה שלנו, כל עם) לפונקציות שלטוניות שונות, כגון: חינוך, בריאות, שיטור, סעד וכיוצא באלה. המונח „פשרה" איננו רלוונטי בהקשר זה, כל עוד הפונקציה של „הפעלת הכוח" או כינון הביטחון, אינה מתחלקת באופן שווה בין הצדדים. פונקציה זו היא מקור הסמכות והלגיטימיות של הפעלת שאר הפונקציות, ולכן קשה להאמין שניתן לשלול אותה מצד כלשהו על יסוד הסכמתו הכנה, ותוך־כדי שיתוף פעולה איתו.

● **האצלה (Devolution)** — מסירה או הקצאה של סמכויות מן השלטון המרכזי לממשל האזורי בתחומים מוגדרים בלבד. הדוגמה הבולטת היא האצלת סמכויות הממשלה המרכזית של „הממלכה המאוחדת" בלונדון לרשויות שונות בצפון־אירלנד, וולס וסקוטלנד. הנחת היסוד של צורת ממשל זו היא, שהסמכויות אכן „מואצלות", דהיינו שהאזורים תלויים ברצונה הטוב של הממשלה המרכזית. בפועל, דומה צורה זו ל„אוטונומיה משחררת"־חלקית (להלן).

● **אוטונומיה משחררת** — אוטונומיה זו ניתנה לאזורים שכבר יש בידי אזרחיהם כוח בחירה לשלטון המרכזי — ועם כינונה מתוסף להם עוד כוח. אוטונומיה זו מקרבת את מוקדי הכוח לתחום הישג־ידו של האדם. למשל: אוטונומיה לבסקים בספרד מקרבת את מוקדי הכוח לחבל הבסקים ומאפשרת להם לבטא במידה רבה יותר את ייחודם התרבותי. אוטונומיה זאת אינה מפקיעה את הבסקים ממידת ההשפעה שהיתה שמורה להם, כמו לכל אזרחי ספרד, על פונקציית הכוח המרכזית, המופעלת מן הבירה מדריד.

● **אוטונומיה מגבילה** — אוטונומיה זו שוללת מבני האדם את זכותם להיות שותפים לתהליכי הפעלת הכוח הקובעים את גורלם. דוגמה לסוג זה של אוטונומיה הן מדינות החסות וה„בנטוסטנים" של השחורים בדרום־אפריקה. שם ניתנה לאזרחי האוטונומיה הזכות לנהל את חייהם עד גבול שאותו מתירים, ואשר ממנו נהנים השליטים הלבנים של דרום־אפריקה. תושבי הבנטוסטנים מופקעים מן הזכות לבחור או להדיח שליטים לבנים אלה. אם תוכרז אוטונומיה בשטחים, שלא בהקשר להסכם קמפ־דיוויד, דהיינו שלא כסידור־מעבר לקראת פתרון קבוע — היא תהיה קרובה ביותר לצורה של „אוטונומיה מגבילה".

● **אוטונומיה אישית** — אוטונומיה זו אינה חלה על תושביו של איזור מסוים, אלא על חברים בקבוצה כלשהי — דתית, לאומית, אתנית וכו'. בדרך־כלל, הדברים אמורים במיעוטים דתיים או אתניים, הנהנים מן הזכות לחיי קהילה עצמאיים. צורה זו היתה, ואולי עודנה, הפירוש שנתן „הליכוד" להסכמה שהושגה בקמפ־דיוויד על „אוטונומיה מלאה".

● **קונדומיניון** — הצורה היחידה של פתרון פונקציונלי שבה ניתן, לכאורה, להגיע לידי שוויון בין שתי קבוצות לאומיות. עם זאת, קשה וכמעט בלתי־אפשרי לקיים הסדר זה בכל מקום, על אחת כמה וכמה באזורנו. כאן כמעט לא ניתן להעלות על הדעת קיום תקין של קונדומיניון. על־פי הסדר זה שותפות שתי הקבוצות הלאומיות בהפעלת הכוח, ולמעשה, הופכים כל כוחות הביטחון להיות נתונים למרות משותפת, דו־לאומית. כשאומרים „קונדומיניון", מתכוונים, למעשה, לשליטה משותפת של שני עמים על עם שלישי. הקונדומיניון המוכר לנו ביותר, זה של אנגליה ומצרים בסודן, התקיים תקופה ארוכה למדי (מ־1899 עד 1956), רק מפני שהיה מבוסס על עליונות אנגלית מוחלטת, ברורה וחד־משמעית.

● **אוטונומיה חד־צדדית** — אין דבר כזה, ולא יכול להיות. המושג עצמו הוא יציר־רוחו של משה דיין, כחלק ממערכת המושגים שגם הולידה את הרעיון הגאוני של „צריך לחכות לטלפון". למעשה, זו נוסחה להצדקת ההשתמטות מכל מאמץ למען פתרון, באופן חד־צדדי. אפשר רק לצאת למלחמה או לסגת.

כללית, ניתן לאמר שלכל הווריאציות הפונקציונליות יש נושא חברתי אחד משותף: קיבוע ומיסוד מעמדם האזרחי הנחות של ערביי השטחים כחלק המקופח של החברה הישראלית. זו לגיטימציה של מצב הכיבוש, תוך יצירת תנאים שיקלו על הערבים לקבל אותו. אין, איפוא, פלא: הפשרה תהיה טריטוריאלית — או שלא תהיה כלל.

רשות הקורא

להמשיך בהתכתבות עם יהודי בריה"מ

אני מתייחס לראיון של ישראל זמיר עם גריגורי קנוביץ קיבוץ מאסא („על המשמר", 28.1.86), בתור פעיל שעבר כיומיים בשבוע במועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ, כאחראי על פעולות ילדים בתנועה הקיבוצית. אני חש חובה לתקן את העיוות שגריגורי גרם להתייחסות של תנועתנו בנושא יהדות בריה"מ.

בין השנים 1979 ו־1984 סיירתי ביותר מ־100 בתי־ספר של התנועה הקיבוצית, בכיתות ג' ועד י"ב, במטרה לעורר התכתבות ומשלוח חומר ליהודי בריה"מ ובראש ובראשונה למסורבי עלייה בקרב ילדים ובני נוער. הוזמנתי כל פעם מראש להרצאה (על נסיעתי לבריה"מ, פגישותי עם מסורבי עלייה עם בשנת 1977, מצב היהודים, הסירובים והאסירים), בסוף כל הרצאה נעשתה פעולת התכתבות, שנמשכה לעיתים מספר שנים, למרות האכזבות בשל אי־קבלת תשובה.

נכון שהנושא רחוק מרוב חברי קיבוץ, אולם עלי לשבח את המורות והמסירות בניהול פעולה כזאת בקרב מורים ומחנכים, לא רק בבתי־ספר אזוריים של הקיבוץ הדתי והתק"ם, אלא גם במוסדות החינוכיים של הקיבוץ הארצי.

אציין רק שתי פעולות רחבות־מימדים, שנעשו ב„פינת אנה פרנק" במאסא ובמוסד החינוכי הרי אפרים, בהן התכתבו מאה ילדים בצורה סדירה. שניתי את הדגש במשלוח חומר הסברה על קיבוץ. חובה זו הרגשתי בשיחות עם מסורבים מרכזיים בבריה"מ, שחשבו כי הקיבוץ נראה „תא קומוניסטי" ובמובן שלהם מסוכן בתוך מדינת ישראל. ואמנם רוגזתו של הקיבוץ השתנתה במשך השנים בעקבות פעולות ההתכתבות של אלפי ילדים בתנועה הקיבוצית.

בשום מקום בו הופעלה פעולה בהנהגת מחנכים לא היתה בעיה של חוסר תקציב. הקיבוצים ובתי־הספר מימנו את כל ההתכתבויות, הכנת החומר והמשלוחים.

הבעיה העיקרית כיום היא, למצוא חבר שירים את הלפיד, כדי להפעיל שוב את בני הנוער בתנועה הקיבוצית. יש לנו נוער נפלא, המוכן לתרום, אך צריך להסביר לו ולהפעיל אותו, לעורר אותו ולכוון אותו למענו ולמען יהדות בריה"מ.

ויקו הריש, מאסא

„מחוייבות" ו„צרכי בטחון"

עם היבחרו לכנסת דיבר ביחכר ווחד וכלאגר ב„הותם") בשבחו של משה ארנס, שר הבטחון דאז, בציינו שבמשך שלושה חודשים השיג הציבור הערבי בישראל דברים שלא השיג במשך 30 שנות שלטון ממשלות מפא"י והמערך, כגון שחרור שטחי אימונים לעיבוד.

משה ארנס לא הרגיש מחוייבות להמשיך בנוהג של ממשלת המערך. ואילו יצחק רבין, על־פי דיווח ב„על המשמר", „מחוייב" לממשלת הליכוד בנושא הרחבת בית הדסה בחברון, לנירות דעתו האישית ודעת גורמי צה"ל המופקדים על הבטחון בחברון.

המעניין הוא, שפליאה אלבק, מנהלת המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה, שהיא ככל הידוע אישה דתית ותומכת א"י השלמה, קבעה מפורשות כי יש להקפיד שבעלי החנויות הערבים באיזור לא ייפגעו. במציאות סוגרים חיילי צה"ל את האיזור בגדרות תיל, מטרידים את בעלי החנויות ומקפחים את פרנסתם. אבל רבין אינו יכול לעזור להם, כיוון ש„צרכי הבטחון" קובעים (כאילו אצל ארנס לא קבעו צרכי בטחון...)

מי שזוכר את „יום האדמה", שהתרחש בעת כהונת רבין כראש ממשלה, ואת סירובו העקשני להיפגש לפני כן עם ראשי המועצות הערביות, אינו יכול להשתחרר מהמחשבה שמה שחסר הוא בעיקר רצון טוב.

יוסף שטוקהמר, משמר העמק

נסיעת „בת שבע" לדרום־אפריקה

כוונתה של להקת „בת שבע", להקה ייצוגית של ישראל, לנסוע לדרום־אפריקה הגזענית היא רק אחד הביטויים של תפיסת העולם כממשלת ישראל. הקשרים עם ממשלת דרא"פ הם אסון למדינת ישראל, לשמה ולמעמדה בקרב הקהילייה הבינלאומית, שרובה ככולה מחרימה את ממשלת האפרטהייד. הקשר של ישראל הרשמית עם דרא"פ הוא לרועץ פי כמה, שכן היהודים היו קורבנותיה של גזענות איומה ונוראה בזמן השואה.

„נוער נגד גזענות" מתקומם נגד מדיניותה זו של הממשלה מתוך תפיסת עולם כוללת, המתנגדת לגזענות בכל מקום בעולם. וכן, מתוך חששנו כי הלגיטימציה הנטענת למשטר המוות הגזעני משרישה יותר את העמדות הגזעניות הקיימות, ממילא בקרב רבים מבני הנוער בישראל בפרט ובקרב הציבור בכלל.

גל רביד,
רכז „נוער נגד גזענות", ת"א

מאת צביה בן־שלום

אל נחקה את ארה"ב בהעדר חינוך מיני

לידת תינוק לתלמידה בכתה ח' אמנם היה תופעה חברתית מקובלת בישראל, אך יש תקלה לדיון את השאלות הבאות:
מהו הגיל הרצוי לתחילת קיום יחסי מין? מה ניתן למנוע הריון, בלתי רצוי בגיל בו בקרב צעירים המקיימים יחסי מין? מה הם הפתרונות האפשריים במקרה שנגלה הריון בלתי מתוכנן אצל נערה בגיל הנדה? מהו המחיר המשתלם בכל אחת מהדרכים אלו מבחינה רגשית־פסיכולוגית וחברתית־כלכלית ברמת הפרט, המשפחה והחברה? היש מקום שילדים יגדלו ילדים? כל אחת משאלות אלו דורשת דיון מקיף ויש לבדוק אם המקום לערוך אותו.
דיון מתאים בשאלות הללו מהווה בעצם את תוכנה של תוכנית לחיי משפחה וחינוך ... נושאים אחרות, תוכנית הכנה לחיי משפחה.
מהנהגת בעבודה שהבורות בציבור בכל הנוגע לתכנון משפחה, ובעיקר המיתוסים על באמצעי מניעה והמבוכה וחוסר הנכונות לדון בנושאים אלה הם מרובים, אין להתעלם מהצורך בהתערבות ברמה הלאומית בנושא.
ישראל נוהגת לצעוד בתחומים רבים בעקבות ארה"ב, דומני, שבתחום זה רצוי כי ישראל לא לקחת דוגמה מידידתה. על פי נתונים מעודכנים, ההריונות של העשרה מהווים את אחת הבעיות המרכזיות של ארה"ב כיום. הסיכוי של נערות אמריקניות להרות כפול מזה של הנערות האנגליות, הקנדיות והצרפתיות, פי שלושה משל השבדיות ופי שבעה מזה של ההולנדיות.
לא רק שמדינות אלו דומות לארה"ב בהתפתחות הכלכלית והתרבותית. כי גם נכונו שיעור דומה של הפעילות המינית בקרב בני הנוער.
ההבדל המשמעותי זה בין ארה"ב למדינות האחרות נובע ועל פי הסקר העדכני של מכון אלן גוטמכר) מקיומו של חינוך לחיי משפחה במדינות מערב אירופה והעדרו בארה"ב. על פי נתוני הסקר, מדינות בהן ההכנה לחיי משפחה הינה חלק ממערכת החינוך וקיימת נגישות לשירותי תכנון משפחה למתבגרים, שיעור ההריונות הבלתי־רצויים ושיעור הפסקות ההריון הינו הנמוך ביותר.
על רקע זה לא נותר אלא למחות על כוונת משרד החינוך להפסיק את פעילותו בתחום החינוך לחיי משפחה החל משנת הכספים הקרובה על רקע צמצומים.
סגירת האגף לחינוך לחיי משפחה מהווה לא רק נסיגה בתהליך חיובי שהחל לפני כתריסר שנים, כי אם גם סכנה לעתיד החברה הישראלית.
תוכנית הכנה לחיי משפחה, אשר תדגיש את אחריות הפרט על מעשיו, תרון ביכולת הפרט לשלוט על חייו ולא להגרר ותספק לו את הידע הדרוש, הנה צו השעה.

רות לנדאו
מנהלת האגודה הישראלית לתכנון המשפחה

כובעים שכאלה

כובעים אלה הוצגו בלונדון, בתצוגות אביב־קיץ 1986. הגברת משמאל חובשת ברדס המכונה „זברה יפתי" והדוגמנית מימין אינה אלא קייט רבאט, ששמה הוזכר א־פרופו קשר רומנטי עם הנסיך אנדריו — מציגה משהו המכונה Diversion Ahead והחלטנו לתרגם זאת כ„תפנית". המעצב: דייוויד שילינג, המייעד את הכובעים לשעות הבוקר.

„קווה של בריאות" תתפרסם השבוע ביום ג'.

אל גינת תבלין

קינה, מרווה ותבלינים אחרים צומחים בגינה שמאחרי ביתו של יוסי סיגל, ב... יהיעם. דרך פישפש עשוי עץ בתוך ... צמחיה ירוקה, ממש כמו באגדות. נכנסים ... גן רונם אחר, ירוק ומטופח, וכו צמחי ... תבלינים, ירקות וכמה גידולים זרים ... להתאקלם באדמת הגליל המערבי. ... הגן המוזקן הוא נטע צרפתי, שכבר ... התאקלם היטב באיזור (ולא לגמרי בקלות).
כמעט עשרים שנה הגיע יוסי מצרפת, ... גינת גרעין תנועתי, וכל השנים הללו ... ליוה אותו הגינה: „מהצריף הראשון שגרתי ... דרך מגורי ביניים ועד שיכון הוותיקים. ... לי שאני מהראשונים בארץ שעוסקים ... בזה", הוא אומר.
הכל התחיל בהיותו ילד באיזור מונפורט ... קשר ליון), הסמוך לפאריס הבירה. הוריו ... שימשו גננים אצל צרפתי עשיר, ... בעל גן יפה וגדול בסגנון ה„לואר". שם נקשרה ... לעבודת אדמה ולאהבת הגינון. באותו ... ה„רופא אליל", שלימד את יוסי פרק ... ברפואת עשבים וניסה לשכנעו שאין לסמוך ... ה„מדיצינה" המודרנית. בגיל 16 נתגלתה אצל יוסי מחלת השחפת. הוא נסע לבית מרפא ... הצרפתיים, שם טופל בדרכים המקובלות אבל גם מצמחי מרפא לא התנזר. ההחלמה היתה מהירה, אלא שרק כעבור שלוש שנים הותר לו לעזוב את המקום ולחזור לפאריס, לבית אמו. בעיר הגדולה ניסה יוסי להדביק את הפיגור הגדול בלימודים וללמוד חקלאות, טבע וגינון.
„באמצעות ירידה הגעתי לשומר־הצעיר, ואחרי ביקור ראשון בארץ ידעתי שאני חוזר הנה כדי לחיות".
יוסי, שהוא עובד גם בחיי היומיום, מעיד על עצמו ש„הכל זה מאהבת הנושא. התעניינות, קריאה ולימוד בשטח, בלי השכלה מדעית פורמלית".
בסיור שאנחנו עורכים תחת שמש חורפית נדיבה במיוחד, מסתבר שיש מה ללמוד מחוכב ותיק זה. רישמי, הוא אומר, במה עקרונות בסיסיים בשימוש בתבלינים ועשבי מרפא:
א) כמות נבונה, או מינון נכון בלשון רפואית.
ב) התאמת הצמח למיחוש או לחלופין לתבשיל.
ג) אין מרתיחים צמחי מרפא. את המים הרותחים מוזגים על העלים בתוך הכלי, ומה שחשוב מכל היא האמונה. בלעדיה לא יביאו העשבים מזור לחולי וכאב.
„בסך הכל", אומר יוסי. „מדובר כאן בסמים שמופקים מצמחים. ותמיד כדאי לשאול ולהתייעץ לפני השימוש".
„מוכר לך?" הוא נותן לי להריח את הועתר, שמעלה מייד זכרונות ילדות רחוקה. ובכן, שימו לב. הזעתר: תבלין משובח לרוטב בשר ובתחום רפואי — נגד שיעול ובעיות עיכול (שלשול). „הזעתר", מרגיש יוסי, „הוא תחליף לאנטיביוטיקה והטיפול באמצעותו הוא לא בתופעה, אלא במקור.
הנענע — גם היא מצמחי האנטיביוטיקה וטובה אפילו כנגד תולירע, שלא נרע. כדי להרגיע כאב בטן יסתפק הדואב ב־3 עלים בלבד. כמות גדולה יותר גורמת לעירנות ולכן היא מומלצת למי שליל שמירה או שיכורים לפניו.
הלימונית — לעומת זאת, מרגיעה ואף מרדימה.
לענה — (היא השיבה המרוקנית) — נותנת טעם למזון ומשקה. אך יש להסתפק בכמות קטנה. יותר מזה, מתקיימת בה האמירה „מר כלענה".
קורנית — גם היא לבישול וכתחליף לאנטיביוטיקה.
בבונג — טוב לבעיות עיכול אצל ילדים. „לא מזמן נתתי בבונג לבני הקטן, שסבל מכאבי בטן. וזה עבר מצויין", מספר יוסי:
פרחי פריההדר — טובים כנגד הצטננות. פריחת הוורד האדום יפה כנגד שיעול ופירות תברוש (האיצטרובל) מרגיעים כאב שיניים (אם אתה מסוגל ללעוס אותם ירוקים — מה טוב.
בגינה של יוסי מצויים גם גידולים חד־שנתיים כמו פטרוסיליה. מינים שונים של חסה, עגבניות ועוד. בדרכך בשבילי הגן תפגוש גם בתות כר שהובא מיערות אירופה ונקלט יפה באקלים הגלילי. התות נותן פרי כל השנה והוא מרבה את עצמו. הזרעים של היום הם כבר תוצרת מקומית והפרי אף גדול יותר מאחיו האירופי.
שעה ביום מקדיש יוסי לעבודה בגן. וזוהי שעתו היפה והמרגיעה (והיום, כשהוא משמש בתפקיד סדרן־עבודה. זה נחוץ שבעתיים).
ואתה הקורא, אם תשקה נפשך במין חלקת אלוהים קטנה כזאת ליד ביתך, תוכל להשיג זרעים ושתילים במשתלות השונות הפזורות ברחבי הארץ, בכפרים ערביים ובמושבות ותיקות, בהן חיים אכרים שעוסקים בנושא כבר שנים רבות. גם יוסי מצידו לא יטרוק את השפוספרת אם תרצה להיעזר בידע ובנסיון הרב שרכש.

רחל שלו

יוסי בגינת התבלינים שלו

זה מה שיש

היא זכתה בגביע

כלבת אירדייל־טרייר הרשומה בתעודות יוחסין בשם גינג'ר קסמס קארסל והמגיבה לשם „אמה" זכתה בגביע האלופים בתצוגת כלבים מסורתית שנערכה בלונדון לפני שבוע. אמה גרה בדרך כלל באיטליה, בחברת גבירתה, אלכסנדרה ליבראצ'י.

„מתחשק לי לטרוף אחת צעירה, בריאה ושמנה ולעזאזל עם הברירה הטבעית..."

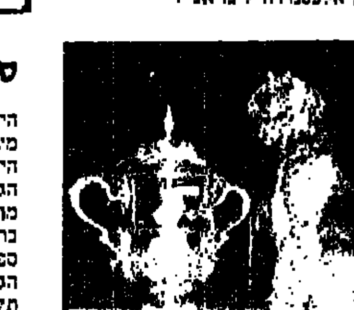

ספרדים עלינו

הראש היהודי ממהר לנצל את חידוש היחסים הדיפלומטים עם ספרד כדי לארגן משהו מסחרי. בשבוע שעבר נפתחו ברשת היפרכל „שבועיים־ספרד" והיום החגיגה הגדולה בקניון הרמת־גני. עם נכבדים, מוסיקה וכל זה. בשבועיים־ספרד יימכרו בתשעה הסניפים של הרשת מוצרים מתוצרת ספרד במחירי הנחה ובין הקונים תיערך הגרלה, שתכלול, בין היתר, 10 טיסות בחברת התעופה הספרדית איבריה.

ענן מפיץ ריח גז

„עלון בטיחות" מיוחד מופץ בימים אלו על־ידי חברת „אמישראגז" בקרב לקוחותיה. על גבי כל עלון מודבקת מדבקת „חיש־גז" (שיוצרה במיוחד בארה"ב), שעל־ידי גירודה בציפורן האצבע מפיקה ריח גז חריף המאפיין את גז הבישול. מטרתו של עלון הבטיחות להגביר את המודעות לדליפות גז אפשריות בקרב המשתמשים בגז בשימוש ביתי.

אור לשעת חרום

לראשונה נערכב ומשווק בארץ מכשיר המכונה „רב־אור" להארה חירום, לשימוש ביתי. הוא נייד, מצויד בסוללות ניקל קדמיום מתוצרת ארצות־הברית, המספקות אנרגיה להארה רצופה של 4 שעות. טוען היצרן והליציקהו הבטיחה גם אחריות לשנתיים. יען כי יש למנורה אישור של מכון התקנים. ש"ה.

היה גבר — תן לה יד

99 אחוז גברים נשואים בגרמניה המערבית סבורים כי על הבעל לעזור לאשתו בעבודות הבית אבל רק 13 אחוז מהנשים הנשואות (והעובדות מחוץ לביתן) הודו כי הבעל אכן עוזר להן...

מועדון בראש

מועדון הכרים, הוא החידוש האחרון ברשת „ראש אינדיאני". לקוחות החברה, אשר ימלאו שאלון ויפקידוהו בחנות, יקבלו כרטיס חבר ורשויי כרטיס אשראי במועדון זה. שהחברות בו תקנה להם הטבות כגון, אביזרים, מתנות יום הולדת, כרטיסי השתתפות בתצוגות, הקרנות בכורה מיוחדות לחברי המועדון, הנחות למופעי זמרים וכן השתתפות בהגרלות. עד כה נרשמו כ־6,000 חברים.

איטלקים באבן גבירול

אל תגידו שיאנשים אין כסף: מאז שנפתח בתחילת אבן גבירול בתל־אביב סטודיו איטלקי לעיצוב פנים, בשם גיבטה — הוא מלא מציצים ומתעניינים, שמכתובבים, מסתכלים, מתרשמים ובכלל לא נבהלים מהמחירים, שאינם עממיים. האמת היא — אומרים יצחק ענבה ואלי ברדוגו, בעלי המקום שהסטודיו תוכנן עוד לפני המיתון (נייב מיתון?) אך כיוון שלקח זמן להתקשר עם המעצבים האיטלקיים ומסימו פרנקו, וולטר בירלי, סניורה קוריירי — עם שמות אלה אומרים לכם משהו, למצוא מקום מתאים (500 מ"ר, שני מפלסים) ולעצב את הסטודיו שייראה כפי שהוא נראה — כך שבינתיים נכנסו לימים קשים, שאינם קשים לכולם, מסתבר...
כנוביטה הרבה לבה ועור ואריגים בשלל צבעים והדפסים פנטזיים. עם שולחנות ניידים ומגירות כוכבות על ציר וכיסויי מיטה רו־צרדים וספסלי ישיבה בשלפים קריכה וכפות ההופכות לזוניות במחייר קל וכורסאות עם משענות ניידות וראשי מיטה מגלילי בד, רשידות מודולריות וגופי תאורה הלוגניים ונוידים... הריהוט והאביזרים מפוזרים בשטח. פה ויש חדרי שינה או חדרי ילדים מכוללנים מאוד וזה מה שיפה. בחלונות ובין החדרים — וילונות פאנלים, היוצרים תבונה ושלמה, לפעמים קצת קיטשית. אבל אפשר להזמין משהו אחר. לווילונות פאנל צריכים שליש בד מאשר לווילונות רגילים לכן מחירם נמוך. לפעמים בזה של הווילונות הקונבנציונליים והם קולטים הרבה פחות אבק. בתמונה: מטה זוגית מלכה. המזרן מכוסה עור ולבראשותיה שלבי עץ צבעוניים.

פאטנט

לאחר שמבשלים פודינג נוצר עליו תמיד קרום ויש ילדים שאינם אוהבים אותו. הפתרון: לפזר סוכר על הפודינג ולא יתהווה עליו קרום (גרדה כהן).

מה יש בנקניקיות?

הרשות להגנת הצרכן פנתה למכון התקנים, שהכין מפרט לנקניקיות. בבקשה להגביל את השימוש בפאסטה, המכילה בין השאר בשר מגורם, משאריות עורות או שאריות בשר המוסר מעצמות. כל החומר הזה נטחן ומשמש כבסיס לנקניקיות, כולל עצמות. לדעת אנשי הרשות יש לסמן את הנקניקיה ולרשום במפורט את מרכיבי חומר הגלם, אחוז השומן ותכולת הסידן (עצמות).

גם אפטר שייב וגם מסנן

לאחר שכל הקרמים לנשים הועשרו בחומרים שתפקידם לסנן את קרני השמש מהקרינה האולטרא־סגולה המזיקה לעור — בא תורם של הגברים. גם העור שלהם פגיע במעבדות על פישר — תעשיות פרמצבטיות פותח (ונרשם כפטנט עולמי) אפטר־שייב המגן על העור מפני הקרינה המזיקה. שם המוצר „טרגה", מחיר בקבוק של 125 גרם — 18 ש"ח והוא יעניין, יש להניח, גברים בעלי עור רגיש ו/או כאלה שמרבים לשהות בשמש ובכל זאת לא השתכנעו להשתמש בקרמים.

בעריכת עלינא תורי

תיאטרון

„חפצים", אף אחד לא מקשיב באמת. בתמונה: רות סגל ומכרם חורי

מכירת חיסול

בתוך הבית המתפרק מכליו, ערב יציאת האם לבית־אבות, מתרחש מחזהו של א.ב. יהושע, „חפצים", המועלה בתיאטרון חיפה. „להישאר תקוע" ו„לגמור את זה" הם שני מוטיבים המאפיינים לא רק את האם אלא גם את שני ילדיה

מאת חנה רוזנטל

מציעה את אינוונטר חיי נישואיה; כיסא שמתקפל למקל, מתאים לצופים במרוצי סוסים — קנתה אותו בשביקור אצל בנם שישב אז בקיימברידג'. משקפת, שלא כל כך משקפת, שהביאו מביקורם אצלו כשישב ברומא. פחי שמן, ריצפה, ליזול ונייר טואלט, שאגרה בכמות מטורפת למקרה מלחמה. המון כלי בית ובגדי בעלה שמת. מוכרחה להיפטר מהר... עכשיו. משהחליטה לעבור לבית אבות, מוכרחה לחסל הכל...
בתוך הבית המתפרק מכליו מתרחשת עלילת המחזה „חפצים". כתב א.ב. יהושע, בימוי גדליה בסר, „בתיאטרון העירוני חיפה".
האם (רות סגל): עוד שבועיים אני עוברת לשם וכאן כל הבית עם כל החפצים האלה שלו. אני אשאר בסוף תקועה כאן... עזרא (הבן, מכרם חורי): את לא תישארי תקועה. את מגזימה נורא. עברתי בחיי כמה דירות ואפשר לגמור את זה אחת ושתיים.
האם: לא בתים של חמישים שנה ולא בגיל כזה. אמרתי, תעזרו לי כמה ימים עד שאני אעבור לשם ואז תתפטרו ממני.

מחר ואחר־כך

„להישאר תקוע" ו„לגמור את זה" הם שני מוטיבים המאפיינים לא רק את האם אלא גם את שני ילדיה, הבן עזרא ספורטה, ד"ר לספרות, והבת אווה (עפרה וינגרטן). עזרא שבא, לכאורה, לעזור לאימו להתארגן, מטלפן כל הזמן למכריו. אולי יעזרו לו לקבל את הפרופסורה הנגיעה לו, לדעתו. משום שהוא תקוע בדרגתו הנוכחית כבר המון זמן. הוא גם עסוק במרידת החום „שעולה לו כל ערב" ובנסיונות להכניס את אשתו שירה (אסתי קוסוביצקי) למיטה. אבל היא, שראשה תקוע באולימפוס הרעיוני של הכנס על ביטשה, מנסה להרגיעו בהבטחות של מחר ואחר־כך...
גם לאווה אין הרבה סבלנות. היא עסוקה בפירוק נישואיה. מות האב שיחרר אותה מן הצורך להישאר עם בעלה המודקן (אמנון מסקין). היא ממהרת לגמור. לנתק. בין ערמות החפצים המגובבים נפרשות חוויות החיים הקטנים של בני המשפחה. כמו הסיר שמכסהו שונה, כמו המחבת שיריחה זוה — גרוטאות שהאם מנסה לכפות על ילדיה — בשמעת השיחה ביניהם. דברים שאינם תואמים, שאינם נרבקים כי אף אחד לא מקשיב באמת. לא חש באמת את מצוקת השני.
האם: עכשיו תראי את הסיר הזה, רגע, הסתכלי.
אווה: אני לא אסתכן, אלהים, אני אקח עכשיו סירים?
האם: את שוב עושה טעות... גם כל הגירושים האלה שלך הם טעות נוראה.
סיר וגירושים. אווה גם היא אינה מגלה רגישות מיוחדת כלפי אמה ברברה על מות האב.
האם: אני טיפלתי בו כאן...
אווה: וזמן קצר, קצר מאד. הוא מת לך במהירות. את לא יודעת כמה לפעמים זה יכול להיסחב. תגידי תודה, זה גם היה בזול, בזיל הזול.

לא אקט של אהבה

מות האב — נושא לא מעובר אצל בני המשפחה. הביקורים אצלו בבית־החולים כאילו לצאת ידי חובה. חוסר ידע וחוסר יכולת נפשית להתמודד עם הטיפול בו. ההתרחקות ממנו, שהחלה הרבה לפני מחלתו. בדירתו מאז יצא לגימלאות. האם אפשר היה להחזיקו בבית? עזרא נזכר בסרט שראו — משפחה כושית שטיפלה באב החולה בבית עד שמת. הסרט ריגש אותם והם בכו — זה סימן שהם לא חסרי לב. עזרא יודע שלא. אבל אצלם זה מקרה שונה לחלוטין — אצלם... ובכלל, יש כל כך הרבה עניינים עכשויים והאם כבר מסודרת בבית אבות...
מפגש משפחתי של 24 שעות. ערמת החפצים קטנה רק במעט, גם מצוקת האם שנשארה שם.
משתתפים נוספים: עדית צור, ויקי מורן, רינה בליי. תפאורה: אדריאן ווקס.

יעקב אגמון מסיים את תפקידו בבית־לסין

מנכ"ל בית לסין יעקב אגמון מסיים את תפקידו לאחר 8 שנים.
למרות פניות מועצת המנהלים, שיחזור על עצמו קדנציה נוספת, החליט המנכ"ל לסיים את עבודתו בחודש מרץ. מועצת המנהלים תאשר בישיבתה הקרובה את המנכ"ל החדש.

שוש אביגל תחליף את אורנה פורת בתל"ל

הועד המנהל של התיאטרון לילדים ולנוער אישר בסוף שבוע שעבר את בקשתה של אורנה פורת — מנכ"ל תל"ל מאז היווסדו — תמלא החל מתחילת מרץ ד"ר שוש אביגל.
אביגל ידועה בעיקר כמבקרת תיאטרון בגלי צה"ל, בשבועון „כותרת ראשית" ובעלת טור ב„דבר השבוע". בצד עיסוקים אלה היא מלמדת באוניברסיטת תל־אביב זה 15 שנה, בשנים האחרונות לימדה גם בבית־ספר לחינוך של אוניברסיטת ת"א בהכשרת מורים לתעודת הוראה בתיאטרון, הקימה ועמדה בראש הועדה המאשרת הצגות ילדים ונוער, המשותפת למשרד החינוך ול„אמנות לעם". ריכזה את מקצוע התיאטרון בבתי־ספר במשרד החינוך והקימה את הועדה לתכניות לימודי תיאטרון לבתי־ספר.

ספר

מ„הקומקום" עד מלחמת לבנון

מאת גיורא מנור

„ליצן החצר והשליט" — סאטירה פוליטית בישראל — מאת דוד אלכסנדר, „ספרית פועלים", 226 ע'

בזמן האחרון התחלתי לחשוש מדוקטורים. לאו דווקא אלה בחלוקים לבנים (שהיו לסמל תלוש מהמציאות, כי בימינו לובשים הכירורגים דווקא ירוק), האוחזים באיזמל ובא.ק.ג., כי להם אני נזקק כשכואב לי, אלא מאלה הנושאים את התואר האקדמי, והם דוקטורים לאמנות או לתיאטרון. אולי נובע החשש שלי גם מרגשי־נחיתות, כי למרות שאני עוסק בתיאטרון וסביבו מאז שאני זוכר את עצמי, לא זכיתי להשכלה אוניברסיטאית. כדי להיעשות לדוקטור לתיאטרון, עליך לכתוב תחילה עבודת B.A., אחר כך של M.A. ולבסוף עבודת־דוקטור, מה שקרוי בלועזית דיסרטאציה. קשה מאוד להיות מקורי בתחום המחקר של האמנויות; כמעט אי־אפשר. להשתמש בכלי־ניתוח מודרניים, כדוגמת מחשבים ובכלל ערכים כמותיים, שהם המזון העיקרי של „חוגה של המדעים" (כפי שקרא לבין לסטאטיסטיקה) בתחום הרוח והאמנויות — והרי ללא מחשב וטבלאות ונוסחאות אלגבריות ממש „לא יתכן" חיבור מדעי בימינו.
אבל הרי נחוץ, בכל זאת, מה שנקרא „מנגנון מדעי" לחיבור, אם עליו לקבל הסכמה וציון של מרצים ופרופסורים, ואין ברירה אלא ליצור מערכת של ציטוטים ענפה ככל האפשר. כי כפי שאמר הקומיקאי הווינאי רוראדזורא: העתקה מספר אחד היא גניבה ספרותית, העתקה משני ספרים היא חיבור של תלמיד, העתקה משלושה ספרים היא דוקטוראט והעתקה מארבעה ספרים, עבודתו של מלומד חמישי. הכמות הופכת לאיכות. (ראה את חיבוריהם של הגל, מרכס ואנגלס...)
אין דרך לעורר את המחשבה המקורית בצורה מלאכותית, ובמקומה בא הסרבול והעירפול המעמיק כביכול, שהסמיוטיקה (תורת הסמלים) ושיטותיו של לוי־שטראוס יצרו עבורם כלים מצויינים — הנהנים מפריחה בלתי רגילה בשנים האחרונות.

בלי „מדעיות" יתרה

דוד אלכסנדר גם הוא דוקטור לתיאטרון וספרו החדש על הסאטירה הפוליטית בישראל עיבוד עבודת־הדוקטוראט שלו. סאטירה מעצם מהותה נועדה לשעשע ולהצחיק — אם גם בצורה מכאיבה. ואין לך דבר עצוב יותר מעיסוק רציני בהומור. מי שזוכר את „ספר הבדיחה והחידוד" של דרויאנוב, יודע למה אני מתכוון.
לאור האמור לעיל — וגם משום שאני מכיר את המחבר אישית והוא נראה לי כאיש סימפאטי, שאין לי סיבה סבירה לפגוע בו מעל דפי העיתון — מובן, מדוע היה ספרו מונח על שולחני זמן רב, עד שהעזתי לקרוא אותו. עכשיו, אחרי שסיימתי את העיון בו, אני יכול לומר בפה מלא (אם כי אומרים שאין זה מנומס לדבר בפה מלא...) שאין בספר זה חשש של „מדעיות" יתירה ורצינות יומרנית. למרות הממאיסה על הקורא את הקריאה ויש בו רק מעט הערות־שוליים ומינימום הכרחי של מראי־מקום המקורות ציטוט.
לעומת זאת מתאר הספר בצורה בהירה את השתלשלות הסאטירה הבימתית בארצנו ומסביר את התפתחותה.
דוד אלכסנדר מבחין, בעצם, בשלוש תקופות ברורות בתולדות הסאטירה התיאטרונית שלנו. בימי שלטון המנדט הבריטי, כשהלהקות הסאטיריות, תחילה „הקומקום" של אביגדור המאירי ואחר־כך תיאטרון „המטאטא", תקפו בעיקר את המטרה החיצונית, שבמלחמה נגדה היה כל היישוב היהודי מאוחד, את הבריטים; התקופה שאחרי קום המדינה ועד למלחמת ששת־הימים, ימי הדעיכה של התגובה הסאטירית, שנות לחץ הכניה והרדמת הביקורת על כל סוגיה במשטר הפטריארכאלי של בן־גוריון; ולבסוף התקופה האחרונה, הכוללת את מלחמת יום־כיפור, המהפך השלטוני של 1977 ומלחמת לבנון, שירעו פריחה של היצירה הסאטירית על כל צורותיה. תקופה זו היא הנושא העיקרי של הספר.
כותרת הספר רומזת על תופעה היסטורית: הליצן, האיש המגוחך; השוטה הטיפש כביכול, שמותר לו לומר למלך את האמת, האסורה באמירה לכל יתר האזרחים. המצנפת המצחיקה, הגבנון, הלבוש הססגוני, שהבדילו את ליצן־החצר מיתר בעלי המשרות בממלכה, הקנו לו את חירות השוטים. למרבה הפליאה, אין המחבר משתמש במטאפורה זו, שעה שהוא עוסק בהרגשתם העצמית הדו־ערכית של מחברי הסאטירה אצלנו, אלא בפסוק המסיים של הספר. הוא גם אינו מזכיר את ההסבר הפרוידיאני לכך, שבעזרת ההומור מותר לשבור איסורים חברתיים ולבטל את כוחו של טאבו. אמנם זיגמונד פרויד אינו באופנה עכשיו, אבל מותר להסתמך על שלום־עליכם, שאמר פעם: בכל בדיחה יש רק 150 אחוז אמת...

מקישון עד סידון

דוד אלכסנדר ממקם יפה את יוצרי הסאטירה במפה החברתית־הפוליטית, מצד אחד החבורה „הלאומנית", קישון, לפיד, עוזיאל, דוש, ומצד אחר מה שמכונה „המאפיה השמאלנית", ב. מיכאל, אפרים סידון, עמוס קינן, דן בן־אמוץ ורבים אחרים.
לעומת המושג „לאומי" או „לאומני", שיש לו משמעות של ממש, ההגדרה „שמאלי" או „שמאלני" אינה אלא הגדרה־של־נוחיות, בהעדר מכנה אחר.
אחד החלקים המעניינים ביותר בספר הוא, לדעתי, זה העוסק במרכיבים האנושיים השונים של הסאטירה הבימתית. ההבדלים בין השקפתם של הכותבים לעומת גישתם של המתווכים, המפיקים, הבמאים והשחקנים, מאלפים. חסר, לדעתי, הסבר ביוגראפי, העשוי לשפוך אור על הבדלי גישתם של היוצרים השונים. המחבר הסתפק בתחום זה בהבדלה — נכונה מאוד כשלעצמה — בין אלה שחוויית השואה משפיעה על ראיית עולמם (כגון רוב ה„חבורה הלאומנית") לבין הצברים, הרואים את העולם ואת ישראל כמשהו קיים ועומד, „טבעי", שאינם רק חייץ דק או שכבת מגן בלתי בטוחה בינם לבין שואה נוספת.
התפלגות לשתי הקבוצות העיקריות אינה הולמת את אחד הסאטיריקאים החשובים ביותר: את חנוך לוין. לוין אינו רק סאטיריקאן אלא מחזאי, הפועל בתחומי־יצירה אחרים. (זה נכון גם לגבי יהושע סובול, כמובן.) ובכל זאת הוא ניצב בהתפתחות הסאטירה הבימתית הישראלית בעמדה מיוחדת במינה, וכמו התוכנית הסאטירית הראשונה שלו, „את, אני והמלחמה הבאה", ובזכות „מלכת האמבטיה" שלו. שתי הצגות אלה היו נקודת־מפנה, לא בזכות הצורה האמנותית החדשנית שלהן, אלא בזכות ההעזה.
„את, אני, והמלחמה הבאה" היתה צורנית, מושפעת מברכט והקאבארט הסאטירי הגרמני של שנות ה־30 בחריפות הביטוי שלה. „מלכת האמבטיה" היתה בגדר LESE MAJESTE, פגיעה בהוד מלכותה של גולדה מאיר, וכל מה שהיא סימלה. הקירבה בין חנוך לוין לטרנס מתוארת יפה בספר.
את שתי ההצגות לא הורידה מהבימה איזו צנזורה מטעם, אלא תגובתו העוינת של הקהל.
אחד הפרקים המעניינים — והמשעשעים — שבספר הוא זה, העוסק בצנזורה. הציטוטים הרבים והעובדתיים על דיוני מוסד מוזר זה עולים בהרבה על הדוגמאות לסאטירה, שנכתבה בהגזמה מודעת. מידת הטיפשות של פוליטיקאים, וביחוד אנשי המועצה לבקורת סרטים ומחזות, שייכת כבר לתחום תיאטרון־האבסורד.
אמנם עוסק דוד אלכסנדר בתגובות הקהל ומביא לקט של מכתבי־שיטנה, שנתקבלו בתיאטרון הקאמרי אחרי הצגת „מלכת האמבטיה", אבל נדמה שאין הוא דן בצורה מעמיקה יותר בתגובות בקהל, וזו, לדעתי, עקב אכילס של הסאטירה בישראל — ולא הממסד.

תגובות הקהל

בתחילת הספר מסביר המחבר, שהמלה סאטירה ברומית מציינת מין תערובת. וא שהיא, בעצם, סלט. במקום אחר מצויה הגדרה אחרת: ביקורת עם הומור. כדי שהסלט הזה יתקבל לא כתערובת־ירקות מקריות, אלא במשמעותו הביקורתית והמצחיקה, נחוצה שכבה תרבותית של מודעות ושל מושגים, שאליה תתייחס הסאטירה בצורה אירונית. וזו שכבה שכמעט אינה קיימת בתרבות ההמונית אצלנו, ומכאן הקושי של הסאטיריקאים להבהיר, למה, בעצם, כוונתם. אם הם משתמשים בתקיפה העקיפה, שהיא האמצעי האמנותי העיקרי של סוג ספרותי־בימתי זה.
לדוגמא: באחת מתכניות „ניקוי ראש" ניסו המחברים להגן על יצחק רבין, אז ראש הממשלה, מפני ההתקפות שלוחות הרסן של חבריו למפלגה. מה עשו? הביאו לפני המצלמה תמונה גדולה שלו, ו„חבריו הטובים" קרעו אותה לגזרים. בעיני זה היה ברור מאוד. אבל נתקבלו מכתבי־צופים נזעמים בטלוויזיה. שמחו נגד חילול הקודש של קריעה פומבית של דיוקן ראש־הממשלה...
העדר היכולת לחוש באירוניה ולהבין דקויות הוא הגורם, לדעתי, יחד עם תחושת התסכול וחוסר האונים כנגד מעשי השליטים, לשימוש המופרז של הסאטיריקאים שלנו בסתם מילות־גנאי ומה שמכונה „גסויות". הקללה היא ביטוי של יאוש, של מחאה חסרת־סיכוי.
ספרו של דוד אלכסנדר הוא תרומה נכבדה לחקר התיאטרון הישראלי, שאינו לוקה באקדמיות עודפת.

מופע

ושוב מתייוונים

מאת עפר ניר

התסריט היה, אולי, כזה: האמרגן יושב במשרדו, מעיין בעיתונים, רואה את הביקורות הנלהבות על המופע של יהודה פוליקר, קורא על תקליט־הזהב (בדרך לפלטינה) שלו — וחושב על קרנטרה. אולי נלך על איך קוראים לו, ההוא עם השיער המשתל והמשקפיים, נו, אריס סאן. זהו. אבל זה בלתי אפשרי, אומרים לו לפי התסריט. אריס סאן מסובך עכשיו עם החוק בניו־יורק, בותי סורה, סמים, בלגן. אבל יש לנו משהו אחר, מאותה שכונה, מעוניין? קוראים לו טריפונאס.
וטריפונאס בא־יבוא, בראשית החודש הבא ויופיע אפילו עם תזמורת רשות־השידור בניצוח זוהר מוסא, בשני קונצרטים (3 ירושלים, 5 תל־אביב) שיוקלטו לרדיו.
טריפונאס, מזכיר לכם משהו? בתחלס. 14 שנה אחורה, תל־אביב, „דירלהדה", „ראס־ראס", להיטים גדולים. טריפונאס, זמר־בוזוקי מקטריסין, מתפרסם בישראל. לאחר טירונות קצרה במועדונים של תל־אביב, הוא כובש את המדינה כולה במסע מוצלח של התיירות. אריס סאן, השליט הבלתי־מעורער של הגל היווני, מוצא עצמו מאויים במגרש שלו. לא נעים. טריפונאס שר ביוונית, שר אפילו בעברית, מופיע בסרט „סלמוניקו", מתראיין לעיתונים ומצהיר על אהבתו העזה לישראל. אחר־כך, כמו אריס סאן, נסע לארצות־הברית, לכבוש גם אותה. מאז איבדנו קשר. איזה מזל שיש לנו את יהודה פוליקר, אחרת, מי היה נזכר בו... מוכנים להמר על גל יווני מתחדש?

טריפונאס: מוכנים להמר על הגל היווני

הפועל ת"א גברה על הפועל ירושלים 0:1 ומכבי חיפה ניצחה בדרבי את הפועל חיפה 0:2

אין חדש — עדיין 4 הפרש

★ הפתעה ברחובות: שעריים, האחרונה, גברה על בני־יהודה ת"א 0:1

★ יפו הפתיעה את הפועל פ"ת 0:1 ★ שמשון ניצחה בכפר־סבא 1:2 ★ מכבי פ"ת – באר־שבע 0:1 ★ מכבי ת"א – יבנה 1:1

★ המשחק בין בית"ר ירושלים ונתניה נדחה

אין חדש בפיסגה בתום המחזור ה־17 בליגה הלאומית בכדורגל. הפרש 4 הנקודות נשמר לאחר שהפועל ת"א גברה בבלומפילד על הפועל ירושלים – 0:1, ומכבי חיפה ניצחה בדרבי את הפועל חיפה – 0:2. שתי הראשונות הותירו, איפוא, סטאטוס־קוו במאבק האליפות.

מצבן של שתי המפסידות הורע. הפועל ירושלים, עם חמישה הפסדים רצופים, נותרה במקום ה־12 והפועל חיפה, עם ארבעה הפסדים רצופים, המשיכה לשקוע מתחת לקו־האדום: ירדה מהמקום ה־14 ל־15.

יום גדול היה לשתי קבוצות הנאבקות נגד הירידה. את הפתעת המחזור חוללה קבוצת מכבי שעריים, סוגרת הטבלה, שגברה במגרשה על בני־יהודה ת"א, השלישית – 0:1.

גם מכבי יפו, המתאוששת במהירות, זכתה בנצחון ביתי על הפועל פ"ת – 0:1. יפו (משחק שישי ללא הפסד) עלתה מהמקום ה־15 ל־14 והפועל פ"ת נותרה במקום ה־8.

שמשון ת"א המשיכה בתנופתה (נצחון רביעי רצוף) כשהנחילה הפסד להפועל כפר־סבא, בביתה – 1:2. כפר־סבא, שלא ניצחה ארבעה מחזורים, נותרה עדיין במקום ה־7 וגם שמשון ת"א לא זזה – מקום 9.

נצחון ביתי 0:1 קצרה קבוצת מכבי פ"ת על הפועל באר־שבע. הפתח־תקוואים טיפסו מהמקום ה־11 ל־10 ובאר־שבע נשארה במקום ה־6.

תיקו 1:1 נקבע באיצטדיון ברמת־גן בין קבוצות מכבי ת"א ומכבי יבנה. מכבי ת"א התבססה במקום ה־5, ויבנה ירדה מהמקום ה־10 ל־11.

המשחק השמיני בין בית"ר ירושלים ומכבי נתניה נדחה למחרתיים בגלל הצפה של מגרש ימק"א. השופט עוזיה בן־יצחק החליט שאין כל ערך ספורטיבי למשחק ושלח את הכדורגלנים והצופים המעטים הביתה.

גשמי העוז שירדו בסוף השבוע שיבשו כמה מגרשים ואולי זו הסיבה למיעוט השערים שהובקעו – 11 בלבד בשבעה משחקים.

שני כדורגלנים הורחקו: אבנר חרד מהפועל חיפה וציון אוחנה מהפועל ירושלים.

● טבלה לאומית

1. הפועל תל־אביב	17	11	5	1	13־32	38
2. מכבי חיפה	17	10	4	3	12־25	34
3. בני־יהודה תל־אביב	17	9	4	4	7־10	31
4. בית"ר ירושלים	16	9	3	4	18־28	30
5. מכבי תל־אביב	17	7	6	4	19־26	27
6. הפועל באר־שבע	17	6	5	6	12־15	23
7. הפועל כפר־סבא	17	6	5	6	22־24	23
8. הפועל פתח־תקוה	17	6	5	6	21־22	23
9. שמשון תל־אביב	17	5	8	4	23־22	23
10. מכבי פתח־תקוה	17	6	3	8	24־22	21
11. מכבי יבנה	17	6	2	9	19־12	20
12. הפועל ירושלים	17	5	2	10	28־19	17
13. מכבי נתניה	16	4	4	8	21־22	16
14. מכבי יפו	17	4	4	0	26־14	16
15. הפועל חיפה	17	3	5	9	27־9	14
16. מכבי שעריים	17	2	7	8	20־9	13

שים לב

מי צריך את היצ'קוק?

נבחרת הכדורגל שלנו לא תהיה בגמר אליפות העולם ביוני במקסיקו. נבחרת הכדורסל תשתתף בגמר אליפות העולם ביולי בספרד. הספורט הישראלי, דל ההישגים, זכה בסוף השבוע להישג מחמיא. מיקי ברקוביץ וחבריו עשו זאת אמנם בדרך־הקשה. אבל העיקר שעשו זאת.

רבבת צופים בהיכל־הספורט ביד־אליהו בירכה הפעם, לשם שינוי, את נבחרת ישראל בכדורסל. ואכן, היה זה ערב־משגע. אולי לא היה כדורסל טוב. אך קרב־גדול. דרמטי והפכפך התנהל על משטח הפרקט של ההיכל התל־אביבי. והסיום? הצופים ממש נסחטו מהמתח שפקד אותם בשניות האחרונות. כמעט איש כבר לא ישב על מקומו. כולם קמו מהתרגשות. כאשר נשמעה שריקת־הסיום נשמו הכל לרווחה. נבחרת ישראל תשתתף בקייץ, עם 23 נבחרות, מהן הטובות בעולם. באירוע מספר 1 של הכדורסל הבין־לאומי.

נבחרת ישראל היא, במידה רבה, אלמונית לצופים הישראלים... מוזר. מהז עובדה, את הרוב המכריע של 159 משחקיה הבין־ארציים (192 נצחונות: 166 הפסדים ותיקו) קיימה בחוץ־לארץ. רק לעתים רחוקות הופיעה באולמות בארץ. אולי בעתיד, כאשר שיטת אליפות אירופה תשתנה ויקויימו משחקי בית־וחוץ, נוכל להריע יותר לנבחרת ביד־אליהו.

★ ★ ★

למשחק עם צ'כוסלובקיה היה "פילפל" מיוחד. ראשית, משחק מכריע על כרטיס־עליה לגמר אליפות העולם. שנית, התמודדות עם נבחרת שזכתה ביוני 1985 בסגנות אליפות אירופה. שלישית, אירוח נבחרת ממזרח־אירופה, שאין למדינותיה קשרים דיפלומטיים עם ישראל. אל נזלזל גם בנקודה זו.

אינני מוכן, וגם לא רוצה, לערוך השוואות בין נבחרות הכדורגל והכדורסל. כל ענף — כבודו במקומו. אבל הצופים המתוסכלים מאי עליית נבחרת הכדורגל לגמר במקסיקו חיפשו — ולשמחתנו מצאו — נחמה־פורתא: אליפות העולם בכדורסל. היה גם שלט ענק שמישהו הניף: "אם צ'כיה־אוסטרליה, למה שספרד תהיה מקסיקו". אמנם, ניסוח לא כל־כך מוצלח, אך כוונה היתה בשלט זה. הוא ביטא את שאיפת עשרת אלפי הצופים להגיע לספרד.

תהיה זו הפעם הראשונה שישראל עלתה לגמר אליפות העולם בכדורסל תוך מאבקים מוקדמים. הפעם היחידה שהשתתפנו באירוע העולמי היה ב־1954 בריו־דה־ז'ניירו. אז נהנינו מהסימפטיה של ברזיל אלינו. היא הזמינה אותנו במסגרת "המדינות האורחות". בכדורסל, שלא כמו בכדורגל, רשאית המדינה המארחת להזמין שתי נבחרות, ביוקרתן היא רוצה.

כמי שחזה ברובם המכריע של 18 המיפגשים הבין־ארציים, בין ישראל וצ'כוסלובקיה, אמרתי לאחד מחברי שאם הפעם נוליך ב־20 הפרש — כמו אליפות אירופה האחרונה במערב־גרמניה — לא נפסיד נגד הצ'כים... הסתבר שהייתי אופטימי מדי. עובדה, פחות משש דקות לסיום הולכנו ב־14 נקודות. מה צריך יותר? אבל אז, במקום להמשיך במתקפה על היריב ההמום ניסינו להקפיא את המשחק. אינני מאשים את המאמן. אילו הייתי אני במקומו אפשר שלא הייתי נוהג בטקטיקה שונה... אולם ברגע שחל רפיון־מה בנבחרת ישראל ידעו הצ'כים המנוסים להתאושש בצורה נפלאה. הם לא רק שהשיגו אלא שאיימו ממש על הנצחון הישראלי. טוב שזה נגמר כך. אוי לנו אילו היה מסתיים אחרת.

זה כנראה גורלם של המשחקים בין ישראל וצ'כוסלובקיה. אף פעם אי־אפשר לשבת בשקט עד לסיום. תמיד צריך לקרות משהו. סרטי־מתח של ממש. לא זקוקים להיצ'קוק. גם הפעם זה היה כך.

תגובות מעניינות היו לצופים. היו שקוננו: מדוע הכניסו אותנו למתח... אחרים נהנו, במיוחד "חובבי הדרמה" עבורם היה טעם־הנצחון מתוק יותר.

★ ★ ★

אנשי המקצוע באיגוד הכדורסל חייבים לתכנן כיום היטב את שני האירועים החשובים שיהיו לנו בעתיד הקרוב: אליפות אירופה, דרגה ב', במאי בבלגיה, ואליפות העולם ביולי בספרד. מייד עם תום הגביע העולמי בכדורגל.

לדעתי, חשובה משימת־בלגיה לא פחות מאשר זו בספרד. עלינו לחזור לדרגה א' באירופה. עם נבחרת כמו זו ששיחקה ביום חמישי ביד־אליהו אפשר לעשות זאת.

יחד עם זאת חובה להתחיל בהצערת הנבחרת. יש לנו כשרונות. הם זקוקים רק לליטוש ולנסיון.

גם מיקי ברקוביץ היה פעם צעיר... תכנון מדוקדק חיוני כדי לשמור על מעמדו הבין־לאומי הרם של הכדורסל הישראלי.

שני שערים מקריים בדרבי

מכבי חיפה — הפועל חיפה 0:2 (0:1)

קצת מוזר לקבוע אחרי נצחון כי דווקא הקבוצה המנצחת מצוייה במשבר. אולם אלו היו פני הדברים בדרבי החיפני אתמול. בו הנחילה מכבי חיפה הפסד רביעי רצוף ליריבתה מהפועל חיפה — 0:2.

אם מישהו היה זקוק להוכחה נוספת כי האלופה הגאה "מזייפת" באו אתמול 90 הדקות והעידו על כך מעל לכל ספק. לא היתה זו אותה מכבי חיפה דורסת, מוחצת ומתלהבת כמו בעבר. האלופה היתה עייפה והציגה כדורגל שקוף וחסר־יוזמה.

למזלה הגדול של מכבי חיפה התייצבה לצידה אלילת־המזל בהבקעת שני שערים מקריים. לעומת זאת אין ליריבתה העירונית מהפועל חיפה חלוץ המסוגל להבקיע שערים.

במשך דקות רבות קשה היה להבחין מי משתי הקבוצות נאבקה על כתר האליפות ומי מהן נאנקת בירכתי הטבלה הלאומית. משחקה של מכבי חיפה הקרין יותר מזה של הפועל חיפה בדקות לא מעטות אחזה הפועל ברסן.

מצבם הקשה של "האדומים" בתחתית החדיר בהם מוטיבציה שהיתה לעיתים בעוכריהם. הם הירבו בפגיעות גופניות מופרזות והשופט אריה פרוסט צינן את ההתלהבות בשני צהובים לאבנר

השחקן המצטיין: רונן רוקמן

חרד, על פגיעה גסה בארמלי ובכרטיס נוסף לאפרים גבאי. העבירות הרבות של מגיני הפועל חיפה הוציאו את יריביהם מהריכוז, וכך הפך המשחק ענייני בלתי־נבדל ודל ברמתו.

השער הראשון נכבש בדקה ה־16. אברקרט בעט מ־22 מטר כדור־גובה לרחבה. הכדור עבר מעל לעבר שער הפועל חיפה אולם פגע בקצה ראשו של זאהי ארמלי. הכדור קיבל תאוצה וטס לרשת — 0:1.

מהעבר השני החמיץ אהוד ואדי (54) שער בטוח כאשר נגח מעל רשת חשופה מעל למשקוף.

הדקה ה־61 הסעירה את הרוחות. חרד וארמלי שוב התנשאו לכדור־גובה. וגם הפעם נראה חרד פוגע בחלוץ הבין־לאומי. השופט פרוסט היה החלטי והניף מיד את הכרטיס האדום. גם עם עשרה שחקנים המשיכה הפועל חיפה לתקוף. רונן רוקמן, הטוב במגרש, שעט ללא מיצרים בעומק היריב, אך נגיחתו רגל מסיימת במרכז הרחבה ירדה מלאכתו לטמיון.

תוצאת המשחק נחתמה בדקה ה־67: גבאי ביצע עבירה על נגעל סמוך לנקודת הקרן; הקוון ראה אותה לשופט על העבירה, ובעוד ששחקני הפועל חיפה עוסקים בויכוחים עם הקוון ירה ברוך את כדור־העונשין לקורה הרחוקה, ומשה סלקטר הקדים את מאיר מירו, בנסיון השתלטות על הכדור הנהדף, ודחקו לרשת — 0:2.

הדקה ה־83 סיפקה רגע־של־מחלוקת. אבי ליפשיץ, שתפס עמדה קידמית, ספק נכלם ספק נדחף ע"י רפי אוסמו. פרוסט הורה על הנקודה־הלבנה. שלומי שטיקר בעט ימינה, ואבי רן, בתזמון מצויין, הימר על הפינה הנכונה, והצליח להדוף את הכדור ולקבוע שיא אישי: רשת נקייה בכל ארבעת משחקי הדרבי הלאומיים, בהם ניצב בשער קבוצתו.

12 אלף צופים חזו במשחק, שחסר מעט את סממני־הדרבי: למרות גשמי־הזלעפות בימים האחרונים וכמהלך דרבי הנוער המוקדם, היה כר־הדשא נקי משלוליות או בוץ.

● מכבי חיפה: רן, אהרון, אוסמו הגדול, קלינגר, מרילי (בבעול), ליאור רוזנטל, אברקרט, ממן (אוסמו הקטן), סלקטר, ארמלי, רוני רוזנטל.

● הפועל חיפה: אנטמן, חרד, דוד לוי, ליפשיץ, מירו, בוזוזי, קירשנר, גבאי, שטיקר, ואגה (עמר), רוקמן.

יוסף גלזר

ריפעת טורק ואריה בז'רנו, כוכבי הפועל ת"א בעבר. הפעם במדי הפועל ירושלים, אתמול בבלומפילד. (צילום: אריה קנפר)

רק ז'אנו הכניע את בז'רנו

הפועל תל־אביב — הפועל ירושלים 0:1 (0:0)

מוריס ז'אנו הפך למושיע של מוליכת הטבלה הלאומית, הפועל ת"א. בשהעניק, זה השבוע השני ברציפות, נצחון לקבוצתו. בשבוע שעבר כבש את שני השערים לרשת הפועל פ"ת (0:2) ואתמול הבקיע שער לרשת הפועל ירושלים (0:1).

שחקני הפועל ת"א יכולים לבוא בטענות רק לעצמם ולשוער הפועל ירושלים, אריה בז'רנו, על שכבשו

השחקן המצטיין: אריה בז'רנו

שער בודד. בז'רנו, שהגן 16 שנה על שער הפועל ת"א, מנע, לפחות בשתי הצלות מרהיבות, את הגדלת התוצאה.

הפועל ת"א, הגם שלא הציגה משחק גדול, ביססה את משחקה על צירופים מדוייקים, שנבלמו לרוב בהגנת ירושלים, בראשות ריפעת טורק ואריה בז'רנו. הפועל ירושלים, שעברה בשבוע שעבר זעזועים, בעקבות פיטוריו של המאמן נינו ברגיג (את הקבוצה הדריך השחקן הותיק אברהם בן־דוד), באה כדי לחלץ נקודת־ליגה. חלוציה מיעטו לתקוף את שער של אריה אלטר, שנאלץ רק בדקה ה־56 למתוח את ידיו הארוכות כדי לקלוט כדור ששיגר מישל דיין מרחוק.

ירושלים, נפגעה מהרחקתו של ציון אוחנה (אחיו של אלי), שספג אדום בדקה ה־59 בגלל עצירת כדור בידו. קודם לאדום ספג אוחנה צהוב על בזבוז־זמן. צהוב נוסף קיבל יעקב בוגלו, שהתווכח עם השופט דיאמנט.

המחצית הראשונה היה דלה באירועים. רק בדקה ה־45 פיתחה הפועל ת"א התקפה מתואמת, שבסיומה הגביה משה סיני כדור לרחבה, ואלי יאני, שנפגע בראשו בדקה ה־13, נגח בעוצמה ובז'רנו הדף בזינוק נהדר לקרן, שלא בוצעה. דיאמנט שרק למחצית.

במחצית השנייה, עם כניסתו של גיל לנדאו, שהפך לשחקן המצטיין בקבוצתו, תקפה הפועל ת"א ללא־הרף. המצבים הקודמים של הפועל ת"א היו בדקות ה־61, שכדור של סיני פגע בטורק, ומשם ניתז למשקוף שער ירושלים. בדקה ה־72 הגביה שבתאי לוי ללנדאו, השער נגח מעליו. דקה מאוחר יותר החמיץ אלי כהן.

בדקה ה־74 נכבש שער הנצחון: גיל לנדאו הגביה מימין, שבתאי לוי נגח; הכדור הורחק מקו ה־16 ומוריס ז'אנו הגיח ובעט כדור שטוח לרשת — 0:1.

בדקה ה־78 ו־85 בלם בז'רנו בכשרון את בעיטותיו של יהודה עמר.

4000 צופים חזו במשחק שנערך באיצטדיון בלומפילד.

● הפועל ת"א: אלטר, שוקרון, אקהויז, זאנה, יעקב כהן, אלי כהן, סיני, עמר, ז'אנו, יאני (לנדאו), שבתאי לוי (שכטר).

● הפועל ירושלים: בז'רנו, תאי־שמע, נחמיאס, טורק, הרמה, שלומי מלכה, ציון אוחנה (הורחק), דיין, אפייק (ועקנין), בוזגלו, גני (יחזקאל).

יצחק ויסחוף

● גביע

הסיבוב השביעי בגביע — מחרתיים

16 המשחקים בסיבוב השביעי בגביע־המדינה בכדורגל ייערכו מחרתיים.

המשחקים. הכח רמת־גן — הפועל רמת־גן; בית"ר חיפה — בית"ר רמלה; הפועל מרמורק — הפועל עכו; הפועל לוד — הפועל יהוד; הפועל חולון — הפועל בית־ים; הפועל כפר־שלם — הפועל בית־שמש, ס.ק. נס־ציונה — בית"ר נתניה, הפועל ירוחם — מכבי עמידר, הפועל עליה כפר־סבא — בית"ר ת"א; מכבי שפרעם — הפועל חדרה, בית"ר קרית־שמונה — הפועל קרית־אתא; הפועל אור־יהודה — הפועל ערד; הפועל טבריה — הפועל קרית־שמונה; בית"ר באר־שבע — מכבי עפולה; מכבי חדרה — הפועל רמת־השרון, בית"ר פרדס־כץ — הפועל מג'דל־כרום.

● במחזור הבא

ליגה לאומית

בני־יהודה ת"א — מכבי ת"א; מכבי יבנה — הפועל ת"א; הפועל ירושלים — מכבי יפו; הפועל פ"ת — הפועל חיפה; מכבי חיפה — מכבי פ"ת; הפועל באר־שבע — בית"ר ירושלים; מכבי נתניה — הפועל כפר־סבא; שמשון ת"א — מכבי שעריים.

ליגה ארצית

הפועל חדרה — בית"ר ת"א; הפועל מרמורק — בית"ר נתניה; מכבי רמת־עמידר — בית"ר חיפה; הפועל יהוד — הפועל טבריה; הפועל עכו — הפועל לוד, הפועל חולון — הכח רמת־גן; הפועל בית־שמש — בית"ר רמלה; הפועל רמת־גן — הפועל רמת־השרון.

● הניחוש הנכון

1. מכבי שעריים – בני־יהודה	1
2. הפ. כפר־סבא – שמשון	2
3. בית"ר י־ם – מכבי נתניה	x
4. מכבי פ"ת – הפ. באר־שבע	1
5. הפועל חיפה – מכבי חיפה	2
6. מכבי יפו – הפועל פ"ת	1
7. הפועל ת"א – הפועל י־ם	1
8. מכבי ת"א – מכבי יבנה	x
9. רמת־השרון – הפ. חדרה	1
10. בית"ר רמלה – הפועל ר"ג	x
11. הפועל לוד – הפועל חולון	x
12. בית"ר נתניה – מכ. עמידר	1
13. בית"ר ת"א – הפ. מרמורק	1

המשחק המרכזי

שחקן שבא מליגה ב' הכניע את בני־יהודה

מכבי שעריים — בני־יהודה ת"א 0:1 (0:1)

מאת מ. בן־חנן

שבעה משחקים לא טעמה מכבי שעריים טעם נצחון. בזמן זה בוצע בקבוצה הרחובותית גם חילופי־מאמנים. אליהו עופר החליף את יצחק שום. אתמול רווה עופר נחת, לאחר שחניכיו גברו על בני־יהודה ת"א מצמרת הטבלה — 0:1.

מכבי שעריים היתה ראוייה לנצחונה. שחקניה היו ראשונים בכל קרבות־המגע. המגינים רמי מרציאנו ושוקי נחמני ידעו להסתדר עם חלוצי היריב. הבלמים מרדכי חיימוביץ, מעוז ההגנה, ויצחק צבי, נטרלו את חלוצי וקשרי היריב. בקישור צד את העין מרדכי נחמני.

השחקן המצטיין: מרדכי נחמני

שחקן זה, שהגיע מליגה ב' (מכבי רחובות) גילה כושר כידרור נאה. ניווט את מהלכי ההתקפה, ויחד עם אבי כהן, השתלטו על מרכז המגרש, בעיקר במחצית השנייה ויצרו מצבי הבקעה לחלוצים. שמחה גד ואהוד עידן, שהיו נירפים במחצית הראשונה, התעוררו בשנייה.

בני־יהודה נתפסה ליום חלש. ללא הקשר ניסים כהן (פצוע) וללא אהוד בן־טובים, שנפצע כבר בדקה ה־36 ונטש את המגרש, לא היה לחבריהם "מה למכור".

ההגנה, שהיא החלק החזק של בני־יהודה, היתה חדירה. צמד הבלמים, ירון אריב ויעקב סגל, ידוע כבר משחקים טובים יותר. המגינים משה עלו ואודי חזקיה, ניסו לתמוך בהתקפת קבוצתם וזנחו את ההגנה. לקישור של בני־יהודה היו דקות טובות רק בפתיחת המשחק, בהמשך, נעלמו כליל רוני מאיר, ניסן כהן ודוד גורדנה. בחוד הקבוצה החליף משה אייזנברג את בן־טובים הפצוע, אך גם הוא עלה לשחק פצוע, וכך לא יכול היה עופר צעירי לסכן את הגנת מכבי שעריים היציבה.

פתיחות המשחק היתה חלשה. שתי הקבוצות לא סיכנו את השערים ופציעת בן־טובים היתה האירוע היחיד. סמוך למחצית ניתנה הזדמנות ליעקב סגל מבני־יהודה להעניק יתרון לקבוצתו, אך נגיחתו שיפשפה את המשקוף.

לאחר ההפסקה חל מפנה. מרדכי נחמני "תפס פיקוד" ומכבי שעריים החלה לתקוף. לאחר החטאה של גד (61), הובקע שער הנצחון:

שמחה גד חלף על פני שומרו, רוני מאיר, והגביה כדור בדקה ה־65 מעל לבלם ירון אריב; מוטי נחמני, בבעיטת־סיבוב מחמישה מטר, שלח פנימה — 0:1 למכבי שעריים.

לקראת הסיום רבו הפגיעות הגופניות והשופט צבי שריר שלף חמישה כרטיסים צהובים לסגל, רוני מאיר וגורדנה (בני־יהודה), לגומברג ועירן (שעריים).

1500 צופים חזו במשחק שנערך ברחובות.

● מכבי שעריים: לוינגר, מרציאנו, חיימוביץ, יצחק צבי, שוקי נחמני, צזמן, אבי כהן, קהת, מוטי נחמני, גד (גומברג), עידן.

● בני־יהודה: אסייג, חזקיה, אדיב, סגל, עלו, אייל חיים (סלמן), מאיר, ניסן כהן, גורדנה, צעירי, בן־טובים (אייזנברג).

רפי כהן הציל הכבוד

מכבי פ"ת — הפועל באר־שבע 0:1 (0:0)

במשחק חלש זכתה מכבי פתח־תקוה בנצחון דחוק במגרשה על הפועל באר־שבע — 0:1. בשער־הנצחון הובקע בדקה ה־79.

היה זה מסוג המשחקים שטוב יהיה לשכוח אותו במהירות. מכוכבים פתח־תקוואים, כמו האחים מכנס, משה מרכוס, דורון רבינזון

השחקן המצטיין: רפי כהן

ואייל בגלייבטר נותרו רק השמות. בגלייבטר עלה אמנם לשחק פצוע והוחלף בדקה ה־29 על־ידי חיים שעשוע, אולם גם סיבה זו אין בה כדי להצדיק את יכולתה החלשה של מכבי פ"ת.

הפועל באר־שבע, המתבססת העונה על שחקנים צעירים, גילתה במחצית הראשונה ניצוצות־של־כדורגל חיובי, התלהבות ופריסה נכונה במגרש, אך נראה כי חוסר נסיונם של הצעירים היה בעוכריהם. לפחות שלוש פעמים היו חלוצי באר־שבע קרובים להכניע את שער מכבי פ"ת.

חיים יחיאל הרחיק כבר בפתיחה כדור מקו השער, לאחר נגיחה של יובל אוחנה, דקה להפסקה החמיץ ראובן סולטן מקרוב. בהמשך, למרות יתרונם בשדה, לא הצליחו חניכיו של המאמן נחום סטלמך לסכן את משה מרכוס.

גם מכבי פ"ת היתה קרובה להבקעת שלושה שערים, אבל שתי החמצות של עודד מכנס ודורון רבינזון השאירו טעם מריר.

שער־הנצחון הובקע בדקה ה־79. יעקב אדובל, שחזר לשחק לאחר "צהבת" (ספג אתמול צהוב חדש), פרץ באגף ימין, הגביה כדור לרחבת ה־16, ורפי כהן, אחד הכדורגלנים שבלט אתמול, נגח מקרוב פנימה — 0:1 למכבי פ"ת.

שפט יצחק אורגר, לעיני 700 צופים, באיצטדיון הפועל בפתח־תקוה.

● מכבי פ"ת: מרכוס, אזובל, חיים יחיאל, פרסלני, נוריאל, אלישע לוי, בגלייבטר (שעשוע), גדי מכנס (אליהזוייל), רפי כהן, עודד מכנס, רבינזון.

● הפועל באר־שבע: זוכוביצקי, בן־חמו, דוידי, אילוז, ארזן, בן־יעקב, עזרן, סולטן (שרשני), דהאן, אוחנה, וייצמן (אבוגזיר).

עמי רוזנברג

בוני שם × על דריקס

מכבי תל־אביב — מכבי יבנה 1:1 (1:1)

שתי טעויות של שני השוערים, בוני גינצבורג ממכבי ת"א ויצחק לוי ממכבי יבנה, קבעו את תוצאת המשחק — 1:1. כבר לאחר עשר דקות.

עוד לפני שהספיקו 1000 הצופים לתפוס את מקומותיהם באיצטדיון ברמת־גן, הוליכה מכבי ת"א — 0:1: ירון גוזלי ניצל בדקה ה־2 הססנות בהגנת מכבי יבנה, חדר לרחבה, מסר כדור לאלי דריקס, שהבחין ביציאתו המפוזה של השוער יצחק לוי, ומקרוב החדיר את הכדור לרשת.

שחקני יבנה היו בהלם מהשער המהיר שספגו, אך התאוששו במהירות ובדקה ה־10 איזנו את התוצאה:

השחקן המצטיין: אבי כהן

אשר חלפון הגביה כדור־קרן, אף שחקן לא הפריע לבוני גינצבורג להדוף, או לקלוט את הכדור הפשוט; בוני שגה והדף את הכדור לרשתו שלו — 1:1.

עד להפסקה התנהל משחק ירוד, חסרונם של מוטי איוניר וחיים גולדברג במכבי ת"א הורגש היטב. הקבוצה היתה בלתי־מאורגנת וחסרה משחק מרכז שדה. מספר נסיונות של אלי דריקס לתקוף העמידו בסכנה של שער מכבי יבנה.

מנגד השיגו שחקני יבנה את מטרתם. הם באו לאיצטדיון הרמת־גני, כדי לסחוט תיקו וחזרו הביתה מרוצים. בדקה ה־81 עמדו שחקני יבנה בפני הבקעת שער נצחון, אך ועקנין, שניצב לבדו מול גינצבורג, בעט מעל המשקוף.

גם לשחקני מכבי ת"א היו מספר הזדמנויות הבקעה, אבל דריקס וגריאני החמיצו מול יצחק לוי.

שפט יצחק רוזנברג.

● מכבי ת"א: גינצבורג, קרמר, אבי כהן, מנשה שמעונוב, קרייב, לולו, גוזלי, אלון נתן (אלקבץ), גריאני, בלחסן (גובי), דריקס.

● מכבי יבנה: יצחק לוי, בוארון, אלקבץ, סלומון, אבי פרין, חלפון, זגורי (רוקבן), עלוואה, ציון יעקב, בן־שמעון, ועקנין.

אברהם בין

● סיוף

בלנק וחתואל — אלופי הפועל

ניסן בלנק מהפועל צפת זכה אתמול באליפות הפועל בסיוף, במקצוע הרומח, לאחר שגבר בגמר על אילן בר מעכו — 2:10.

בחצי־הגמר ניצח בלנק את יצחק חתואל מעכו — 7:10. חתואל נוצח בחצי־הגמר ע"י חברו לאגודה, נועם כץ — 12:10, ודורג רביעי.

הסייף המצטיין שלומי אייל לא השתתף בגלל פציעה.

באליפות הנשים זכתה לידיה חתואל מעכו, שגברה בגמר על מלכה ואן־מופס מבאר־שבע — 3:5. שלישית דורגה לילך פריסקי מעכו.

● תחרות איגרוף ראשונה נערכה בסוף השבוע בירוחם. מועדוני כפפות־הזהב מירוחם ודימונה סיימו בתיקו. בקרב היפה של הערב נפרדו בתיקו דני דנון מדימונה ודוד גז מירוחם.

מנשה מזרחי (משמאל) כובש את שער־הנצחון למכבי יפו לרשת הפועל פ"ת (0:1). (צילום: אריה קנפר)

השופט קילקל את המשחק

מכבי יפו — הפועל פ"ת 0:1 (0:0)

מכבי יפו המשיכה בהצלחתיה. משחק חמישי ברציפות ללא הפסד. אתמול זכתה הקבוצה בנצחון ליגה ביתי, משמעותי ביותר לגביה במאבק ההיחלצות. על הפועל פ"ת — 0:1.

תחילת המשחק היתה חלשה. עם יתרון קל ליפואים. אבל ההחמצה הראשונה במשחק היתה של הפתח־תקוואי רונן הלל, שבדקה ה־12 החטיא מקרוב מול השוער אבי ליברמן.

מכבי יפו החלה ללחוץ, שחקניה הגיעו למספר מצבי־הבקעה והטובה שבהם היתה בדקה ה־27, כשיוסי לוי

השחקן המצטיין: אבי ליברמן

נגח והשוער רוני ג'רבי קלט. המחצית הראשונה נמשכה שלוש דקות מעל הזמן החוקי. כל זאת בגלל ויכוחים מיותרים בין השחקנים לשופט, בין השחקנים לבין עצמם ובין הצופים לשופט. שתבעו בעיטת־11 מ' לזכות יפו. לאחר שלדבריהם, הוכשל הקשר יוסי לוי ברחבת־העונשין.

המחצית השנייה דמתה לקודמתה. שוב יתרון יפואי קל. עם הרקות לרגע של הפועל פ"ת.

בדקה ה־50, הזדמנות־פז למכבי יפו: רמי לוי ניצב לבדו מול השוער ג'רבי, והיה לו את כל הזמן שבעולם לכוון את הכדור כרצונו, אבל השתהות רגעית איפשרה להפועל פ"ת להרחיק.

מנגד, פתח רונן הלל בהתקפה טובה, אבל סיים גרוע, בכדור לא מדוייק.

בדקה ה־72, הבקיע רונן הלל את השוער ליברמן, בבעיטה מצויינת. אבל השופט יחזם, שהיה חלש באר ולא מדייק, פסל את השער. בטענה שבוצעה עבירה על השוער היפואי.

כדורגלני מכבי יפו ניהרו להוציא את הכדור, ובדקה ה־77, הצליחו סוף־סוף לעלות ליתרון: בוטפיקה נע בצד שמאל, הגביה כדור הישר לראשו של מזרחי, שבעט פנימה — 0:1.

שפט יחזם, לעיני 1500 צופים, באיצטדיון ואסן ביפו.

● מכבי יפו: ליבוביץ, בוקוצלר, פרי, דניאל, כלימן, ביטפיקה, אלקילנובתה. רמי לוי (לנאידו), יוסי לוי (אמיגה), מנשה מזרחי, דונמי.

● הפועל פתח־תקוה: רוני ג'רבי, יוסף, בודניק, אלון, בלומן, כחמיד (בכין), קייזר, בן־שאנן וגיא לוי, חון, לוין, הלל.

אלכס קליין

● מלך השערים

1. אוחיון (מכבי ת"א)	11
—. איטלי (מכבי חיפה)	11
—. מלמיליאן (בית"ר י־ם)	9
—. רבינזון (מכבי פ"ת)	9
5. לביא (מכבי נתניה)	8
—. לוין (הפועל פ"ת)	8
7. אלי כהן (הפועל ת"א)	7
—. פרץ (שמשון ת"א)	7

רק ארבעה משחקים בנוער

רק ארבעה משחקים התקיימו אתמול במחזור ה־11 בליגה הלאומית לנוער בכדורגל. השאר נדחו בגלל מגרשים גרועים.

מוליכת הטבלה, הפועל פ"ת, גברה ביפו על מכבי יפו — 1:2.

בדרבי החיפני הכיתה מכבי את הפועל — 1:4 (0:3).

יתר התוצאות: מכבי ת"א — הפועל בית־שאן 0:4 — הפועל ר"ג — הפועל כפר־סבא 1:1.

אוקנין הצליח רק להקטין

שמשון ת"א — הפועל כפר־סבא 1:2 (0:2)

משחק צוות, מלווה ביותר לחימה, וניצול שתי הזדמנויות לכיבוש שערים. העניקו אתמול נצחון־חוץ חשוב לשמשון תל־אביב בכפר־סבא — 1:2.

השמשונים שהגיעו לכפר־סבא אחרי שלושה נצחונות רצופים הפגינו גם אתמול משחק יעיל, המושתת על יכולת טובה בהגנה וקישור פעלתן ולוחם, ושני חלוצים מהירים, ויקי פרץ ויום־טוב שוקרון, שהכניסו שוב־ושוב מערך כפר־סבאי נבוך והסס.

חניכיו של המאמן מיכאל קרוש משמשון הסתגלו במהירות לתנאי המגרש הבוצי והקשה, ותוך כך השתלטו על כר־הדשא ושלחו את חבריהם לעבר שער הפועל כפר־סבא.

בדקה ה־14 הצליחו גם לכבוש: שוקרון ניצל טעות בהגנת כפר־סבא, השתלט על הכדור ושיגר מסירה מדוייקת לויקי פרץ שבעט לרשת — 0:1.

שמשון המשיכה לתקוף, ומנגד גילתה כפר־סבא חולשה רבה. חוליית הקישור סבלה ממשחק גרוע של מסיקה ובוארון, ולא הצליחה לארגן את משחקה. ואכן, בדקה ה־41 ניצלה שמשון את המבוכה בשורות הכפר־סבאים וכבשה שער שני: יפתח הלוי פרץ מימין השדה ושלח את אפרים ארביב, שניצל אי־הבנה בין בלמי כפר־סבא ובעט שוב לרשתו של אבי ששון — 0:2 לשמשון.

עם פתיחת המחצית השנייה ערך המאמן הכפר־סבאי נסים בכר שינוי

השחקן המצטיין: ויקי פרץ

במערך קבוצתו, כשהעלה לחוליית החוד את הבלם גדעון סיימון. כפר־סבא החלה לתקוף את שער האורחים, ובדקה ה־60 צימקה את התוצאה ע"י מאיר אוקנין, שניצל הגבהת כדור של נוח אינשטיין ומקרוב דחק פנימה — 1:2.

כפר־סבא המשיכה לשלוט בשדה ולתקוף את שער השמשונים, אולם כל מאמציה להשוות עלו בתוהו.

שפט יאיר טילינגר, לעיני 1000 צופים, במגרש הפועל כפר־סבא.

● שמשון ת"א: לסנר, אודי כהן, אלי כהן, אפרים שמעונוב, הלוי, יגאל הלל, ארביב (ג. דמתי), אבי מלכה, מאיר שלום, שוקרון (דהרי), פרץ.

● הפועל כפר־סבא: ששון, מרגון, סיימון, אקנין, אינשטיין, בוארון (תמיר בן־חיים), אופיר בן־חיים, יפה, מסיקה (הללו, מימוני, ניזרי).

חיים לוי

הפועל ת"א זכתה באליפות הבין־אגודתית

● אתלטיקה

מאת אריה גוטליב

הפועל ת"א זכתה אתמול באליפות הבין־אגודתית של הפועל לנוער באתלטיקה. בהקדימה את הפועל ירושלים והפועל כפר־סבא.

במחזור השלישי בלטה שוב אורית פרידלנר, בת ה־14 מהפועל ת"א, שקבעה בריצת 100 מטר — 12.84 שניות ובקפיצה לרוחק — 5.43 מטר.

שאר התוצאות:

● בנים: 100 מטר — צח מגר (הפועל ת"א) 11.53, 100 משוכות — רוגל פרובקס (הפועל כפ"ס) 41.2; 1500 מטר — יואל דיליאן (הפועל ירושלים) 4:36.67; 400x4 — הפועל ת"א 3:47.96; קפיצה לגובה — אוהר מרליה (הפועל ת"א) 1.80; קפיצה משולשת — הגי צורסי (הפועל מגידו) 11.45; הטלת כידון — בר־ציון פליטמן (הפועל כפ"ס) 45.70 מטר.

● בנות: 800 — לימור שופי (הפועל ב"ש) 2:30.2 דקות; 400x4 — הפועל ת"א: 4:29.62; כידון — תמי רוחם (הפועל ב"ש) 31.90.

מחוץ לתחרות קבע עמי ברג, אלוף ישראל בהטלת כידון — 65.56 מטר. קפיצה לגובה — נתן שמילוביץ (עמק־חפר) 1.90; 300 מטר משוכות — צפריר גלקין (אס"א ת"א) 40.7 שניות.

התחרות נערכה באיצטדיון האתלטיקה בהדר־יוסף.

● אילן בניישתי (הפועל סולד־צור), אלוף הנוער הישראלי במירוצי שדה, מועמד לייצג את ישראל באליפות העולם שתיערך בחודש הבא בשווייץ. בניישתי קבע אתמול בריצת־הזמנה ל־10000 מטר — 31:00.55 דקות.

● ליגה א'

צפון

● נצרת: הפועל בית־שאן — הפועל נצרת־עילית 1:1 (0:1). לבית־שאן כבשו: הלל קפלן (9, 41) וחנניה אלגרסי (14). לנצרת־עילית: שלמה ארדלר (42). שפט דני יפעולה, לעיני 600 צופים.

● קרית־אתא: הפועל קרית־אתא — הפועל עליה כפר־סבא 0:1 (0:0). שער־הנצחון: מוריס מלכה (88). שפט שמעון פרויים, לעיני 800 צופים.

● טירת־הכרמל: הפועל טירת־הכרמל — מכבי אחי נצרת 1:2 (1:2). שערים לטירת־הכרמל: זילאב (27) ושרביט (43). למכבי נצרת: עוזי נאסר (12). שפט ראובן לוין, לעיני 200 צופים.

● טבריה: מכבי טבריה — מכבי עפולה 0:6 (0:1). שערים: עדנן עניאס (27, 68, 87) ראוף עניאס (56, 74) ויסין (33). שפט יהודה גלעדי, לעיני 800 צופים.

● קרית־שמונה: הפועל קרית־שמונה — הפועל רעננה 0:2 (0:1). כבשו לקרית־שמונה: שמעון קוזיה (27) בבעיטת־11 ויואל גיסואדי (63). שפט גוריביץ, לעיני 300 צופים.

● חדרה: בית"ר נהריה — מכבי חדרה 2:2 (1:1). שערים לנהריה: עוזי כהן (31) ואברהם דיאק (37) ויוסי אזולאי (18). לחדרה: רני הרוש (39) ונחום יצחק (73). שפט חיים שפירא, לעיני 300 צופים.

● המשחק בין מכבי אור־עקיבא ומכבי שפרעם לא נערך בגלל מגרש בוצי.

הטבלה הצפונית (לאחר המחזור ה־17)

1. הפועל בית־שאן	17־37	25
2. בית"ר נהריה	19־24	23
3. הפ. קרית־שמונה	11־19	22
4. עליה כפר־סבא	15־22	22
5. הפועל קרית־אתא	12־17	22
6. מכבי חדרה	22־24	17
7. מכבי טבריה	21־28	15
8. מכבי נצרת	26־24	15
9. הפועל רעננה	19־17	15
10. הפ. טירת־הכרמל	27־19	15
11. מכבי אור־עקיבא*	22־17	12
12. מכבי עפולה	27־14	12
13. מכבי שפרעם*	26־19	11
14. הפ. נצרת־עילית	21־10	10

* משחק חסר

דרום

● דימונה: הפועל דימונה — הפועל ראשל"צ 1:1 (0:1). השער לדימונה: דורון כהן (39). לראשל"צ: עצמי, תירגמן (65). שפט לבמן צימרמן, לעיני 2000 צופים.

● בתיים: הפועל בתיים — הפועל קרית־מלאכי 0:2 (0:2). שערים לבתיים: בדיניני (10) ושרביט (40). שפט ציון אילוז, לעיני 200 צופים.

● חולון: לזרוס חולון — הפועל אשקלון 0:2 (0:1). כבשו ללזרוס: צמח (2) והרצל חסון (85). שפט גבי פרץ, לעיני 80 צופים.

● באר־שבע: בית"ר באר־שבע — הפועל ירוחם 0:0. שפט רחמים שאשו, לעיני 100 צופים.

● אזור: הפועל אזור — הפועל אור־יהודה 1:1 (0:0). לאור־יהודה הבקיע: אבי כהן (59). לאזור: עדי לוי (65). שפט אהרון שרעבי, לעיני 300 צופים.

● המשחק בין הפועל קרית־אונו ומכבי קרית־גת לא נערך בגלל מגרש בוצי.

הטבלה הדרומית (לאחר המחזור ה־16)

1. הפועל דימונה	11־21	22
2. לזרוס חולון	12־16	20
3. הפועל ראשל"צ	11־18	19
4. הפ. קרית־מלאכי	12־15	18
5. בית"ר באר־שבע	14־16	16
6. הפועל בתיים	12־12	16
7. הפועל ירוחם	8־13	14
8. מכבי קרית־גת*	11־9	13
9. הפ. קרית־אונו*	9־11	13
10. הפועל אשקלון	8־10	13
11. הפועל אזור	10־13	12
12. מכבי השקמה	9־14	12
13. הפ. אור־יהודה	11־20	12

* משחק חסר
** שני משחקים חסרים

● התעמלות

עמק־הירדן אלופת הפועל

מתעמלי הפועל עמק־הירדן זכו אתמול באליפות הפועל בהתעמלות, דרגה 2, לאחר שצברו 255.80 נקודות. לפני אפיקים — 255.70 וחולון — 252.80 נקודות.

בדירוג האישי זכה דורי בן־זמרין מיזרעאל — 54.75 נקודות, לפני כל לוטן מערך — 54.05 ותגי פיינברג מאשכול — 53.80.

בית"ר נתניה — מכבי עמידר 0:2 בקרב־פיסגה בארצית

בית"ר ת"א – שנייה ● הגשמים דחו שני משחקים

● ארצית

במאבק על הפיסגה בליגה הארצית בכדורגל גברה אתמול, במחזור הי"17, המובילה, קבוצת בית"ר נתניה, על מכבי רמת־עמידר — 0:2.

בית"ר ת"א טיפסה למקום ה־2, לאחר נצחון־בית משכנע על הפועל מרמורק 0:3.

מאבק מעניין היה ברמלה, בו סיימו קבוצות בית"ר רמלה והפועל רמת־גן, בתיקו 0:0.

הפועל טבריה ניצחה במגרשה את הפועל עכו 0:1; הפועל רמת־השרון גברה על הפועל חדרה 0:1 והכח רמת־גן לא הצליחה לפצח באיצטדיון וינטר את הפועל בית־שמש — 0:0.

שני משחקים שנערכו ביום שישי בוטלו בגלל הגשם העז שירד: הפועל לוד — הפועל חולון; בית"ר חיפה — הפועל יהוד.

הטבלה

1.	בית"ר נתניה	17	13־20	35
2.	בית"ר ת"א	17	16־24	28
3.	מכבי עמידר	17	21־16	20
4.	בית"ר רמלה	17	10־17	28
5.	הפועל לוד	16	14־19	26
6.	הפועל ר"ג	17	16־20	25
7.	הפועל חולון	16	15־18	25
8.	הפועל טבריה	17	20־19	25
9.	הכח רמת־גן	17	20־16	24
10.	הפועל חדרה	17	15־18	23
11.	הפ. רמת־השרון	17	24־20	21
12.	הפועל עכו	17	14־15	19
13.	הפועל מרמורק	17	24־15	15
14.	הפועל יהוד	16	10־8	12
15.	הפ. בית־שמש	17	20־12	11
16.	בית"ר חיפה	16	21־8	8

תשע דקות הספיקו לבית"ר נתניה

בית"ר נתניה — מכבי רמת־עמידר 0:2 (0:2)

שני שערים בתשע הדקות הראשונות זיכו את המובילה הארצית, בית"ר נתניה, בנצחון־פיסגה על מכבי רמת־עמידר — 0:2. בית"ר נתניה טרם הפסידה, ולעמידר היה זה הפסד שני.

הפתיחה הנתנייתית היתה מהממת: בדקה ה־3 השכין שלמה עדרי בנגיחה את הכדור הראשון ברשת עמידר — 0:1. בעוד שחקני ההגנה מאשימים זה את זה ספגה קבוצתם שער שני בדקה ה־9 מבעיטתו החזקה של חיים לוי מ־14 מטר — 0:2.

רק במחצית השנייה התעוררו שחקני עמידר, אולם כל נסיונות אלי תגר ורחמים שלום, להבקיע נבלמו ע"י ההגנה החזקה של בית"ר נתניה.

שפט היטב עובדיה צבי, לעיני 2500 צופים, בנתניה.

בית"ר ת"א תיעתעה במרמורק

בית"ר ת"א — הפועל מרמורק 0:3 (0:2)

נצחון קל קצרה קבוצת בית"ר ת"א בהרצליה על קבוצת התחתית של הפועל מרמורק — 0:3.

כדורגלני בית"ר ת"א שלטו במגרש וכבר בדקה הראשונה הוליכו 0:1: יעקב נומדר בעט מתוך הרחבה לרשתו של השוער גיא לוי. השליטה הברורה של בית"ר ת"א הניבה שער שני מרגלי רחמים עמרן בדקה ה־34 — 0:2. דב רמלה, שהחליף את אבי גוזלן, השלים שלישייה בנגיחה בדקה ה־66 — 0:3.

שפט יהושע לויה, לעיני 300 צופים, בהרצליה.

נמני החטיא מול רשת חשופה

הכח רמת־גן — הפועל בית־שמש 0:0

כדורגלני הכח רמת־גן המשיכו לאכזב. אתמול תיקו ביתי, ללא שערים, עם קבוצת התחתית של הפועל בית־שמש.

200 צופים בלבד חזו במשחק שקול בו בלטו בלם בית־שמש, עלי עותמן וחלוץ הכח, דוד מאיר.

כתבנו יוסף חכם מדווח שבדקה ה־70 חלף עופר נמני מהכח על פני שוער בית־שמש, והכי, אך מול רשת חשופה בעט לחוץ.

שפט יעקב בן־חמו, באיצטדיון וינטר ברמת־גן.

גילרדי לא נכנע ברמלה

בית"ר רמלה — הפועל רמת־גן 0:0

1000 הצופים שחזו אתמול ברמלה בתיקו ללא שערים בין קבוצות בית"ר רמלה והפועל רמת־גן לא התאכזבו.

שתי הקבוצות גילו משחק נייד וידי השוערים, יצחק בלאיש מרמלה ושמואל גילרדי מרמת־גן, היו עמוסות עבודה.

גילרדי התעלה במיוחד לאחר ההפסקה כשעצר לפחות ארבעה כדורים מסוכנים שאיימו לחדור לרשתו.

שפט כהלכה יעקב שיינר ברמלה.

עמוס כהן קבע נצחון לטבריה

הפועל טבריה — הפועל עכו 0:1 (0:0)

שער נאה שכבש חלוץ הפועל טבריה, עמוס כהן, העניק נצחון ביתי לקבוצתו על הפועל עכו 0:1.

דווקא עכו שלטה במשחק. שחקניה תקפו את שער טבריה, אך החלוצים חסרו רגל מסיימת.

הטבריינים שפתחו חלש השתפרו לאחר ההפסקה ובדקה ה־60, לאחר מסירות כפולות בין עוזר דן ועמוס כהן, קבע כהן בבעיטת־סיבוב את תוצאת המשחק — 0:1.

שפט יצחק ברן, לעיני 500 צופים, בטבריה.

רמת־השרון ניצחה לאחר חודשיים

הפועל רמת־השרון — הפועל חדרה 0:1 (0:0)

לאחר חודשיים ללא נצחון הצליחה אתמול קבוצת הפועל רמת־השרון לזכות במלוא שלוש הנקודות כשגברה על הפועל חדרה — 0:1.

המגרש הבוצי מנע משחקני שתי הקבוצות לגלות משחק ראוי לשמו. במחצית הראשונה רמה המשחק ל...ברורמים.

לאחר ההפסקה הסתגלו כדורגלני רמת־השרון לתנאי הבוץ, ובתום סידרת התקפות עלה ברגלי יואב אברהם לנצל טעות בהגנת חדרה בדקה ה־72 ולדחוק את הכדור לרשת — 0:1.

שפט מאיר בנישתי, לעיני 400 צופים, ברמת־השרון.

ארבעה ישראלים ישפטו השבוע

ארבעה שופטים ישראלים ינהלו השבוע משחקים בשלב חצי־הגמר בגביעי־אירופה בכדורסל.

ברוך זלינגר ישפוט מחרתיים, עם האנגלי ז'רד, במשחק חצי־הגמר בגביע למחזיקות־גביע, בין פוארו האיטלקית וברלונה הספרדית.

ראובן וירוביניק ינהל ביום רביעי את משחקי חצי־הגמר בגביע־קוראץ', בין וארזה וקאזרטה מאיטליה. השופט השני יהיה פטרוביץ' מיוגוסלביה. באותו ערב ישפוט טוד וירוניק ופתרדו מספרד, באותה מסגרת, את המשחק בין אנטיב הצרפתית ובאנקו רומא (אנטיב הדיחה את הפועל חולון ובאנקו את הפועל ת"א). ביום חמישי ינהלו דוד דגן והיוגוסלבי גרבק את משחק חצי־הגמר בגביע־אירופה לאלופות נשים, בין ספרטק סופיה ואגון דיסלדורף הגרמנית.

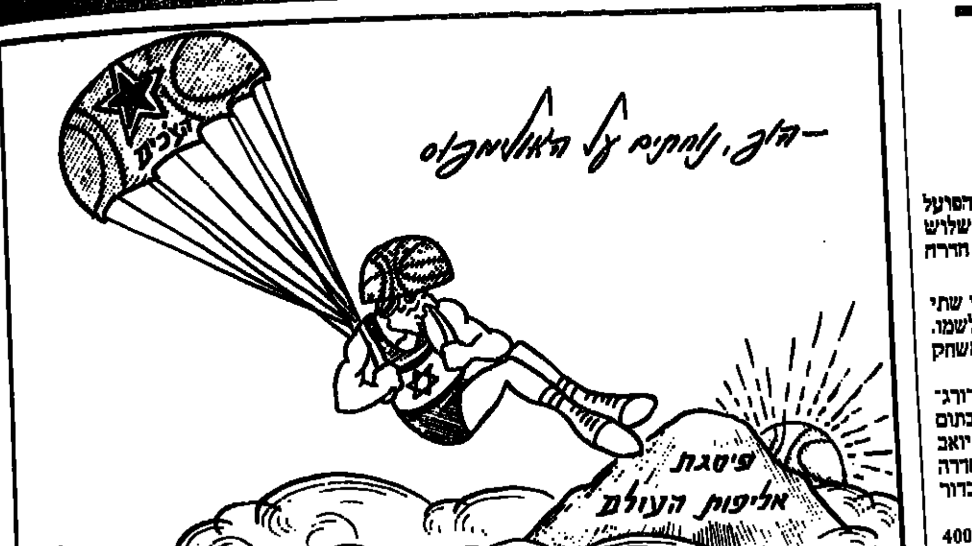

הורגלו משחקי בתי־הגמר באליפות העולם בספרד

ישראל תעבור השלב הראשון

זו תחזיתו של פאבל פטרה, מאמן נבחרת צ'כוסלובקיה, המכיר היטב את היריבות שלנו, לפני שעזב אתמול את הארץ ★ ישראל תפתח ב־5 ביולי נגד אורוגוואי; 6 ביולי – אנגולה; 7 ביולי – בריה"מ; 9 ביולי – אוסטרליה; 10 ביולי – קובה

מאת ישראל פז

נבחרת הכדורסל של ישראל תתחיל את משחקיה בשלב הראשון בגמר אליפות העולם בספרד ב־5 ביולי כאשר תתמודד עם אורוגוואי; למחרת תשחק עם אנגולה. ב־7 ביולי תיפגש עם ברית־המועצות. ב־8 ביולי תהיה חופשית; ב־9 ביולי תתחרה עם אוסטרליה וב־10 ביולי תסיים את משחקיה בקרב מסקרן עם קובה.

15 שעות אחרי שנבחרת ישראל גברה על צ'כוסלובקיה 90:92, במאבק לוהט בהיכל־הספורט ביד־אליהו, כבר נערכה הגרלת המשחקים במשרדי פיב"א במינכן. ישראל היתה הנבחרת ה־23 שהצטרפה למתמודדות בגמר אליפות העולם ואילו צרפת זכתה מן ההפקר כאשר זומנה כאורחת, על־אף שלא הצליחה לזכות בכרטיס־העליה במאבק ספורטיבי. אורחת שנייה תהיה ניו־זילנד.

זימונה של צרפת תמוה, שכן הועדפה על צ'כוסלובקיה, על־אף שזו זכתה בסגנות אליפות אירופה.

יריבות מסקרנות

מי הן יריבותיה של ישראל בבית ב', שהמשחקים בו יתקיימו באל־פארול, הנמצאת כ־800 ק"מ ממדריד?

● ברית־המועצות זכתה באליפות העולם לפני ארבע שנים בקאלי, קולומביה, כשגברה בגמר דרמטי על ארצות־הברית 94:95. אין לנו סיכוי לאיים ולאלדמאראס סבוניס וחבריו שיזכו, קרוב לוודאי, ללא קושי בבכורת הבית. 14 משחקים קיימנו נגד ברית־המועצות, בכולם הפסדנו.

● אוסטרליה התמודדה בעבר עם ישראל פעם אחת. היה זה בטורניר הקדם־אולימפי ב־1960 בבולוניה, ניצחנו 49:64. מאז השתפר הכדורסל האוסטרלי. באליפות העולם בקולומביה, ב־1982, דורגה אוסטרליה במקום ה־5 (!), אחרי בריה"מ, ארה"ב, יוגוסלביה וספרד ולפני קנדה, קולומביה, בראזיל, פנמה, צ'כוסלובקיה, אורוגוואי, סין וחוף־השנהב. ראיתי את אוסטרליה לפני שנה וחצי במשחקים האולימפיים בלוס־אנג'לס. נבחרת חזקה, גבוהה, בעלת משחק מהיר וסגנון אמריקני. היא דורגה במקום ה־7, אך כדאי לא לשכוח שבאותו טורניר לא שיחקו בריה"מ ומדינות מזרח־אירופה.

● גם אורוגוואי שיחקה פעם אחת בלבד עם ישראל, באליפות העולם היחידה בה השתתפנו ב־1954 בריו־דה־ז'נירו. אורוגוואי ניצחה אז 69:74. באליפות העולם ב־1982 דורגה אורוגוואי במקום ה־11. לעומת זאת בטורניר האולימפי בלוס־אנג'לס היתה שישית. מה שזכור לי מאותם משחקים שאורוגוואי היא נבחרת חריפה ונוקשה, שחוללה כמעט בכל משחקיה שערוריות.

● קובה היא נבחרת אטרקטיבית מאוד. כל שחקניה שחומי־עור. כוחה בזריזותה. לא שיחקנו עדיין עמה. באליפות העולם ב־1982 לא השתתפה. גם מהטורניר האולימפי נעדרה.

● אנגולה היא נבחרת אלמונית. לפני כמה שבועות זכתה בסגנות אליפות אפריקה כשנוצחה בגמר ע"י חוף־השנהב. המנוסה ממנה. ישראל לא שיחקה מעולם עם נבחרת מאפריקה. לעומת זאת התמודדה נבחרת אס"א באוניברסיאדות עם נבחרות מהיבשת השחורה ותמיד ניצחה בקלות.

משחקי הבית הישראלי
5 ביולי
ברה"מ — אנגולה
אוסטרליה — קובה
אורוגוואי — ישראל
6 ביולי
ברה"מ — קובה
אנגולה — ישראל
7 ביולי
אוסטרליה — אורוגוואי
ברה"מ — ישראל
8 ביולי
קובה — אורוגוואי
אנגולה — אוסטרליה
9 ביולי
ברה"מ — אורוגוואי
ישראל — אוסטרליה
קובה — אנגולה
10 ביולי
ברה"מ — אוסטרליה
אורוגוואי — אנגולה
ישראל — קובה

לפי התכנון יעלו שלוש הראשונות מכל אחד מארבעת הבתים לשלב השני, בעוד ש־12 הנבחרות האחרות יסעו הביתה.

הבתים באליפות העולם בספרד

בית א'	בית ב'	בית ג'	בית ד'
(סרגוסה)	(אל־פארול)	(מלגה)	(טנריף)
ספרד	ברית־המועצות	ארצות־הברית	יוגוסלביה
בראזיל	אוסטרליה	איטליה	קנדה
פנמה	אורוגוואי	גרמניה	ארגנטינה
יוון	קובה	פורטוריקו	הולנד
דרום־קוריאה	ישראל	סין	פיליפינים
צרפת	אנגולה	חוף השנהב	ניו־זילנד

סיכויים סבירים

מה סיכוייה של נבחרת ישראל בבית באל־פארול?

אם נצא מנקודת־מבט שאין לנו כל סיכוי, כמו גם לנבחרות האחרות, במשחק עם ברית־המועצות, ולעומת זה תהיה אנגולה טרף קל, הרי שיש להתמקד בשאר השלוש: אוסטרליה, אורוגוואי וקובה.

עד לפתיחת אליפות העולם ילקטו בוודאי המאמנים צבי שרף ומשה וינקרנץ מידע רב, ככל האפשר, על כל הנבחרות. מה שנראה כיום שישנם סיכויים סבירים לישראל לתפוס את המקום ה־3. זאת בתנאי שנבחרתנו תופיע בהרכבה הטוב ביותר ותהיה בכושר מעולה.

לא יהיה קל להתברג לאחת משלושת המקומות הראשונים. אבל כבר התרגלנו לקשיים. האם היה קל לעבור את צ'כוסלובקיה? מול שאנגליה סייעה לנו כשניצחה את הצ'כים 66:67...

כל אחת משלוש הנבחרות תהווה בעייה. אוסטרליה חזקה. אורוגוואי נוקשה וקובה יודעת כדורסל. המסקנה, צפויים לנו משחקים מורטי־עצבים באל־פארול. הכל יכול להיות. הסיכויים פתוחים.

לדברי המאמן הצ'כי פאבל פטרה, שקיבל את תוצאות ההגרלה עוד ביום שישי, לפני שוב נבחרתו לצ'כוסלובקיה, צפויים לישראל מאבקים קשים ביותר: "אבל יש לכם סיכויים טובים לעבור לשלב השני". פטרה ציין שמכיר היטב את כל הנבחרות.

פטרה קיבל את תוצאות ההגרלה מ...פראג. היה זה בליל־שבת (הצ'כים חזרו אתמול) כאשר מהטלוויזיה הצ'כית התקשרו למלון דן־אכדיה בהרצליה וביקשו ממנו פרשנות לאחר שקלטו שידור המשחק בת"א מהלוויין.

מאבקים גם בשאר הבתים

לספרד הבית הקל ביותר (א'). המארחים לא יתקשו לגבור על יריביהם. על מקומות 2־3 יאבקו, קרוב לוודאי, ארבע נבחרות: בראזיל, פנמה, יוון וצרפת.

למאמן הישראלי של נבחרת גרמניה, רלף קלמן, יהיה קשה להצעיד את נבחרתו למקום שלישי בבית ג', בה תהיה עדיפות לארה"ב, איטליה ופורטוריקו. כדאי לא לשכוח שבנבחרת גרמניה לא ישחקו שרמפ ובלאב, שעברו למקצוענות בארה"ב.

בבית ד' תעלה יוגוסלביה ללא־קושי, בעוד שעל שני המקומות האחרים יאבקו קנדה, ארגנטינה והולנד. סיכויים פתוחים יש לפיליפינים ולניו־זילנד.

ראשי פיב"א עורכים את ההגרלה ביום שישי במינכן: מימין – דייוויד טרנר; בורה סטנקוביץ, מזכ"ל פיב"א; רובר ביסנט, נשיא פיב"א ונציג־ספרד, פדרו סוטו. (צילום־רדיו: אי־פי.)

הפועל ת"א — אליצור נתניה 92:93, בווינגייט

● כדורסל

במשחק־אימון שנערך ביום שישי במכון־וינגייט, שם עורכת קבוצת הפועל ת"א מחנה־אימון לקראת הפליי־אוף בכדורסל, גברו מייק לארגי, לאוואן מרסר וחבריהם על אליצור נתניה — 92:93, לאחר 50:51 במחצית.

ארל ויליאמס שהגיע למחנה לא שיחק.

להפועל ת"א קלעו: לארגי 26; מרסר 26; צימרמן 23; פרישמן 11; פליישר 4; יעקבי 2 ואמסלם 1.

לאליצור נתניה: נכרסון 25; ברכה 20; סימס 20; הול 12; פיר 9 ופאל 6.

נצחון גם על מכבי חיפה 89:117

מאת יוסף גלזר

קבוצת הכדורסל של הפועל ת"א, המתכוננת לקראת משחקה ביום רביעי נגד הפועל הגליל־העליון בפליי־אוף, גברה אמש במשחק־אימון על מכבי חיפה — 89:117 (58:65).

הפועל ת"א הופיעה ללא ארל ויליאמס ועופר יעקבי.

שפטו במשחק משה וולף ויוסף ליבליך, בהיכל הספורט ברוממה.

● קלעו להפועל ת"א: לארגי 35; צימרמן 26; פרישמן 21; פליישר 15; מרסר 8; אמסלם 8 וזמורה 4.

● קלעו למכבי חיפה: באטס 25; שפע 14; א. רוזנברג 12; פיפלס 11; גורדון 11; י. רוזנברג 8; י. דוד 6 וגולדשמידט 2.

השבוע בכדורסל

● שני: רבע־גמר בפליי־אוף: מכבי ת"א — מכבי רמת־גן; הפועל חולון — מכבי חיפה; אליצור נתניה — בית"ר ת"א.

● רביעי: רבע־גמר בפליי־אוף: הפועל הגליל־העליון — הפועל ת"א.

● חמישי: בגביע־אירופה לאלופות: ריאל מדריד — מכבי ת"א.

נצחונות לנוער בבלגיה

נבחרת הנוער של ישראל בכדורסל, העורכת סידרת־משחקים בבריז', עם נבחרת הנוער של בלגיה, זכתה בשבוע שעבר בשלושה נצחונות משכנעים בגילותיה יכולת נאה ויעילות רבה. הישראלים עומדים לחזור הערב ארצה.

במשחק הראשון גברו הישראלים על הבלגים 62:77; בשני הביסו אותם — 60:90 ובשלישי ניצחו 65:84. אמש עמדו לקיים את המשחק האחרון.

נמסר כי בתחילת המסע שוכנו הישראלים באכסניית־נוער, ללא חימום. אולם לאחר מחאות הוטבו תנאי הנערים הישראלים.

ישראל שלישית בפורטוגל — ניצחה את אוסטריה 21:25

● כדוריד

שירות "על המשמר"

נבחרת הכדוריד של ישראל סיימה אמש את הופעותיה במשחקי אליפות העולם, דרגה ג', בפורטוגל, במקום השלישי, כשניצחה את נבחרת אוסטריה — 21:25, לאחר 11:13 לאוסטרים במחצית.

שחקני נבחרת ישראל פתחו את המשחק ביתרון — 5:8, אך האוסטרים חוללו מיפנה והוליכו — 9:11, ובמחצית — 11:13.

במחצית השנייה הגדילו האוסטרים את יתרונם ל־11:14, אך זיו קושניר ויואב דרוקר הפכו את הקערה לזכות ישראל, שעלתה ליתרון של 14:16, בהמשך 18:25 ובסיום — 21:25.

בשורות הנבחרת בלטו השוער ישראל פלטה, יואב דרוקר זיו קושניר ואיזי רפאלי.

המאמן, איגור ביאליק, אמר אמש שהוא היה מרוצה מיכולת השחקנים באליפות וההוכחה לכך שנבחרות רבות הזמינו את הנבחרת הישראלית להשתתף בטורנירים בארצותיהם.

שערים לישראל: יואב דרוקר 6; רזי סומך 5; זיו קושניר 5; איזי רפאלי 4; אהוד גלבוע 2; אמיר גרא 1; מירום רובינשטיין 1 ודיין 1.

שפטו קרלוס ופררה מפורטוגל, לעיני 1500 צופים, באולם הנטל בליסבון.

הנבחרת תשוב היום ארצה וכבר ביום רביעי יתחדשו משחקי הליגה הלאומית.

שלזינגר קבעה שלושה שיאי גילאים בנהריה

חמישה שיאי גילאים הושגו בסוף השבוע באליפות ישראל לגילאי 14־11 בשחייה שנערכה בנהריה, בהשתתפות כ־200 שחיינים שהעפילו לשלב הגמר.

איילת שלזינגר ממכבי נהריה

● שחיה

שיפרה שני שיאים לגילאי 14: ב־100 מטר חופשי 1:02.13 דקה, ב־200 מטר חופשי — 2:11.07 דקות וכמו כן קבעה שיא לגילאי 15 ב־200 מטר גב — 2:33.49 דקות.

בנות הפועל נהריה שיפרו שני שיאי גילאי 14: ב־50×4 מעורב ב־2:18.78 דקות, וב־50×4 מטר חופשי — 2:01.80 דקות.

אליה בלילי מהפועל עמק־יזרעאל הצטיין בגילאי 11 ב־100 מטר חופשי — 1:13.81 דקה ובגילאי 13 בלט עידו אייק, גם הוא מיזרעאל — 1:01.07 דקה. בגילאי 14 התגלה רז דר מהפועל הוד־השרון/בית ברל 58.21 שניות.

בין הבנות בלטה בגילאי 13 אורית בש מהפועל נהריה ב־100 מטר חופשי — 1:01.31 דקה וב־100 מטר גב בגילאי 12 עברה את המרחק ב־1:23.08 דקה.

עידו אייק מיזרעאל זכה בשתי מדליות זהב נוספות ועידו דקל מערד זכה בגילאי 12 בשלוש מדליות זהב.

טניסאי שגובהו 2.03 ניצח את בקר

הטניסאי הענק של צ'כוסלובקיה, מילאן שרייבאר, בן ה־22, שגובהו 2.03 מטר, חולל הפתעה בפלורידה כשניצח בסיבוב השני את אלוף וימבלדון, הגרמני בוריס בקר — 6:4, 6:3.

הפתעה נוספת חולל האמריקני דייוויד פייט, שגבר על תומאס שמיד מצ'כוסלובקיה — 6:1, 6:1.

אולסון ניצח את בובקה

השיאן העולמי בקפיצה במוט באולם, האמריקני בילי אולסון, ניצח בתחרות היוקרה בניו־יורק את השיאן העולמי בקפיצה במוט בשטח פתוח, הסובייטי סרגיי בובקה.

אולסון קפץ — 5.80 מטר ואילו הסובייטי קפץ רק 5.72, ותפס רק את המקום השלישי.

פוצץ המשחק ריאל – ברצלונה

קבוצות ריאל מדריד וברצלונה, שתי הגדולות בליגה הספרדית בכדורסל, נפגשו אמש בברצלונה. אולם המשחק לא הגיע לסיומו.

ריאל מדריד הוליכה 14 שניות לסיום 90:95 ואז השליכו אוהדי ברצלונה מכל הבא ליד על השופטים שהפסיקו את המשחק.

ביום חמישי תארח ריאל מדריד את אלופת ישראל, מכבי ת"א, בבית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות.

לנדל נופח

הטניסאי מספר 1 בתבל, איוואן לנדל, נופח מהנבחרת הצ'כית במשחקי גביע־דייוויס, נגד הודו, בחודש הבא, בטענה שאינו בכושר, ואיכזב במשחק האחרון נגד מערב־גרמניה, כששותף במשחק הזוגות.

● נבחרת הכדורגל של פארא־גוואי פתחה את מסעה במזרח הרחוק בתיקו 1:1 עם הונג־קונג.

טורניר כדורסל לציון יום האשה

המחלקה למקומות־עבודה במרכז הפועל אירגנה, בפעם הראשונה לציון יום־האשה, טורניר כדורסל לנשים ממקומות־עבודה.

הטורניר, בהשתתפות חמש קבוצות, נערך בסוף השבוע בקאונטרי־קלאב בתל־אביב. במקום הראשון זכתה קבוצת מנת"ס תל־כביר, לפני התעשיה האווירית, ואחריהן קאונטרי־קלאב ת"א, חברת בזק ובנק לאומי.

● סגן ראש הממשלה ושר החינוך וה־ יצחק נבון, שיגר אתמול לשחקני נבחרת ישראל ... במברק נאמר: "מברך אתכם לרגל עלייתכם למשחקי גמר אליפות העולם בספרד. במשחקכם מול נבחרת צ'כוסלובקיה הוכחתם משחק מעולה, לוחם ושאפתני. מאחל הצלחה במשחקי אליפות העולם שיתקיימו בחודש יולי. כל הכבוד".

בית"ד – הפועל בדרבי ירושלמי הערב בארצית

הדרבי־צמרת בין המובילה, הפועל ירושלים, והרביעית, בית"ר ירושלים, יהיה הערב ב־8.30 בבירה, במוקד משחקי המחזור ה־16 בליגה הארצית בכדורסל. בסיבוב הראשון היתה יד כדורסלני הפועל ירושלים על העליונה — 77:103.

הערב ייערכו רק עשרה משחקים. שניים נוספים, אחד בצפון (הפועל הר־הכרמל — הפועל איתן גבת) ואחד בדרום (מכבי ירושלים — מכבי דרום ת"א), ייערכו רק מחרתיים בגלל שהיית נבחרת הנוער בבלגיה.

שאר המשחקים הערב:

● דרום: מכבי ראשל"צ — אליצור ת"א/פ"ת (69:78); אליצור נווה־דוד רמלה — הפועל שער־הנגב (66:82); הפועל גבעתיים — הפועל קרית־גת (71:78); מכבי חולון/פ"ת — הפועל גבעת־ברנר/נס־ציונה (94:86).

● צפון: מכבי קרית־מוצקין — הפועל נהריה (94:86); מכבי כרמיאל — מכבי נתניה (60:66); הפועל דגניה ב' — הפועל בקעת בית־שאן (103:71); הפועל עין־דור/תבור — הפועל גן־שמואל (89:72); מכבי חדרה — הפועל כנרת (66:84).

● משחקי חצי־הגמר בפליי־אוף בכדורסל ייערכו ביום חמישי ה־6 במארס ואילו משחקי־הגומלין ארבעה ימים מאוחר יותר. במידה שכל קבוצה תזכה בנצחון ייערך משחק שלישי ב־17 במארס. הגמר יהיה ב־20 וב־27 במארס.

ריגאס וריצ'רדסון ישפטו במשחק בין ריאל ומכבי ת"א

היווני ריגאס והאנגלי ריצ'ארדסון ינהלו ביום חמישי את המשחק בבית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות כדורסל במדריד, בין מכבי ת"א וריאל מדריד. המשקיף יהיה ההולנדי אונרוטס.

השוויצי פסטוריס וההולנדי רייזן ינהלו שבוע לאחר־מכן ביד־אליהו את המשחק בין מכבי ת"א ולימוז' הצרפתית. המשקיף יהיה היווני דימו.

"גנרל חורף" היכה שוב בכדורגל הבריטי

שוב היכה "גנרל חורף" במשחקי הכדורגל באנגליה ובסקוטלנד. לפחות 32 משחקים נדחו, מהם שלושה משחקים בסיבוב החמישי בגביע האנגלי.

רק ארבעה משחקים נערכו בשבת בגביע האנגלי, וכולם נסתיימו ללא הכרעה.

יורק מהליגה השלישית סיימה בתיקו 1:1 עם ליברפול לאחר שגרי פורד היקנה יתרון ליורק, הדני יאן מולבי השווה בכדור־11.

לוטון נפרדה בתיקו 2:2 עם ארסנל; סאות'המפטון בתיקו אפס עם מילוול מהליגה השנייה, ואילו פיטרבורו מהליגה הרביעית 2:2 עם ברייטון מהליגה השנייה.

היום תארח טוטנהם את האלופה אברטון, במשחק שיועבר בשידור חי בטלוויזיה.

בליגה השנייה נערכו רק שני משחקים: קריסטאל־פאלאס גברה על בלקבורן 1:2, ובארנסלי ניצחה את לידס 0:2.

● בסיבוב הרביעי בגביע הסקוטי גברה האלופה, אברדין, על ארברוט מהליגה השנייה — 0:1. רנג'רי, מחזיקת הגביע, ניצחה את קווינס־פארק מהליגה השנייה — 1:2. דנדי־יונייטד לא יכלה לקילמרנוק מהליגה הראשונה — 1:1.

המבורג־באיירן 0:0

● הליגה הגרמנית

רק ארבעה משחקים נערכו בשבת במחזור ה־23 בליגה המערב־גרמנית בכדורגל. המשחק המרכזי של המבורג ובאיירן מינכן נסתיים בתיקו אפס.

המוליכה, וורדר ברמן, סיימה בנירנברג בתיקו 2:2.

פורטונה דיסלדורף גברה על לברקוזן 1:2 ובוכום ניצחה את קייזר סלאוטרן 2:3.

הטבלה המערב־גרמנית

1.	וורדר ברמן	23	82־63	36
2.	באיירן מינכן	23	24־50	32
3.	מנשנגלדבאך	22	31־50	31
4.	לברקוזן	23	33־46	27
5.	המבורג	23	23־35	26
6.	שטוטגארט	22	34־40	23
7.	אורדינגן	22	49־33	23
8.	מנהיים	20	25־30	21
9.	בוכום	21	35־41	21
10.	פרנקפורט	22	33־24	20
11.	שאלקה	22	35־34	19
12.	נירנברג	22	36־34	19
13.	דורטמונד	22	45־35	19
14.	פ.צ. קלן	21	38־31	18
15.	קייזרסלאוטרן	22	33־28	18
16.	דיסלדורף	23	50־32	16
17.	סארבריקן	22	43־28	15
18.	האנובר	22	69־34	14

הוגרלו משחקי אליפות אירופה

אלופת אירופה בכדורגל, צרפת, הוגרלה בבית אחד עם ברה"מ, מזרח־גרמניה ואיסלנד במוקדמות אליפות אירופה.

אנגליה הוגרלה בבית אחד עם צפון־אירלנד, תורכיה ויוגוסלביה.

הולנד בבית עם הונגריה, פולין ויוון; סקוטלנד עם בלגיה ובולגריה; דנמרק עם וולס וצ'כוסלובקיה.

אלופת העולם, איטליה, תשחק בבית עם פורטוגל, שבדיה, שוייץ ומלטה.

ספרד תתמודד עם רומניה, אוסטריה ואלבניה.

משחקי־הגמר באליפות אירופה לאומית ייערכו ב־1988 במערב־גרמניה.

ההגרלה התקיימה ביום שישי בפרנקפורט.

● נבחרות הכדורגל של קטאר ודנמרק (ללא כוכביה המשחקים בחו"ל) סיימו פעם נוספת בתיקו (1:1), במשחק שהיה בדוהה, בירת קטאר. במשחק הראשון — 0:0.

מאחורי הקלעים

פרס – פרשן־כדורסל

הצ'כים חשדו בתחילה במלווה פטר לנג שהוא... איש בולשת ★ השמש הישראלית שיגעה את האורחים ★ בארי לייבוביץ לא התלהב לחזור להפועל חיפה כמאמן ★ מוטל'ה רוצה למכור את האחים מנחם ★ המילכוד של שמיר ★ "אני חוזר הביתה" – עבר קבוצה...

★ ★ ★ הופעתו של ראש הממשלה, שמעון פרס, בהיכל־הספורט ביד־אליהו, ביום חמישי, היתה מרשימה. כאשר נכנס זכה לתשואות סוערות. את שריקות הבוז הותיר לשר האוצר יצחק מודעי. בסיום המאבק הדרמטי עם צ'כוסלובקיה ירד לחדר־ההלבשה של נבחרת ישראל, לחץ את ידי הכדורסלנים ואפילו עסק בפרשנות. ממה התרשם ראש הממשלה? הוא שיבח את ההגנה. גם המאמן הלאומי צבי שרף ציין אותה לשבח ★ ★ ★ שחקני ומלווי נבחרת צ'כוסלובקיה היו בטוחים בהגיעם לישראל כי המלווה והמתורגמן, פטר לנג, הוא

פטר לנג

איש־בולשת שהוצמד אליהם. הם התייחסו אליו בחשדנות. למחרת, כשאירח אותם בקיבוצו, נען־חיים, הופשר הקרח, מה גם כשפטר הזמין את הצ'כים לחדרו. מאז הפכה החשדנות לידידות אמיצה עד ליציאת האורחים מהארץ ★ ★ ★ פטר, הדובר צ'כית רהוטה, הפתיע את האורחים כשאמר להם: "רק אל תנצחו". מדוע? — תמהו. "אם תנצחו לא נראה את אליפות העולם בטלוויזיה" — אמר להם פטר ★ ★ ★ כדורסלני נבחרת צ'כוסלובקיה — מספר יצחק ויסהוף — קיבלו בשהותם בישראל 20 דולאר דמי־כיס מראשי משלחתם. כאשר טיילו ביפו העתיקה בירושלים התלבטו רבות לפני שקנו משהו. אבל הרושם היה שהכספיות לא הטרידו את הצ'כים. עובדה, רובם קנו ביותר מ־20 דולאר... ★ ★ ★ השמש הישראלית שיגעה את כדורסלני צ'כוסלובקיה, שבאו ממקור של 15־10 מעלות מתחת לאפס. בכל הזדמנות פשטו הענקים האורחים את חולצותיהם והשתזפו. הם רק הצטערו שביום שישי, ביום האחרון לשהותם בארץ, החל לרדת גשם ★ ★ ★ הצ'כים הגיעו לישראל ללא אנשי כלי־תקשורת. האם אין עניין במשחק אצלכם? — נשאלו. "עניין יש אבל כסף אין" — השיבו ★ ★ ★ כיוזי ארזאסקי, הרכז הוותיק של נבחרת ישראל, "פירגן" לממלא־מקומו, ישראל לאלימלך. מוטי ישב על הספסל, עודד ולא פעם נכנס למגרש כדי להעיר לחבריו ★ ★ ★

תשעה יצטרכו להתגייס

★ ★ ★ תשעה כדורסלנים־מתאזרחים קיבלו הודעה שאם ברצונם להמשיך ולשחק בישראל עליהם להתגייס לצה"ל לפני פתיחת העונה הבאה. מבין התשעה שישה משחקים בליגה הלאומית: קארל נברפון ובוני פיר מאליצור נתניה; ברד ליף מהפועל הגליל־העליון; גרג קורנליוס ממכבי רמת־גן; גזתתן דלזל מהפועל חיפה וקיט בנט מהפועל רמת־גן. מהליגה הארצית קיבלו הודעות דומות לן קילואס מהפועל גן־שמואל; מייק אוליברי מאליצור נווה־דוד רמלה והרברט יוברטס מהפועל ירושלים. במידה שהשחקנים לא יתגייסו ישונה מעמדם ממתאזרחים לזרים — סיפורו של יצחק ויסהוף ★ ★ ★ אחד מהשישה, גזתתן דלזל — מוסר יוסף גלזר — כבר הודיע שבכוונתו להתגייס במאי וברצונו להשתקע בארץ. דלזל זכה למחמאה מפי מאמנו רני כהנא במסיבת־הסיום של הפועל חיפה, בה קיבל גם גביע כשחקן המצטיין של הקבוצה. כהנא השווה את מסירותו, השקעתו והתמדתו של דלזל לזו של חניכיו בעבר, איתמר מרזל ובועז ינאי. "דע לך שמחמאה גדולה מזו לא יכולה להיות" — אמר כהנא לדלזל ★ ★ ★ לפני שהוחתם כהנא לעונה נוספת בדקה הנהלת מחלקת הכדורסל של הפועל חיפה אפשרות להחתים את בארי לייבוביץ. היו"ר דורון קימלוב התקשר עם בארי בארה"ב. אולם התרשם שאינו נלהב מהרעיון. נעשתה גם פנייה לטל ברודי, שלא דחה את ההצעה אך עד שהשיב הוערך כהנא ★ ★ ★ מכבי רמת־גן היא היריבה של מכבי ת"א בפתיחת משחקי הגמר־סל, מחר. עובדה זו לא הפריעה לשתי הקבוצות לערוך ביום רביעי, בשבוע שעבר משחק בהיכל־הספורט ביד־אליהו. למאמן מכבי רמת־גן יהושע רוזין, היה קשה למצוא חמישה כדורסלנים וגייס לעזרתו את דיוויד רוס, מי ששיחק בעבר בהפועל רמת־גן ובהפועל עפולה/עמק ★ ★ ★

פלדה נאלץ לעזוב

★ ★ ★ מ"מ יו"ר איגוד הכדורסל, אברהם פלדה, השתתף ביום רביעי בויכוח בנשיאות איגוד הכדורסל על מתן מענקים לכדורסלנים. בעיצומו של הויכוח נקרא לשיחה דחופה בטלפון. שם נמסר לו על פטירת אמו ★ ★ כדורסלניות הפועל חיפה סולקו לאחרונה מאימונים בהיכל־הספורט ברוממה בגלל חוב כספי עבור שימוש בהיכל. כאשר נודע הדבר לראש העיר אריה גוראל ביקש ממנהל ההיכל, אהרון (זולק) עמישב, להחזירן לפעילות מאחר שזו קבוצה הפועלת על בסיס חובבני — סיפורו של יוסף גלזר ★ ★ ★ אחרי כשלון קבוצת הגברים של הפועל ת"א להעפיל לגמר גביע־המדינה מקווים במועדון הוותיק להגיע לגמר בעזרת ה... נשים. עובדה, במשחק רבע־הגמר בו ניצחה הפועל ת"א את אליצור קרית־אונו, חזו מאמן הגברים יעקב אדלר וחברי ההנהלה, מנחם להב ואלי אפרתי. הפועל ת"א עלתה לחצי־הגמר ★ ★ ★ ועוד על כדורסל נשים — מספר יוסף חכם. המאבק בתחתית הטבלה הלאומית חריף ביותר. לאותו משחק גביע הגיעו גם כמה מכדורסלניות אליצור ראשל"צ ומאמנם דב בינשטוק, כדי לעקוב אחרי יריבתם למאבק־הירידה, הפועל ת"א. מחר ייפגשו שתי הקבוצות ★ ★ ★ למאמן אריה זלינגר ובנו הכדורעפן אביטל היתה הצלחה גדולה עם קבוצתם ההולנדית מרטינס אמסטרדם, כשניצחה בפולין את האלופה 1:3. ורבים סיכויי הקבוצה ההולנדית־ישראלית להגיע לגמר האירופי. שמחתו של אריה זלינגר הועבה כששמע על מות חניכתו הבכירה בנבחרת ארה"ב, פלו הימן, בתאונה ביפאן, שם שיחקה כמקצוענית ★ ★ ★ קבוצות הכדורגל והכדורסל של מכבי חיפה לא הלהיבו העונה. באגודה מתנחמים שקבוצת הכדורעף של מכבי חיפה כמעט שהבטיחה סופית את עלייתה לליגה הלאומית. בין האוהדים המושבעים של הקבוצה נמצא כדורסלן־העבר חיים (איקסי) בוכבינדר, שנהנה דווקא מכדורעף ★ ★ ★ שופט הכדורעף הישראלי ידי רוזנטל, היה אמור לנהל בימים אלה משחק בשלב גבוה בגביע־אירופה באחת ממדינות היבשת. הוא קיבל ביטול ברגע האחרון. הסיבה: המדינה המארחת הודיעה שאינה יכולה לערוב לבטחונו ★ ★ ★

לורימר בגוב־האוהדים

★ ★ ★ אתמול נערך דרבי־הכדורגל בחיפה. בסוף השבוע שם המאמן החדש של הפועל חיפה, הסקוטי פיטר לורימר, "נפשו בכפו" והירבה לסייר במוחזרי אוהדי מכבי חיפה. אלה התייחסו אליו כבכדור־מלכים. אבל ניסו לעקוץ אותו לגבי תוצאת הדרבי. לורימר הוא המאמן הסקוטי השני בעידן הכרמל. קדם לו אלכס פורבס, שאימן את מכבי חיפה ★ ★ ★ יוסף גלזר מציין שלורימר ממשיך מסורת מאוד מחייבת. שישה מאמנים זרים קדמו לו בהפועל חיפה וכולם זכו בהצלחות: היוגוסלבי זלטקו צייקובסקי, ההונגרי פאל יבור, הבולגרי אנדרונוב דימיטרוב, היוגוסלבי מינדה יובנוביץ', ההולנדי מייק דה־הייננ והגרמני אוטה קלימצבסקי ★ ★ ★ האחראי להתמנות שבת המאמנים היה אותו עסקן: יצחק בן־זאב, כדורגלן העבר המצויין של הקבוצה, ואחר־כך היו"ר שלה עד ל־1972. במועד זה תם גם עידן הזרים ועתה, אחרי 14 שנה, בא לורימר ★ ★ ★ בכל מה שקורה בנבכי נתניה מעורב תמיד, ולא כל־כך לשביעות־רצון אנשי האגודה, כדורגלן־העבר שלה, מוטל'ה שפיגלר. נודע שלאחרונה החל בשיחות עם אבא מנחם על מכירת בניו שמעון ויגאל לחו"ל. כועסים שלכרוזו בין הבנים והמאמן זאב זלצר. לפני שבועיים, היתה השפעה מהצעה זו ★ ★ ★ נהגו הצמוד של ראש הממשלה, שמעון פרס, הוא לא אחר מאשר חיים בורבה, אחיו של כדורגלן־העבר הבין־לאומי, גדעון בורבה. חיים, אוהד ספורט מושבע, נהנה מהזמנות שמקבל ראש הממשלה למופעי ספורט. כך חזה ביום חמישי במשחק הכדורסל בין נבחרות ישראל וצ'כוסלובקיה — מגלה מרדכי חביב ★ ★ ★

לאשת המאמן נפתרו הבעיות

★ ★ ★ יעל קפיטולניק, רעייתו של המאמן אהרון ואמו של הכדורגלן יובל, נאלצה בשנים האחרונות להתפצל בין משחקי הבן והבעל. לעתים אף מיהרה ממגרש למגרש. עתה נפתרו בעיותיה עד להודעה חדשה. יובל הצטרף למכבי רמת־עמידר, אותה מאמן אהרון. יעל הולכת עם עמידר לכל מקום ★ ★ ★ המאמן בחופשה, צבי רוזן, נפגש בשבוע שעבר עם חניכיו מלפני שתי עונות, כדורגלני הפועל ת"א. היה זה בטקס ברית־המילה של בן הכדורגלן שבתאי יחבס. שבתאי הזמין את כל שחקני קבוצתו הנוכחית, מכבי יפו, ובן את חבריו בעבר מהפועל ת"א ★ ★ ★ יום ההעברות האחרון בליגות הנמוכות נוצל ע"י עשרות כדורגלנים שלא הצליחו להצטרף לקבוצות בכירות. הם נאלצו לרדת לליגות ב' וג'. בין ההעברות נרשמה גם העברתו של הזמר בני אלבז ("אני חוזר הביתה") מבית"ר רמלה לסקציית־הכדורגל נס־ציונה ★ ★ ★ אורי דניאל, בן ה־41, כבש בשבוע שעבר שער־שוויון לקבוצתו, מכבי צור־שלום מליגה ב', בה משמש כמאמן־שחקן, נגד בית"ר מעלות (2:2). העונה שיחק דניאל כשוער, כבלם וגם כחלוץ. מכבי צור־שלום היא הקבוצה הי"ג שמופיע בה בקריירה הארוכה שלו ★ ★ ★ קבוצת מכבי שעריים — מספר מרדכי חביב — נאבקה קשות כדי לרכוש את השוער אדיר שמיר. כשביקשה שמשון ת"א להחזירו לשורותיה סירבה שעריים. בינתיים איבד שמיר את מקומו בהרכב הראשון לטובת הצעיר אמיר לוינגר. מכבי שעריים כבר מוכנה למכור את שמיר. אך מועד ההעברות תם ★ ★ ★ אחרי שנה של אי בהירות ונדודים באירופה שב גדעון הרמט לקיבוצו יד־חנה, וכן לאימונים. לפני שבוע קפץ לגובה 2.05 ושקוו לשוב לעצבו ★ ★ ★

פֶּרוּ וריבוֹ

תקוות רבות הביא עימו אלאן גרסייה עם עלותו לשלטון בפרו, לפני 8 חודשים, אבל מצב החרום נמשך. המציאות קשה הרבה יותר מעקרונות ואידיאלים

מאת יהודה צור

שמונה חודשים לאחר שאלאן גרסייה עלה לשלטון בפרו בבחירות דמוקרטיות, תוך מתן הבטחות על שובה של ארצו לעידן זכויות האזרח והדמוקרטיה, נאלץ הנשיא הצעיר להכריז שוב מצב חרום בפרו, למרות רצונו הכן לבטל מצב חרום שנמשך שנים רבות בעשרות ממחוזות המדינה, בעיקר באיזור איקוצ'ו.

המציאות טפחה על פניו והכריחה אותו לפנות שוב לצבא כדי להשליט סדר במדינה. תנועת המחתרת „סנדרו לומינוסו", פתחה שוב במיתקפה נגד המשטר הדמוקרטי, מיתקפה שהחלה בסוף דצמבר, במלאת חמישים שנה ליום הולדתו של מנהיג התנועה אבימהל גוזמן. הרואה עצמו יורשו של מרכס לנין ומאו. המיתקפה החלה בעת ובעונה אחת בעשרות ישובים בפרו, כהנחת פצצות ומטענים בעלי עוצמה רבה, בבית־ספר, בתחנות משטרה במחנות צבא, ואף בביתו של מייסד תנועת אפר"ה ו"הלטורה, מייסד מפלגת הנשיא הנוכחי. הדבר חייב את נשיא פרו להישען שוב על הצבא כדי לאפשר לממשלתו לעבור למיתקפת־נגד.

בראשית ינואר דיבר שר המלחמה של פרו, הגנראל פלורס טורס, על כך שהצבא מוכן לתמוך בתוכנית הנשיא להורים סכומי כסף גדולים לפיתוח איזור האיכרים במדינה, במשלוחי תרופות, מזון ולמען בניית בתי־ספר ובתי־חולים. אולם באותה עת הצהיר שר המלחמה, כי פרו תעבור מעתה להגשים במלחמתה נגד המחתרת המאואיסטית, סנדרו לומינוסו, שיטות מערביות במלחמה נגד הטרור. מעתה נפסיק את המדיניות המסורתית של שיגור יחידות רבות למצוא אויב היודע להסתתר בשטח ונתחיל להקים יחידות מיוחדות למלחמה בטרור".

ההכרזה על מצב חרום בפרו באה לאחר שמאז נכנס גרסייה לתפקידו מצויים 29 מחוזות פרואניים במצב חרום. החירויות המעוגנות בחוקה הושעו בהם. מדובר במחוזות בהרי האנדים במרכז המדינה, באזורים בעלי אוכלוסיה אינדיאנית גדולה, שפועלת בהם זה שנים מספר תנועת הגרילה מאואיסטית. עתה הוטל מצב חרום גם במחוזות בדרום, במזרח וכצפון־מזרח המדינה. אפילו מזכ"ל מפלגת השלטון ונשיא הוועדה למען זכויות האדם בסנאט, נאלצו להסכים להטלת מצב החרום, לאחר חודשים רבים של התנגדות. שני האישים מן הבכירים בפרו סברו כי יש להשעות את מצב החרום ולפתוח בדו־שיח עם הגורמים המחתרתיים. הצבא טען כי מן הראוי להכריז מצב חרום בכל שטחי המדינה. משום שלדברי מפקד הצבא, „המחתרנות היא כתם שמן מתפשט. אם לא בנקוט אמצעי זה עלולה הגרילה להפוך לתופעה שלא יהיה אפשר עוד להיפטר ממנה".

בנאומו בטקס ההשבעה שלו, לפני חודשים אחדים, הודיע הנשיא הצעיר של פרו, כי יינקטו האמצעים נגד כל האחראים להפרות זכויות האדם שבעטיים מצאו אנשים את מותם משום שאי־אפשר להילחם בברבריות באמצעים ברבריים". אולם ככל הנראה, לחצו של הצבא למנוע את הבאת קציניו למשפטים, כרוגמת ארגנטינה, השתלבה בנחישותה של המחתרת המאואיסטית לעשות הכל כדי לגרום למצב חרום במדינה, שיצדיק קוטביות ויכריח את הצבא ליטול לידיו את השלטון. מנהיגי סנדרו לומינוסו הודיעו פעמים רבות בעבר, כי הם מתנגדים לשלטון דמוקרטי ומייחלים לרגע שהצבא יטול שוב את השלטון, כי רק בדרך זאת יגיעו שני הכוחות להתמודדות „למען הניצחון הסופי". בניגוד לציפיות גרסייה, לא נמצאו לאנשי מפלגתו בני־שיח לתהליך של שלום בפרו, והמחתרת רק החריפה את מאמציה לפגוע ביציבות המדינה.

בעיית המחתרת המאואיסטית אינה היחידה המטרידה את הנשיא הצעיר. לפני שבוע הודיע ברכיעית מאז כניסתו לתפקיד, על הטלת משטר צנע. במהלך התוכנית החדשה יפוטרו שליש מהפקידים הבכירים של מפעלי התעשיה בבעלות המדינה, יימכרו כל כלי־הרכב הממשלתיים „המיותרים" ותחול הקפאה בשירות הציבורי. בינתיים נחסכו שמונה מיליון דולר על־ידי צמצום דרסטי בנציגויות הדיפלומטיות של פרו בעולם. לפני שבוע הוחלט גם להקפיא את המחירים ואת השכר לתקופה בלתי־מוגבלת, כדי לאפשר — כדברי הנשיא — לצבור את הסכומים הדרושים להשקעות ההכרחיות לפיתוח וליצירת מקומות עבודה נוספים. גרסייה, אשר ניהל בשבועות האחרונים מלחמה מוצלחת נגד חברות הנפט האמריקניות, תוך הלאמת אחת מהן ועוניה תגמולים גדולים יותר מהאחרות, מנהל כיום אלה מו"מ עם קרן המטבע הבינלאומית לתשלום מוקטן של חובות פרו. אבל נראה כי החזית שהנשיא הצעיר של פרו נלחם בה רחבה מדי, ויריביו בתחום הכלכלי והצבאי רבים וגדולים ממנו.

אלאן גרסייה בעלותו לשלטון — עכשיו החיוך בוודאי נמחק

קרע בצמרת הימנית

מנהיגי הימין של צרפת קורעים לגזרים איש את רעהו. למיטראן זאת יכולה להיות ישועה מוצלחת שתשאירו על כס השלטון לאחר הבחירות ● הבוחר מצידו, לא שש לחידושים ● גם זה בוודאי יזיק לסוציאליסטים

מאת ארנון יפה, פאריס

„אני מאוד מודה לבאר על שירותיו למעני. הוא יזכה להערכה. כל אחד ממנהיגי הימין עוזר לי בדרכו שלו". הנשיא מיטראן שם ללעג את שלושת מנהיגי מפלגות הימין, השוקעים במאבק מר ביניהם על ההנהגה. כל אחד מתיימר להופיע כמנהיג האופוזיציה הימנית ופוסל את רעיו. כמו חיות רעבות הם קורעים איש את רעהו לגזרים עוד לפני נפילת הטרף בידיהם.

ראש הממשלה לשעבר, רמונד באר, הפוליטיקאי הפופולארי ביותר בימין, הוציא עצמו מן החזית הימנית. עתה הוא לוחם נגדה. הוא סירב להיענות להזמנה של ז'יסקאר לארוחת פיוס משותפת של השלישיה. באר כינה את החזית המאוחדת „מיקרוקוסמוס טוטליטארי". הקרע הגלוי בצמרת הימין הוא תקווה חדשה לסוציאליסטים. הנשיא הסוציאליסטי זוכה מיריביו לסיוע לא צפוי. השלטון הסוציאליסטי עובר קשה להפיק רווחים פוליטיים מן העימות הזה. שניטש בין רמונד באר למנהיג המפלגה הגוליסטית, ז'אק שיראק והנשיא לשעבר, ז'יסקאר. באר גוזל מהימין ניצחון בטוח. התקפותיו על שיראק הפחיתו באמינות הנהגת הימין. הוא אינו מופיע עוד כמושיע.

הצרפתים תוהים: אם באופוזיציה אינם מסתדרים, כיצד יתיו יחד בשלטון? הסוציאליסטים אומרים לצרפתים, כי שלישיית מנהיגים כה מפולגת לא תוכל לשלוט, אלא תחולל תוהו ובוהו בשלטון. שיפור המשק יורד לטמיון. אין ספק, הריבים מבשרים תקופה של אי־יציבות. באר חותר עכשיו נגד גיבוש חזית ימנית מאוחדת בהנהגת שיראק וז'יסקאר, כאמצעי לסיכול ניצחון הימין והקמת ממשלה ימנית תחת הנשיא מיטראן.

המחלוקת אינה אידיאולוגית. השלישיה מטיפה לליבראליזם כלכלי והיא שואפת להשליט את חוק החזקים והעשירים. היא נובעת מניגודים של שאיפות אישיות. לבאר, מנהיג ללא מפלגה אך פופולארי מאוד בימין, אין סיכוי למלא תפקיד מכריע בממשלה ימנית תחת הנשיא מיטראן. לפיכך, הוא עשה מלחמה בנה שמכונה „מגורים בכפיפה אחת" עם נשיא סוציאליסטי, כלומר, מעין קואליציה בין הנשיא הסוציאליסטי לממשלה ימנית. הוא מעוניין לקיים בחירות לנשיאות בהקדם האפשרי, ולמנוע משיראק לכהן כראש ממשלה. הוא חותר לאלץ את הנשיא להתפטר מהסיבות השונות שיזכה ברוב, ובלעדיו לא תיתכן הקמת ממשלה למשול איתו. שיראק, ראש הגוליסטים — המפלגה הגדולה בימין — וז'יסקאר, מנהיג הימין הקלאסי הרפובליקני, טוענים כי החוקה מצווה „מגורים בכפיפה אחת" עם הנשיא, אך הם מבטיחים להסירהם להפוך את מיטראן לנשיא טקסי. שיתנוך תערוכות ותו לא. כראשי מפלגות הם יזכו לתפקידים ראשיים בשלטון החדש. באר טוען כי נשיא נטול סמכויות מנוגד לחוקה שקבעה כי הנשיא ינהל את ענייני המדינה ויתווה את מדיניותה. באר טיפח מועמדים משלו לשישים מחוזות בחירה. הרפובליקנים תקועים בינו לבין ז'יסקאר.

בכרזות בחירות של מועמדיהן מופיעה הכתובת „בתמיכת רימונד באר". הם אינם יכולים לוותר על הפופולאריות שלו. המחלוקת היא גם מדינית. באר מטיף למדיניות הפוכה בתכלית מתוכנית מפלגות הימין, המכונה בפיו „דמגוגיה ריקה".

מבחינת תוכניתו הכלכלית הוא יותר מקורב לסוציאליסטים. הוא בעד ביטול הלאמות הדרגתי. בשעה ששיראק מבטיח ביטול מס מקצועי, אומר באר כי זה אמצעי מזיק ומסוכן. המאבק לובש צורה מרידה. הוא זורע מבוכה בשורות הימין, שעל־פי המשאלים, ניצחונו המוחלט — 43 אחוז — נחשב עד כה כמובטח.

אך עתה שוקע הימין מיום ליום. בעלי ההון מביעים מורת רוח מהקרע בצמרת ומידרדת שערים בבורסה. הניצחון אינו עוד כה בטוח. המשאלים האחרונים מורים על הפרש של שמונה אחוזים כלבד לטובת הימין.

בטאון הימין, לה פיגארו, שיגר אזהרה לבאר. עיתוני הרסן מאשימים אותו ברמזים, בסיוע לשמאל. צמרת האופוזיציה מתוחה. כל אחד מאשים את מישנהו בשירות האינטרסים של הנשיא מיטראן. שיראק האשים את באר „בחתירה תחת יציבות הימין". הגוליסטים, מלאי חימה, פתחו נגדו בפעולות איבה. באר מוצג כאיש של מוסקבה למען הקרמלין. המובטלת המיליון הניפה בשידור חי של באר בטלוויזיה כרזה, בה כונה באר „תחת שמן". היא התפרצה: „נמאס לי לשמוע אותך. דבריך בלתי־נסבלים. אתה כופה עצמך עלינו. רואים אותך בכל מקום. אתה מוקצה מחמת מיאוס".

באר הסמיק ושתק. שיראק הביע הבנה להתנהגות המובטלת כלפי באר. ראש הממשלה פביוס כינה את מנהיגי הימין „שלושה מוסקטרים מפולגים, שכל אחד נלחם למען עצמו".

לעומתם, מנהיגי השמאל הניחו את שאיפותיהם האישיות במגירה. הם הישהו את ההתמודדות על הירושה והתאחדו מאחורי הנשיא מיטראן. באליזה שוב שורדת אופטימיות. שישה שבועות לפני הבחירות עולים סיכויי השמאל הסוציאליסטי להינצל מתבוסה מוחצת. רוב ימני פעוט יאפשר למיטראן להישאר אדון המשחק. הוא ביקש מהסוציאליסטים: „הבו לי 30 אחוז ואני אדאג לשאר". שיעור כזה יאפשר לו להישאר בשקט באליזה. פירושו יהיה תבוסה יחסית לסוציאליסטים, אך לא התמוטטות מוחלטת.

הם עדיין אינם מעיזים לקוות לנצח. מזכיר המפלגה, ג'וספן, הודה כי ניצחון הוא מעל ומעבר להישג ידיו. אך תוצאה כזו כבר נחשבת כמעט מובטחת לו. השמאל יכול להינצל ממפלה. הימין, שהיה עד כה התקווה, מאכזב את הצרפתים בשלומיאליותו. מנהיגיו נראים מיושנים. אחרי חמש שנות מערכה אנטי־סוציאליסטית הם כמו רץ שכוחותיו אפסו ממש לפני קו הסיום. לא רק הקרע הפנימי נוגס בכוחם. הנשיא מיטראן מפרק אותם מנשקם במדיניות עידוד השקעות פרטיות ובקיזוז התערבות המדינה או קיזוז מסים. הוא מציף את צרפת בערוצי טלוויזיה פרטיים של קבוצות הון בבעלות מקורבים.

לעומתו, הימין מציג תוכניות פנטסטית כביטול הלאמות מאסיבי, מכירת מפעלים שהסוציאליסטים הצליחו לשקם ולהחזירם בזול לידיים פרטיות. מבטיחים לפטרונים חופש פיטורים, שפירושו מאתיים אלף מובטלים נוספים השנה.

הרוח נושבת עתה לכיוון הסוציאליסטים. המפלגה הסוציאליסטית עולה במשאלים. הצופים לה קצת פחות מ־30 אחוז. היעד הסוציאליסטי הוא להשיג יותר מ־40 אחוז, כדי לאפשר לסוציאליסטים להקים ממשלה. עד כה נחשב יעד זה לחלום באספמיה, אך היוצרות מתהפכות. הנשיא מיטראן נוטל חלק פעיל במערכה הסוציאליסטית.

הופעות אחרות זיכו אותו בשיעור פופולאריות גבוה. הוא הצליח לשקם את תרמיתו בכמה הופעות. מיטראן מופיע כמיליטנט וכאבא פטריוטי. הימין מואשם בחידוש מלחמת המעמדות. מיטראן משלהב את רוחות השמאל בקריאה לא להפקיד את שלטון צרפת „בידי העשירים נגד העניים. כל נאפשר למעמדות בעלי הפריבילגיות לבצע תוכניתם לנישול הפועלים" — הוא קורא למעמדות הבינים לתמוך במודרניזציה שלו. הסוציאליסטים שיקמו את מעמדם בזכות הישגים כלכליים ואימוץ מדיניות ליבראלית. המערכה אינה אידיאולוגית אלא על מי ינהל ביעילות רבה יותר — השמאל או הימין.

אשתקד היתה אינפלציה בשיעור 4.7 אחוזים. האבטלה מצטמקת. פיחות הדולר מסייע לחידוש הפעילות הכלכלית. הוזלת הנפט היא מתנה משמים. המנהיגים הסוציאליסטיים מציגים את הימין כ„קבוצת הרפתקנים ליבראליים שתוכניתם אינה אלא מענק חינם של 15 מיליארד פראנק למאתיים אלף צרפתים עשירים, שתעלה למשלם המסים 60 מיליארד פראנק". פאביוס מציג חשבון, כי הצרפתים ישלמו הון תועפות בעבור תוכנית הימין, דבר שיחדש את המתיחות החברתית. מודעות בעיתונים מראות כרזה שתחתה כתוב: „עם הימין תשלם 14 אחוז יותר. ועם השמאל שלושה אחוזים". התקווה פתאום החליפה מחנות.

סיסמאות הימין נשמעות כדמגוגיה. לדברי באר עצמו, שמי האופוזיציה הימנית קודרים. הם עדיין זוכים במשאלים לרוב מוחלט באסיפה הלאומית, כ־43 אחוז בערך. אך כוחם מצטמק. אולי יזדקקו לשמונה אחוזים שצופים לראש המפלגה הפאשיסטית, לה פן. 34 אחוז מהצרפתים עדיין מתלבטים בעד מי להצביע, ועליהם ניטשת המערכה. והתנופה היא עתה בצד הסוציאליסטי.

השלטון הוא שירות טוב לסוציאליסטים. הם תפסו ברגע האחרון כיצד להפיק תועלת מהשלטון. מה שלא תהיה התוצאה — הגעלם איך ייתכן רוב פרלמנטארי ימני עם נשיא שמאלי, מטריד את הצרפתים. הם מתעניינים איך מתפקדת ממשלת האחרות ביעילות. משערים כי לבסוף יסתדרו. ההבדלים האידיאולוגיים אינם כה גדולים. במערכה כמעט אין טיעונים אידיאולוגיים. הוויכוח הוא על ניהול יעיל: בידי מי המדינה והמשק מנוהלים ביעילות. מי יעלה יותר כסף לצרפתים. אך יש גם הבדל משמעותי. השכבות החלשות יחושו בו על בשרן. הסוציאליסטים חשים בייסורי מצפון על קיפוח החרשים במדיניות צנע ומשתדלים לפצותם באמצעים סוציאליסטיים. בימין מטיפים לדרוויניזם ליבראלי. קאסה. בעיניהם, העלית, העשירים, החזקים — ראויים לפריבילגיות. הם אפילו הבטיחו לפטרונים לחסל את משכורת המינימום, שככיכול, מעודדת אבטלה.

באר הפך את המערכה לבלתי־יוראית. הוא נאמר ב־60 צירים. בלעדיו הימין לא יוכל להקים ממשלה. הוא הודיע, כי יצביע נגד ממשלה ימנית שתכונן נגד הנשיא מיטראן. הוא מקים גוש ימני חדש. מעמדות הביניים מאבדים את האמונה בהם ונוטשים אותם מפחד מפני אי־יציבות פוליטית ואנרכיה בשלטון בעל שני ראשים. „ייש שמאלי וראש ממשלה ימני. הפחד מפני ... ני־צפוי תמיד שירת את השלטון. עתה הוא בעוכרי האופוזיציה הימנית. הסוציאליסטים תפסו עתה כיצד לטפח פחדים אלה. שמלחמות המנהיגים בימין מוינה אותם. מול אידיאולוגיות בימין הם מציגים וראות. הצרפתים הם זעיר בורגנים שמרניים מטבעם, ואינם אוהבים חידושים ותהפוכות.

ריימונד באר — הסמיק ושתק

בעריכת צבי אמיתי

מה קרה ל„צ'לנג'ר"?

במרכז החלל ע"ש קנדי בכף־קנדי כבו האורות. רובם של 15 אלף עובדי נאס"א, יצאו לחופשה מאונס. מיעוטם עובדים שעות נוספות. במיון חלקי החלליות, שנמשך מהים על ידי צוות צי, צוללות ומסוקים שבינתיים הפסיקו את החיפושים. צוות טכני מכין את החומר לצורכי חקירה על ידי ועדה שאותה מינה הנשיא, ושבה מכהן כסגן יו"ר „האדם הראשון שדרך על הירח, אימסטרונג. וועדת חקירה זמנית מטעם נאס"א מסרה לוועדה הנשיאותית" את סמכויותיה.

מעל השילוח ממנו הוזנקה „צ'אלנג'ר" הוכרז מחוץ לתחום, משום שישמש נושא לחקירה, והגישה אליו נחסמה על ידי המשטרה.

אנשי נאס"א מרגיעים את העובדים והמפוטרים, ומבטיחים להם, כי העבודה תחודש כעבור חודשים מעטים, וכי ההקפאה על פעילויות בחלל לא תימשך מעבר לחודש ימים. הנשיא מעוניין בקיצור התהליכים, וסימן לכך, כי הותיר לוועדת החקירה רק 120 יום עד לסיום עבודתה ולניסוח המלצותיה — והיו עדיין לא נתקיימו מיון השרידים ובדיקתם, יש הסבורים, כי הוועדה תבקש להאריך את תקופת פעולתה. אחרים מצביעים על כך, כי צפויה גם חקירה מטעם וועדת הקונגרס. הסנאטורים ירצו ודאי לדעת מה קרה עם המיליארדים שהושקעו בתוכניות החלל, ומה ייעשה כדי ששמאות מיליונים נוספים לא יונחו על קרן הצבי.

בינתיים מתמיד נאס"א בשתיקה בנוגע לסיבות שגרמו לאסון, ומנמק את שתיקתו הרשמי בכך שהחקירה רק מתחילה, כי אין מקום ל„ספקולציות".

אך זרם אדיר של מידע דולף לאמצעי התקשורת מ„מקורות בטוחים" מ„חוגים מקורבים" ומ„מומחים בעלי נסיון". נאס"א מתמקד בפירסום הכחשות לידיעות. לדוגמה: בקור העז ששרר בפלורידה ערב השיגור, כאשר הטמפרטורה ירדה אל מתחת לאפס — הפגיע כצורה כלשהי על השיגור עצמו או באחד מטילי השיגור הושמר בשעת טיסתו לפי פקודה אלחוטית של מנהל הטיסה.

הבודק את המידע שהודלף — ושלא מעטות בו הסתירות, מגיע למסקנה, כי נאס"א מעדיפה בין חצי תריסר ה„אופציות" העלולות להיות סיבות האסון — את הגירסה ה„מאשימה" את אחד מטילי „הזירוז" כגורם לאסון — ודוחה אפשרויות אחרות.

בשעת השיגור מהווה המעבורת עצמה, דהיינו ה„אורביטר", הכולל את תא הצוות, את תא המיטען ואת המנועים הראשיים — רק חלק קטן מקומפלקס, שמשקלו מגיע לשלושת אלפים טונות. המעבורת נושאת על גבה מיכל דלק עצום מימדים, המכיל שני מיליונים ליטרים של מימן וחמצן נוזליים בטמפרטורה נמוכה ביותר. המיכל עשוי מסגסוגת אלומיניום. החמצן נמצא בחלקו העליון, ואילו המימן בתחתון. ביניהם מפריד תא המכיל צנרת וציוד אלקטרוני. צינורות של 17 אינץ' מוליכים את הדלק למנועים, הכוללים משאבות. העובדות במהירות רבה מאוד. אך הדחף הנוצר על־ידי בעירת המימן אינו מספיק כדי לנתק מן הקרקע את המעבורת עליכן צורפו למיכל שני זרזים („בוסטרים") שהנם טילים המונעים בדלק מוצק. מדובר בצינורות שאורכם 35 מטרים, וקוטרם כ־4 מטרים, והמורכבים מגלילי פלדה המחוברים על ידי מסמרות — ואלה מוגנים על ידי חגורות פלדה מבחוץ. הדלק של ה„בוסטרים" הוא תערובת של אבקת אלומיניום מתכתי, אלומיניום אל־כלורי ותחמוצת ברזל (המספקת את החמצן לבעירה). האבקות מעורבות בדבק אפוקסי, לשם ייצוב והחומר נדחס לתוך הצינור בעוד הוא פלאסטי. הוא מתקשה בתוך הצינור עצמו. במרכזו גוש הדלק נותר חלל ריק, ואילו הבעירה מתחילה מן החרטום של ה„בוסטר", שבו מצוי מצת מיוחד, ומתפשט לאורך ה„בוסטר" כולו. בין הדלק ודפנות הפלדה נמצאת שכבת בידוד מגומי מלאכותי. הבידוד מחושב כך, שעם תום הבעירה הוא נחרך עד מחצית עוביו. וכי הלהבה לא תוכל להגיע אל דפנות ה„בוסטר". גזי הבעירה יוצאים דרך מפלט שבחלקו התחתון של ה„בוסטר", ומספקים דחף למיתקן.

הנטיה „להאשים" את אחד הבוסטרים בגרימת האסון מעוגנת בתצלום, שנעשה לפני הפיצוץ הגדול. ובו נראה כתם כתום קטן על סניו החיצוניים של אחד ה„בוסטרים".

צבע הכתם מוכיח, כי לא מדובר בבעירת מימן, והועלתה סברה, כי סילון של גז בוער פרץ מן ה„בוסטר". נזכרו בכך, כי בשעת הצבת המעבורת, קיבל בוסטר זה מכה מכן השילוח. אנשי ההרכבה טענו, כי כתוצאה מכך, נגרמה סריטה־של־מה־בכך בלבד. אך בדיקה רצינית בקרני רנטגן של מקום הפגיעה לא נעשתה. שמא נסדק כתוצאה מכך גליל הדלק המוצק, ודרך הסדק פרצו גזי בעירה, ששרפו את הבידוד, ניקבו את דפנות הפלדה, הגיעו אל מיכל הדלק הראשי וניקבו גם את דפנותיו — או שמא פגעו בצינור המוליך מימן אל המנועים הראשיים של המעבורת?

הוראה ל„התאבד"

חיזוק לסברה זו נמצא בעובדה, כי אחד מ־2000 החיישנים בהם צוייד המיתקן כולו שמעטים מהם פעלו, אותת על ירידה פתאומית (אם גם קטנה) בדחף של ה„בוסטר" החשוד, 15 שניות לפני הפיצוץ דבר שיכול היה לקרות, כתוצאה מכך שחלק מגזי הבעירה מצא לו דרך לעקוף את המיפלט העיקרי. זו כנראה התיאוריה השגורה בידי אנשי נאס"א. הוכחה ישירה יכולה להיות רק מציאת חלק נקוב של דופן ה„בוסטר" ששקע למעמקי הים. אך זה טרם נמצא.

יצויין, כי ה„בוסטרים" עצמם אין בהם כל מיתקן, המאפשר ויסות הבעירה: החישנים שהוצבו בשעתו בחלל הפנימי — הוסרו. כדי להקטין את משקלו של ה„בוסטר", המגיע ל־600 טונות. כן הוקטן עובי הבידוד. הנהלת הטיסה נתנה הוראה אלחוטית לבוסטרים „להתאבד": כדי למנוע פגיעה אפשרית באיזורים מאוכלסים. כתוצאה מכך, הושמדו החרטומים של טילים אלה, והופסק כתוצאה מכך הדחף. כן לא נפתחו המצנחים הענקיים, המיועדים להנחתה „רכה" של הבוסטרים בים. לשם משייתם ושימושם החוזר (מיכל הדלק הראשי מנותק בשלב מאוחר יותר, ומתפרק באוויר מעל לאוקיינוס ההודי).

בדיקת התצלומים שנעשו בשעת האסון, הראתה כי ההתפוצצות הגדולה לא השמידה את המעבורת עצמה, וכי זאת התפוצצה כמה שניות לאחר מכן — כתוצאה מהתפוצצות שבמיכלים הרזורויים בתוך המעבורת עצמה.

מה יהיו המלצותיה של הוועדה? זאת אפשר רק לנחש. אין להניח, כי זאת תמליץ על החלפת ה„בוסטרים" שבשלוש המעבורות שנותרו („קולומביה", „דיסקאוורי" ו„אטלנטיס" — שאינם בחזקת שיא הטכניקה המודרנית, במיתקנים מתוחכמים יותר — ואשר אינם קיימים אפילו על גבי הנייר. דבר זה עלול לשתק את פעילות ארה"ב בחלל לשנים אחרות. ייתכן, כי יומלץ על שינויים טכניים כגון החזרת חיישנים אל תוך ה„בוסטרים", הגדלת עובי הבידוד או שינוי כלשהו בשכבה המבדדת וכו' — גם על חשבון עוצמת הדחף, דהיינו על חשבון הקטנת המיטען של המעבורות. לא ברור, אם יומלץ על בניית מעבורת חלופית במקומה של „צ'אלנג'ר" וארה"ב מתנהלת מערכת התרמה למטרה זו.

הלחץ לזירוז התהליכים בא מחוגי המדענים — הרי הפיצוץ השמיד, בצד לוויין תקשורת של נאס"א הכבד ביותר שהוצב עד עתה — גם לוויין זעיר — „ספארטאן" שאמור היה לצלם את שביט האליי בהתקרבו לשמש — ולחזור אל המעבורת.

אך במארס אמורה היתה „קולומביה" לשגר מצפה „אסטרו": לחלל — לשם תצפית על „האליי" בשעה שיתקרבו אליו החלליות „וגה" וג'וטו". במאי אמורה היתה להישלח החללית „גאלילאו" אל צדק, ובדרך — אמורה היתה לעבור לראשונה בקרבת אחד האסטרואידים ואמפיטריטה.

באוקטובר תוכנן שיגור מיצפה־חלל ענקי „הובל" שנדחה פעמים רבות. מיצפה זה אמור לקבל שירותי תחזוקה על ידי אסטרונאוטים, שבסיסם במעבורות, והאמורים לבקר בטלסקופ לעתים מזומנות.

כל אלה אין כל אפשרות לשגרם אלא באמצעות מעבורת־חלל. אך זכות בכורה לשיגור מעבורות שמורה בידי הפנטאגון, המתכונן לשגר באמצעותה לוויין־ריגול משוכלל, שיעבור מעל לקטנים. ושיגור מבסיס טילים חדש בוונדנברג בקאליפורניה.

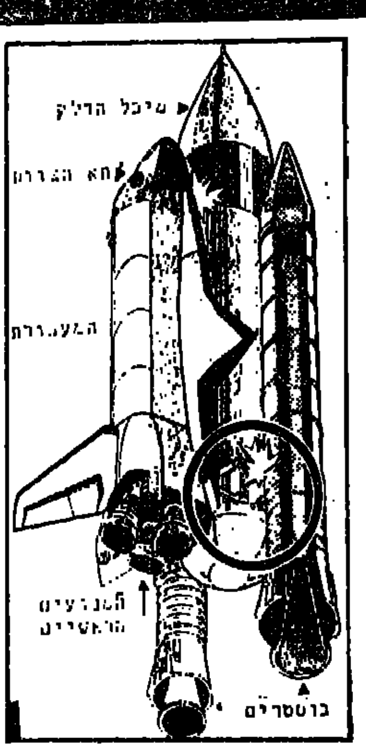

הלהבה הקטנה שגרמה לאסון

תחליף חדש לדם

סוג חדש של תאי דם אדומים מלאכותיים פותח עליידי חוקרים מסן־פרנציסקו. בתאים אלה השתמשו בתערובת עם מימלח, בחולדות. החולדות נשארו בחיים עם תוספות לוואי מעטות.

התאים המלאכותיים מסוגלים לקלוט חמצן, ולספק אותו לחלקי הגוף השונים. התאים אינם „גמרי מלאכותיים". הם מכילים המוגלובין טבעי — אך זה השמור כבנקים זמן רב מרי ושאינו טוב לשימוש. עם זה, כמו סוגי דם מלאכותי אחרים שפותחו כ־50 השנים האחרונות, אין תאי הדם המלאכותיים החדשים מסוגלים למלא את כל תפקידי הדם הטבעי, כגון סילוק הפחמן הדו־חמצני. וויסות ומיצות הדם. הדם מכיל כמו כן פלאסמה ותאים, הממונים על ההגנה החיסונית על הגוף. כדוריות הדם החדשות — אם יאושרו לשימוש בבני אדם — יוקדמו להם ניסויים בבעלי חיים במשך שלוש שנים לפחות. ממציאי התאים נטלו, כאמור, המוגלובין טבעי וארזו אותו בתוך בועות קטנות עשויות מחומר שומני. תאי הדם החדשים יוכלו לשמש במקרים של חירום — ובמקרה שבידי הרופא, המבצע את העירוי אין דם מהסוג הדרוש לחולה. „הדם החדש" טוב לכל סוגי הדם: עם זה, כאמור, מרובר, במקרה הטוב ביותר, רק בשימוש לשעת חירום.

כדוריות תתחליף ליד תאי חדם הגדולים

תעלומת אורנוס

„וויאג'ר 2" מתרחקת במהירות מאורנוס, בדרכה לנפטון. אך מכשיריה קולטים עדיין נתונים, ומעבירים אותם לארץ, ויוסיפו לעשות כן עד סוף החודש. בנתונים שנקלטו ופוענחו ב„מעבדות להנעה סילונית" בפאסאדנה, די כדי לספק חומר לוויכוחים בין מדענים — למשך שנים אחרות. כפי שמציינים זאת — „מנת המסתורין" שסיפק אורנוס לצופים בו — גדושה מעבר לציפיות.

אחת ההפתעות שלא ציפו לה — המטאורולוגיה של אורנוס. בוכב־לכת זה „השוכב על צידו". כשציר סיבובו נמצא במישור תנועת השמש. יום אחד שלו נמשך 42 שנים שלנו על פני מחציתו של אורנוס, ומים שורר בו חושך. שורת ההגיון נותנת, כי הצד המואר יהיה חם יותר מן הצד החשוך. ולא הוא. התברר, כי השכבות העליונות של אטמוספירת אורנוס חמות יותר מעל הקוטב הצפוני החשוך מאשר מעל הקוטב הדרומי המואר. ועוד: קיימת על פני אורנוס „חגורה קרה". בקווי רוחב המקבילים לאיזור המשווה על פני הארץ, ובאלה קר יותר מאשר בקוטב ובקו המשווה.

גם המגנטוספירה של אורנוס, סיפקת להוקרים מנה של מיסתורין. בשעתו, על יסוד תצפיות שנעשו על ידי לוויין שנע מסביב לארץ, הגיעו החוקרים למסקנה, כי לאורנוס מאגנטוספירה. דהיינו שמקיף אותו איזור שבו מורגשת פעולת השדה המגנטי. אצלנו גורמת נוכחות מאגנטוספירה לתופעה הקרויה „זוהר הצפון" ובמקביל זוהר בדרום. גם לאורנוס מגנטוספירה אם כי השדה המגנטי תלי"ש מזה של הארץ. יש לה גם זוהר — אך אין זה דומה לזוהר הצפון שלנו, שנגרם על ידי אלקטרונים, המגיעים לארץ מן החלל החיצון. הזוהר של אורנוס המכונה „אלקטרו־זוהר" נגרם על ידי אלקטרונים, המגיעים מתוך כוכב הלכת עצמו. זוהר זה מצוי אך ורק מעל הקוטב המואר של אורנוס דהיינו מעל לקוטב הדרומי — ואיננו מעל לקוטב החשוך. אך נתגלה גם זוהר מרגע „ארגי" אך זה מצוי בחלק החשוך — ולא מעל הקוטב הגיאוגרפי של אורנוס, כי אם מעל לקוטב המגנטי, המצוי במרחק רב (כדי 55 מעלות) מהקוטב הגיאוגראפי.

אף הטבעות מטרידות את האסטרונומים. צורתן מוזרה. חלקן — אליפטיות ועובייו ורוחבן משתנה ממקום־למקום. לפני שבועות נמספר העולתה סברה, כי לוויינים קטנים בשולי הטבעות, מעשיים „רועים" לטבעות. הם דואגים לשלמותן כפי שרועה דואג לשלמות עדרו...

ניתן היה לצפות למציאותם של כ־20 „רועי־צאן" כאלה — כמספר כפול למספר הטבעות אך על אף החיפושים נמצאו רק שני לוויינים „פנימיים" כאלה, ואלה נמצאים במרחק רב מדי מטבעות מכדי להשפיע עליהן.

טבעות אורנוס

אשר לטבעות עצמן: חוץ מטבעות שלכיות נמצאו חצאי טבעות, וקטעים „עצמאיים" שאינם מתחברים לטבעות שלמות. כנגד ההשערה, כי הטבעות עשויות מפירורים זעירים נמצאו בתוך הטבעות גושי חומר כהו בעלי קוטר של מטר או אחד ואף יותר מזה.

בימים הקרובים, כשיוחל בפיענוח מדויק של נתונים המתייחסים ללוויינים „הגותיקים של אורנוס — יש לצפות להפתעות נוספות.

מגדל שמש ברחובות

שבל אחת מהן מחזירה את אור השמש אל מיתקן הניסוי. בחלל העבודה שבמיתקן הניסוי יתקבלו טמפרטורות של מעל ל־1000 מעלות. בעזרת מחשב יעקבו המראות אחר השמש.

המיתקן ישרת את צרכי המחקר המתקדם באנרגית השמש, ויעזרו בו מדענים מהמכון ומחוצה לו.

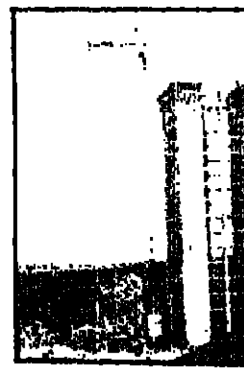

המכון לאנרגיות ולמחקר שימושי, הנבנה בעזרת אגודת ידידי מכון ויצמן בקנדה, הוסף לעובדה קיימת. לאחר שיתמו עבודות היציקה של המגדל הסילארי, מעתה יתמקדו בהשלמת המגדל ובהמשך בניית האגפים. לפי המתוכנן, בשנת 1987 יתחיל המתקן לשרת את המחקר המדעי במכון.

פרופ' ישראל דוסטרובסקי, ראש המרכז לחקר האנרגיה במכון מציין, כי המתקן החדש יהיה יחיד מסוגו בישראל ולמעשה רק בארה"ב קיים מתקן אחר הדומה לו. בשנות הניסויים של המתקן ניתן יהיה לרכז פי אלפיים את אנרגית השמש, ולהגיע להספק של 3000 קילוואט. ריכוז זה יושג ע"י שימוש ב־64 מראות גדולות (54 מטר רבוע כל אחת).

מחשב קורא שלטים

חברה בריטית פיתחה מיתקן המסוגל לקרוא את מספריהן של מכוניות בתנועתן — עד למהירות של 160 קמ"ש — הן ביום והן בלילה.

המיתקן מורכב ממכשיר וידיאו המחובר למחשב. המחשב משווה את התמונות של הווידיאו עם צורות השבורות בזכרונו. כאשר זוהה המספר מברר המחשב אם הוא כלול ברשימת המכוניות הגנובות. השבורה אף היא בזכרונו.

כל התהליך נמשך פחות משנייה אחת החברה מתכוונת לבבור את המיתקנים למשטרה הבריטית במחיר של כ־60 אלף דולר. אך הדעות על כדאיות רכישתו חלוקות וזה משום שבניסויים שבוצעו הצליח המיתקן לזהות כ־50 אחוז מהמכוניות בלבד.

חיילי חרס

אלפי דמויות של חיילים וסוסים עשויות מחרס נמצאו בשעת חפירות בהסיאן בסין המרכזית. המימצאים התגלו במרחק לא רב ממקום קבורתו של הקיסר צ'ין שי הואנג. הדמויות יוצגו במוזיאון של הסיאן. שם כבר נמצאות 714 דמויות של חיילים עם כלי נשקם וסוסים, שנמצאו על ידי איכרים שחפרו בארות ב־1974. צ'ין שי הואנג מת בשנת 210 לפני הספירה. סבורים, כי צפויים מימצאים נוספים באיזור, הנחשב לאחד ה„פוריים" ביותר מבחינה ארכיאולוגית.

„נמצא" הקוטב המגנטי

הקוטב המגנטי הדרומי, ש„אבד" נמצא מחדש על ידי צוות אוסטרלי ב־2 בינואר. הקוטב נמצא בנקודה השוכנת ברוחב דרומי 68 מעלות ו־18 שניות, ואורך גיאוגרפי 40 מעלות ושתי דקות. נקודה זאת נמצאת במרחק של 150 ק"מ מתחנת המחקר הצרפתית דיומון ד'אורוויל. כמו הקוטב המגנטי הצפוני, משנה הקוטב המגנטי הדרומי את מקומו ביחס לקוטב הגיאוגרפי. באחרונה בוצעו מדידות של מגנטיות באיזור ב־1952 מאז 1941, זז הקוטב המגנטי בכיוון צפון כדי 1200 ק"מ.

תצפית בלתי צפויה

הבדיקה הראשונה של כוכב־השביט האליי, נעשתה במפתיע על־ידי לוויין, שסברו כי יצא מכלל שימוש. מדובר בלוויין „ותיק" בן שמונה שנים, המכונה „גלאי אולטרא־סגול בינלאומי".

הלוויין בדק את הספקטרום האולטרא־סגול של האליי ומצא בו — בית היתר — פחמן חד־גפריתי. נראה, כי מדובר לא בזנב של השביט, כי אם בסילון גז שפרץ כהתקרב השביט אל השמש.

התברר, כי במיכלי הלוויין מצויים עדיין 20 ק"ג של דלק — והוא צורך לתמרוניו, מחצית הק"ג בשנה כלבד. הוחלט להוסיף ולהשתמש בו. יצויין, כי אחד משלושה הג'ירוסקופים המבטיחים את יציבות טיסתו של הלוויין ואת כיוונו מכשיריו, יצא מכלל שימוש. מפעיליו הצליחו „לקשור" את המסלול עם כיוון לשמש. „רק פגיעה בתאי השמש המספקים אנרגיה ללוויין, מסוגלת להוציא אותו מכלל פעולה" — טוענים המפעילים.

מי מפחד משחייה נגד הזרם

מאת נחום שור

המסר העיקרי במאמרו של משה קורין „להפסיק להיות באופוזיציה לשמה" („על המשמר", 2.2.86) הוא: די, עייפנו להיות באופוזיציה (לשמה?) תנו לנו לחדש את הברית עם מפלגת העבודה ולתפוס מקום טוב באמצע, במרכז ל„חזית יונית רחבה" (מה זה — יער אלקטורלי? פוליטי? אסטרטגי? מישהו במפלגת העבודה רוצה בזה בכלל?)

משה קורין טוען, שאני עורך ברשימותיו „מריטציה ותפילות" (מעולם לא התפללתי בעוונותי הרבים והריני חילוני גמור), בכיוון של „הקמת ממשלה צרה בראשות המערך". האמת היא, שבתשובתי לישראל רינג הזכרתי את האופציה של ממשלה צרה כאחת האפשרויות שמפלגת העבודה לא ניסתה אותה ברצינות, וציינתי שאם הקמת ממשלה כזאת איננה מעשית כיום, יש להעדיף הליכה לבחירות חדשות על פני קיום הרוטציה.

משה קורין טוען, לא פחות ולא יותר, כי ברשימתי הקצרה „למה הם שתקו" תקפתי את... „הציבור הרחב והפועלים"... זוהי באמת פרשנות משונה מאד. האמת היא, שעסקתי בקיצור בסיבות ובהסברים לכך שציבור העובדים שתק ולא נאבק כששחקו את שכרו וחוללו אבטלה בממדים כה גדולים. כמובן, שלא „תקפתי", להיפך, ואני טוען גם עכשיו, שיש לארגנו למאבק על זכויותיו ולהגנה על רמת חייו. קורין מספר, כאילו בשמי, שאמרתי כי למפ"ם לא היתה תוכנית חלופית. מעולם לא כתבתי דבר כזה. אדרבא, כרכז מחלקת ההסברה, פרסמתי את תוכנית מפ"ם והפצתי אותה בסניפים ובקיבוצים, ועיקריה פורסמו גם בעתונות. מה שציינתי הוא, שהציבור עבר שטיפת-מוח בכלי התקשורת ולא ניתן לשום כלכלן מקצועי ששלל את התוכנית, קל וחומר לגורם פוליטי שסבר כך, להופיע ולהסביר את הנימוקים כנגד התוכנית הכלכלית של הממשלה (וזוהי עובדה), כך, שנוצרה תחושה בקרב ציבור השכירים ש„אין ברירה אחרת" ושבמצב כזה „הצלת" המשק קודמת לצדק.

הישגים גם לממשלת בגין

מהצורה הסרקסטית, שבה מציג קורין את הישגי ממשלת האחדות (ולא כל מה שהוא מציג כ„הישגים", הם באמת כאלה) ניתן להתרשם שקיימת במפ"ם גישה של „אופוזיציה לשמה". ובכן, למיטב ידיעתי לא קיימת גישה כזאת כלל במפ"ם וגם אני, בתשובתי לישראל רינג, ציינתי שמפ"ם תמכה ותומכת בכל צעד חיובי של ממשלת האחדות — כשישנו צעד כזה — כמו הוצאת צה"ל מלבנון או יוזמות שלום של שמעון פרס, אף כי איננו יכולות להביא לפריצת דרך, כל עוד קיימת ה„אחדות" בין העבודה לליכוד.

השאלה היא, מה נובע מציון העובדה שישנם לממשלת האחדות גם הישגים. האם לממשלת הליכוד בראשות בגין לא היו הישגים? הרי היה לממשלת בגין הישג אדיר, שעלה בחשיבותו על כל ההישגים שהמעטים של ממשלת האחדות והוא הסכם קמפ-דייויד והשלום עם מצרים! האם סבר או סובר היום משה קורין שעל מפ"ם היה להצטרף לממשלת בגין בשל הישג זה? אני מניח שלא.

השאלה הרלבנטית היא, מהו קנה המידה להערכת ממשלה מסויימת. האם רק חשבון של הישגים מול כשלונות או ראייה כוללת, הנובעת מתפישה אידיאולוגית, על מהותה של ממשלה מסויימת ועל כיוון מדיניותה, ומתפישה פוליטית השואלת האם ניתן לנו להשפיע ולו במשהו בהיותנו „בפנים" על כיוון קבלת ההחלטות. מבחינה זו, אין ספק כי ממשלת האחדות הלאומית פועלת בתחום הכלכלי-חברתי, וגם בתחום המדיני, בכיוון המנוגד בתכלית לדרכה ולמצעה של תנועת העבודה כולה, ושאין צירופו של שר ממפ"ם לממשלה כזאת יכול לשנות בה דבר.

נראה שמשה קורין התעייף כבר משחייה נגד הזרם ונטש למרבה הצער את האמונה בכוחה, ערכו והשפעתו האפשרית של מיעוט חלוצי וערכי, השוחה נגד הזרם.

נראה שאצה לו הדרך להיות מליץ יושר של הישגי ממשלת האחדות, כדי להכשיר את הדרך להצטרף אליה.

משה קורין קורא למפ"ם לחדש הברית עם מפלגת העבודה, ולא ברור לי מהו הפשר המעשי של קריאה זו — אם כוונתו להמשך השותפות במאבק נגד הליכוד, בכוונות להקים קואליציה משותפת, ולמצות את המשותף בכל תחום שבו הוא קיים, הרי זו קריאה טריוויאלית, מפני שהיא מוסכמת על כל חברי מפ"ם ואינני מכיר אפילו אחד שמתכחש לה. אם כוונתו לחידוש המערך במתכונתו הקודמת, או במתכונת אחרת כלשהי, הרי הקביעה כי המערך „מיצה עצמו ולא יקום עוד לתחייה" גם היא מקובלת כמעט על כל חברי מפ"ם, ובוודאי שאיש בהנהגת מפלגת העבודה אינו מעלה בדעתו את חידוש המערך. אם פירוש קריאתו של משה היא לאיחוד בין שתי המפלגות, לשם מה נחוצה לו „מפ"ם חזקה"?

מכאן ברור שלא לכך התכוון אלא, כנראה, לחזית אלקטורלית „מקיר אל קיר", שתכלול כנראה את מפלגת העבודה, מפ"ם, ר"צ ו„שינוי". והרי הצעות כאלה ורמזים להן כבר הוגשו לריכוז מפ"ם, למרכז המפלגה ואפילו לוועד הפועל של ההסתדרות, וכולן נידחו ברוב גדול מאד.

מתכון בטוח להרחקת בוחרים

לדעתי, לא רק שהצעה כזאת נעשית בלי „בעל הבית" העיקרי — מפלגת העבודה — שאינני רואה כל סיבה סבירה שהנהגתה, שהכריעה לנוע אל מרכז המפה הפוליטית, תסכים לשעטנז מוזר שכזה, שלא יפעל לטובתה; מבחינת מפ"ם אני משוכנע שלא ניתן לבנות „מפ"ם חזקה", או מפ"ם כלשהי, על סמך קריאה ו„תוכנית" כזאת. וזהו גם מתכון בדוק להרחיק בוחרים-בכוח ממפ"ם.

רשימתו של משה קורין, כל מהותה עייפות ופחד. עייפות מהשחייה המתמשכת נגד הזרם, ופחד מפני התוצאות של התייצבות לפני הבוחר בכוח עצמאי, ציוני-סוציאליסטי ו„יוני" שמאלי. לדעתי, אל לנו לחשוש מלשחות נגד הזרם, וכיוון שאיננו „אופוזיציה לשמה", אלא אופוזיציה למדיניות נלוזה ואופוזיציה לשותפות בין הליכוד ו„העבודה". שותפות שיסודה בחטא ובמשגה חמור גם יחד, כיוון שיש באמתחתנו תשובות חלופיות טובות וצודקות יותר — אל נא נהסס להיאבק על אמיתותינו תוך חיפוש מתמיד אחר בני-ברית, ותוך בדיקה מתמדת של דרכנו לנוכח המציאות המשתנית, מבלי להתעייף ומבלי לפחד כלל.

פירומאניה על הר הבית

מאת דניאל בן-נחום

עברנו מהר לסדר היום על אחד הגילויים החמורים ביותר בחיינו הציבוריים — נסיון ללבות אש של קנאות דתית מסביב להר הבית. המאורעות הדרמאטיים, המתחלפים במהירות בזירה המדינית, הסכמת הקבינט, לאחר ויכוח ממושך ומורט עצבים, לבוררות על טאבה, ביקורו של ראש הממשלה באירופה, קפיצת וייצמן לקהיר, המשא-ומתן חסר התוצאות עם ירדן, הפיגועים הבטחוניים, המאבק על גורל מספנות ישראל — כל אלה השכיחו את התרגיל הפרובוקטיבי של הח"כ דב שילנסקי יו"ר ועדת הפנים של הכנסת, וחברי סיעות הימין גאולה כהן והרב ולדמן, שרק בנס לא נסתיים בשפיכות דמים. אך הספיק כדי לרכז כלפי ישראל את איבת העולם המוסלמי.

לא היה כל צורך בביקורה של ועדת הכנסת במסגד אל-אקצה ובאורוות שלמה, ואם היתה שם בנייה, הרי זה עניינם הבלבדי של מוסדות עיריית ירושלים. לא היה כל טעם להפגין בצורה כזאת את ריבונות ישראל בירושלים המזרחית, כטענתה ההיסטרית של גאולה כהן. ריבונות זו קיימת כאן מאז 1967 ולמעשה מכיר בה גם הוואקף המוסלמי. רק הפגנות אויליות והתנהגות פרובוקטיבית כזאת עלולות להעמידה בסימן שאלה.

מגילת העצמאות מבטיחה את חופש הפולחן הדתי ושמירה על המקומות הקדושים של כל הדתות. בעניין זה כתב הרצל בחזון „מדינת היהודים", שדב שילנסקי ומפלגתו נושאים את שמו לשווא: „היינו מקיימים את משמר הכבוד מסביב למקומות הקדושים, והיינו ערבים בקיומנו למילוי החובה הזאת. משמרת כבוד זו היתה משמשת הסמל הגדול לפתרון שאלת היהודים".

משטרת ישראל קבעה באופן חד-משמעי כי התנהגות חברי הכנסת במסגד אל-אקצה היתה „פרועה". מה היינו אומרים אילו ועדה של פרלמנט כלשהו בעולם היתה נוהגת כך כלפי בית-כנסת יהודי? האם זהו יחס הכבוד שאנו מצווים עליו כעם ריבוני במולדתנו?

תמימות היא לחשוב כי כל זה נעשה בתום-לב, ללא כוונות זדוניות מתחום הבנייה באורוות שלמה. מצער ומביש שבפעולה כזאת, בהשתתפותו של „אביר הר הבית" גרשון סלומון, נצרו גם חברי הוועדה מן המערך ז'אק אמיר ועדנה סולודר, בלי לשקול את חומרת משמעותה ותוצאותיה האפשריות.

אומנם ישנם באוכלוסייה הערבית-מוסלמית יסודות קנאיים, המוכנים וקוראים לפרעות ורציחות יהודים אך ההתנהגות הפרובוקטיבית של דב שילנסקי וחבריו מגבירה את השפעתם של חוגים אלה בקרב הציבור הערבי, ומציגה אותם, גם כלפי חוץ, כלוחמים על זכויות צודקות ומגינים על מקומותיהם הקדושים כנגד „מזימות" השלטון הישראלי.

פירומאן המשליך לפיד בוער למחסן של חומרי בעירה מבצע פשע כבד, גם אם חומרים אלה עלולים היו להתלקח בהזדמנות אחרת. פירומאניה הנלווית להזיות דתיות ידועה כמחלת נפש של יחידים, שאיננה מהווה סכנה חברתית רצינית. אולם כאשר הפעילות הפרובוקטיבית נהפכת לחזון תעתועים, מין נכס מקודש לתנועה שלימה — סכנתה מרובה.

המהפך האישי של יורם חתוכה

„אחרי שחברים שלי הלכו על כלום בלבנון התחולל בי מהפך... עד 1981 הייתי ליכודניק... מפ"ם נראתה לי מפלגה שאיתה אוכל להזין דברים"...

מאת יורם בר

קשה לעצור את שטף דיבורו כאשר הוא מספר על עבודתו הפוליטית בראש העין. ההתלהבות, והברק בעיניים הם חלק מאישיותו. יורם נטל על עצמו משימה קשה למדי — להקים בראש העין סניף פעיל של מפ"ם, לאחר שלמעלה מ-20 שנה לא היה סניף במקום. היוזמה — אישית שלו.

„זה היה צו מצפוני אצלי, בעקבות המלחמה בלבנון", הוא אומר, „אחרי שחברי גוני הרניק וחברים רבים אחרים פשוט הלכו על כלום, התחולל בי מהפך פוליטי: ב-1981 הייתי ליכודניק, אבל חזרתי מהמלחמה אחר. ראיתי שזו לא הדרך. החלטתי שצריך לפעול לשינוי המצב במדינה. מפ"ם נראתה לי המסגרת הפוליטית המתאימה ביותר, מפלגה שאיתה אוכל להזין דברים. את אלעזר גרנות הכיר כבר קודם, „דרך קרוב משפחה, איתי, ששירת איתו ב„גולני", ומאז אנחנו חברים קרובים".

יורם התייצב אצל אלעזר והודיע לו אני הולך להקים סניף של מפ"ם בראש העין. „הוא לא נפל מהכסא, גם לא חנן ארז, שהצטרף אלינו. הם קיבלו את הצהרתי כמות שהיא, והתחילו לעזור". מאז מלווים אותו בעבודה מיכאל רועה מהח"ץ, ויהודה דנגורי, רכז האיזור.

יורם חתוכה
„עברנו את המחסום הפסיכולוגי"

יש עם מי לדבר

הפעולה הראשונה היתה מיפגש צעירים עם ח"כ יאיר צבן. „חילקנו 40 הזמנות אישיות, אבל הגיעו הרבה יותר. הפגישה תוכננה לשעה וחצי ונמשכה למעלה משלוש שעות. נוכחנו שיש על מה לדבר ויש גם עם מי לדבר. יצאנו מאד מעודדים מהפגישה".

נושא אחר שרצה לקדם היה הוצאת עתון מקומי, שיבטא את הצעירים, ויהיה אופוזיציוני להנהגה המקומית, עם גוון פוליטי ברוח מפ"ם. ללא עזרה מבחוץ הופיע הגליון הראשון של „קו חדש". „קראנו את הנשמה בשביל העתון הזה. האחים והחברים שלי עזרו לאסוף חומר, לערוך גראפית ולהביא לדפוס. 2000 הגליונות שהודפסו נחטפו תוך שעות. הייתי המום. העתון היה המדובר ביותר בראש העין כבר מיומו הראשון. התגובות היו נלהבות. סגן ראש המועצה המקומית, רמי אהרק מהליכוד, טילפן אלי ואמר לי שאנחנו האופוזיציה הרצינית היחידה בישוב, ואיחל לנו יישר כוח".

תהודה גדולה

„התהודה בישוב היתה גדולה. יורם קיבל כ-30 טלפונים, מאנשים שהביעו עזרתם לצעיר מקומי שהבאנו סיפור של מצוקתו". רבים התקשרו רק כדי לומר כמה מלות עידוד. לדבריו, „בישוב „משמאי" כמו ראש העין זהו צעד מקובל, כי כולם מכירים את כולם, למרות שאיננו רחוקים מלהיות לעיר".

הקבוצה הפעילה מונה כ-30 איש, כולם צעירים, אך מעגלי התמיכה והעידוד רחבים הרבה יותר. „אם נתמיד בעבודה רצינית ופעולה לעומק, אני בטוח שתוך זמן קצר נהיה לגורם מרכזי בישוב", מאמין יורם.

בקרוב ייערך בראש העין סימפוזיון של קצינים בקבע, בני המקום, עם צעירים העומדים לפני גיוס, בהשתתפות אלוף בצה"ל. „אנחנו רוצים להוות גורם חיובי בישוב, לא רק לבקר את המימסד המקומי. את המחסום הפסיכולוגי של קליטת השם מפ"ם בראש העין כבר עברנו".

תאורה בבימה
מה מתרחש במפ"ם

בקצרה...

● תל-אביב — אברהם מורחי נבחר למזכיר סניף מפ"ם תל-אביב במקום ברקן.

● רעננה — צבי נרב נבחר למזכיר סניף מפ"ם רעננה במקום דן ברוך.

● רמת השרון — יפה עזרה נבחרה למזכירת סניף מפ"ם רמת השרון במקום צבי גנוסמן.

● רמלה — חיים חמיל נבחר למזכיר סניף מפ"ם במקום משה ארבלי.

● יבנה — חברי הסניף נטעו בשבת עצים ברחבת הסניף החדש, שייפתח בעוד כחודש. המבצע אורגן על-ידי תמר אביגדורי.

● אשדוד — חברי הסניף, ובראשם עזי כהן, יזמו פעולת מחאה של נפגעי „קלרין" מול הכנסת. המבצע בו השתתפו נפגעי „קלרין" מכל הארץ, היה להפגנה הגדולה שהתקיימה מול הכנסת.

● אשקלון — נחנך סניף חדש של מפ"ם במסיבה רבת המשתתפים נכחו ראש עיריית אשקלון ומהמרכז מפ"ם חנן ארז, ולדי מרג ויוסי מרציאנו.

● סניף מפ"ם בהרצליה מחדש את פניו במסגרת הפעלת כוחות צעירים שהצטרפו לסניף. באחרונה נבחרה אילה הרוש הצעירה למזכירת הסניף, אילה הרוש היא אקדמאית שהוכיחה את עצמה בהפעלת חברים צעירים וזכתה להערכתם של החברים הוותיקים. המקומים רוב במזכירות הסניף.

מכל מקום

נהריה

פועלי „ישאוכסט" נפגשו עם רכז המחלקה לאיגוד מקצועי במפ"ם דב אלקנתי. בישיבה נדונה בעיית מחלת האזבסטוזיס המסרטנת, המסכנת את עובדי המפעל, ומעמדם של העובדים שלקו בה ושל אלה החשופים לה. הנושא מטופל זה שנים אחדות על-ידי ח"כ יאיר צבן בכנסת וברשויות הנוגעות בדבר. מפ"ם הפכה לכתובת של העובדים בכל הבעיות הקשורות למחלה.

העובדים הביעו חשש למקור פרנסתם אם יוחלט לאמץ בישראל את החוק שהתקבל בארה"ב, לפיו יש להפסיק לאלתר את השימוש באזבסט. עובדי ישאוכסט, המודעים למילכוד שבו הם נמצאים, ביקשו כי אם יוחלט על סגירת המפעל, ייעשה הדבר תוך דאגה לעתיד כל העובדים במפעל. הוחלט על המשך המפגשים כדי לתאם פעולה משותפת למניעת היפגעות העובדים במחלת האסבסטוזיס, ולדאגה לגורל העובדים אם המפעל ייסגר.

★

ירוחם

פעילות הסניף המקומי מתמקדמת כיום במאבק נגד המועצה המקומית. ביוזמת חברי מפ"ם במליאת המועצה המקומית, אליעזר אוחיון, אברהם וסקר ודוד סויסה, יחד עם נציג המפד"ל, משה פרץ, מינה משרד הפנים מבקר מיוחד, שחשף ליקויים חמורים וניהול כושל של ראש המועצה, איש מפלגת העבודה, ושלושת שותפיו מהליכוד. את הצד המשפטי במאבק ניהל הח"כ לשעבר אליעזר רונן.

★

הגליל המערבי

בנהריה התקיימה אסיפת חברים בהשתתפות אמירה סרטני ודב ירמיה, בנושא סיכויי השלום באזורנו. עשרות חברים, מהעיר מהקיבוץ ומהמגזר הערבי לקחו חלק בדיון.

באותו יום סיירה אמירה סרטני בכפרים הדרוזיים בגליל המערבי. היא ביקרה במפעלי הטקסטיל, שם עמדה על בעיית רמת השכר של הפועלים. נושא אחר שהועלה בביקור היה בעיית החינוך במגזר הדרוזי.

בשבוע הבא יתקיים דיון בוועדת החינוך של הכנסת, ולפי בקשת אמירה סרטני יוזמנו חברי מפ"ם דרוזיים לוועדה.

★

עפולה

עפולה נהפכה באחרונה מוקד אבטלה ומצוקה בממדים מדאיגים. לקראת שנת הכספים החדשה מכינים בעירייה את צו המיסים העירוני לשנה הבאה, ומהטיוטה הסתבר לפועלי מפ"ם בעיר, כי עלולה להיווצר בעיה. חלקים גדולים באוכלוסייה עלולים להיקלע לקשיי תשלום, אם יאושר הצו כמות שהוא. כן קיים חשש, שמצבם של מפעלים הנתונים בקשיים יוחמר.

לקראת הדיון בצו המיסים העירוני התקיים בסניף מפ"ם עפולה דיון פתוח, אותו ניהל נציג מפ"ם במועצת העיר מוני פינקלשטיין. הוא העלה מספר הצעות שבכוונתו להביא לפני סיעת המערך, כדי להביא להקלה מיידית על תושבים ומפעלים המצויים בקשיים. בין ההצעות — גבייה מרוכזת, שתוסדר עם המפעלים וועדי העובדים בעפולה, התחשבות במפעלים ע"י הפרדת המיסוי בין אולמות ייצור לשטחי אחסנה או שטחים מנוצלים, הפרדה במיסוי בין שטחי מגורים לשטחים הנספחים לשטח המגורים. כן הוצע להעניק הנחות ותנאי תשלום נוחים לגימלאי עפולה, כפי שמקובל במקומות אחרים.

★

פתח-תקווה

במליאת מועצת הפועלים בפתח-תקווה התקיים דיון סוער בנושאים אקטואלים כמו: אבטלה, תעסוקה, וכן הצורך בתנופה וצמיחה במשק. הדובר המרכזי היה גרשון וילן, חבר הוועדה המרכזית, אשר ניתח את המדיניות הכלכלית וקרא לציבור לנהל מאבק עיקש, אפילו עד לפירוק הממשלה.

נציג מפ"ם במועצת הפועלים, ששון ששון, ניהל ויכוח נוקב עם נציגי הליכוד במליאת מועצת הפועלים, וקבע כי ממשלה שהביאה לאבטלה נרחבת ולפיטורים המוניים נכשלה בתפקידה.

להיאבק בגזענות — בשיתוף יהודי-ערבי
[illegible]

מה ● מתי

טלוויזיה

08.15 תלמוד: שניים אוחזין 08.40 מסך לספרות (יסודי): מי אני? 09.00 אנגלית ו' 09.20 השעה שלנו. רק עכשיו נולדו 10.10 אנגלית ו' 10.30 הגיל הרך: פרפר נחמד 11.00 חשבון ה': תיבת נח. 11.15 צרפתית 11.30 גיאוגרפיה ה'-ו': אפריקה הטרופית. 12.00 ספרות (על-יסודי) — מקבת — מדיניות הכוח. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 אנגלית י'. 14.00 גם אנו שופטים — מוסיקה להבורת רחוב: על רקע של קונפליקט בין נער מהשכונה לתלמידי כתתו כבי"ס יוקרתי בעיר, מתעוררת בעיה של אינטגרציה חברתית. 14.15 סלם ותעלם — אלהלם. 14.40 חכה נגלה את הצורה: חמש הצורות העיקריות בטבע: הכדור, הקוביה, הפירמידה, הגליל והחרוט ושימושיהם בחיי יום יום ובאמנות. 15.00 האוניברסיטה הפתוחה. מבוא למדעי החיים: יוון הקלאסית: אמנות בעידן הטכנולוגי — התקופה הקוביסטית — חלק ב'. 16.00 רחוב סומסום — השוטר העייף. היום נראה איך אפשר לשחק „פינג פונג" לאחר שהכדור „סודר" ע"י מוישה אופניק. וננסה לזהות קולות במלים מהקסטה של קיפי. 16.30 תיבה 2 — פרק ז' „ההגרלה". 17.00 ערב חדש — מנחה דן מרגלית 17.30 „תבל ומלואה" — סדרה בת 12 פרקים הפרק השלישי: „יערות הצפון". 18.32 „גיבור מעולם אחר" (ערבית) שם הפרק: „כתר המכשפה". 19.00 יומן השבוע (ערבית). 20.02 „עד פופ" — מגזין לפופ ולבידור. התכנית תיוחד הפעם לטרבור הורן, ממפיקי המוכשרים והמצליחים ביותר של פופ הבריטי בשנים האחרונות. טרבור הורן בנה את הלהקה „פרנקי הולך להוליווד" — אחת הלהקות השערורייתיות ביותר בזמננו, והביא להצלחתה. בחופשתו באילת, לפני כמה שבועות, העניק טרבור הורן ריאיון בלעדי ל„עד פופ". בתכנית ישולבו גם סרטוני וידאו של אמנים ולהקות כמו מלקולם מקלארן, להקת „יס", „פרופגנדה" ועוד. לטרבור הורן חלק חשוב בהצלחתם. מנחים: ענת דולב ומנחם גרנית. 21.00 מבט לחדשות ומוסף „שער ראשון". 21.45 „דרושים" — משדר בשידור חי. 23.00 סרט מן הסדרה „קנון": „בן הערובה". 23.50 חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר" 07.07 „בוקר טוב". ק.פ.ע. באך: טריו-סונטה בסי מג'ור להליל, כנור ובאסו קונטינואו. מוצרט: רביעייה מס' 2 בסול מג'ור, לחליל ולכלי-קשת, ק. 285. 07.30 „שחרית מוסיקלית". בוקריני: קונצ'רטו מס' 2 ברה מג'ור לצ'לו ולתזמורת כלי-קשת. בטהובן: סונטה לפסנתר מס' 18, במי-במול מג'ור, אופוס 31 מס' 3. דבוז'אק: שלישייה בסי-במול מג'ור, לפסנתר, כנור וצ'לו. פיה (בעיבוד קושאנסקי) סויטה עממית ספרדית. גונו: סימפוניה מס' 1 ברה מג'ור. 08.30 „קונצרט בוקר". קודאי: מחולות גלאנטה. מוצרט: קונצ'רטו מס' 1 ברה מינור לצ'לו ולתז. שוברט: שלישייה במי-במול מג'ור, אופוס 100, לפסנתר, כנור וצ'לו. מוצרט: סונטה במי-במול מג'ור לפסנתר ולכנור, ק. 380. היידן: סימפוניה מס' 35 בסי-במול מג'ור. 11.57 „מגישים שיר". 12.05 „אמנים באולפן": שלומית ספירא — פסנתר. בטהובן: סונטה בפה מג'ור. קמינסקי: סויטה. מוך: „הלהמוטון", מס' 3. שוברט: 4 אמפרומפטו. 13.00 „קונצרט צהריים". ברואלדו: רביעייה בסי-במול מג'ור. באך: סונטה בסול. אלגר: רומנסה לבסון. פולנק: שלישייה. שמנרו: שבירייה. טלמן: פתיחה בפה-דיאז מינור. 15.00 „סלון מוסיקלי". 15.05 „החידון המוסיקלי". 16.00 „קונצרט מנחה". שומאן: קרייסלריאנה. בטהובן: רביעייה בסול מג'ור לכלי-קשת, מס' 2. מנדלסון: שני מוטטים (מס' 2 רג'). אלגר: קונצ'רטו לצ'לו ולתזמורת. מוסורגסקי: „תמונות בתערוכה", בעיבוד רוול. 18.30 „מוסיקה ליום ראשון". באך: קנטטה מס' 92. גונו: מיסת סטיליה הקדושה. כרובוני: „ניכפה אכוריה" — מדריגל לחמשה קולות, בנירוסה של פייטרו סמרה. 20.05 „ערב טוב". בויס: פתיחה מס' 4 ברה מג'ור. טלמן: קונצ'רטו בסול מג'ור לויולה ולתזמורת. 20.27 „מגישים שיר". 20.30 „הדים מימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון 1985". בטהובן: שלישייה ברה מינור לפסנתר, כנור וצ'לו, מס' 3. הונגרו: דואו לכנור ולצ'לו. רביסי: סונטה לחליל, ויולה ונבל. ברהמס: חמישייה בסי מינור לקלרינית ורביעיית כלי-קשת. 22.25 „סלון מוסיקלי". 22.30 „מסורות מוסיקליות": חג שלושת הקדושים בכנסיה היוונית-אורתודוכסית. 23.00 „מוסיקה מן העבר ומן ההווה".

רשת א'

07.30 „הין שירים" — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 „חוגה", עם גבי הגרל. 08.30 „השיר לא תם" — שירים עבריים. 09.30 „מקשי" — מגזין בשידור חי 10.30 „רדיו קל" 11.10 השידור היומי לנתיה"ם: סאור וצלול, הפעם: המשורר ע. הלל 11.30 „השכלה הינה לכל" „צרפתית למתחילים" 12.05 „שיר ומזמור". 14.08 „לנח ולבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים או לפעוטות — „שירים הם חברים של ספורים". הפעם: „סבתא בטריננג", מאת ימימה טשרנוביץ. ב) אבירר: „מסע הפלאים של נילס הולגרסון הקטן עם אווזי הבר" — מאת: סלמה לגרלף. ג) „לקראת שידור" 14.45 לילדים הגדולים: „חול בשק" 15.30 „עולם המדע" 15.55 „ספר חדש" 16.05 „ספרים הם חברים". והפעם: עם הסופר דוד עוזר 17.12 „מגישים שיר" 17.20 „האוניברסיטה הפתוחה": „שיקספיר כספרות וכתיאטרון" 18.06 „מנחת ערב" — משדר יומי 18.47 פרקי היום בתנ"ך 19.05 „מחשבת ישראל" 22.05 „תפוח ועץ" — תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם עורכת ומנחה: רבקה מיכאלי, והפעם: „ילד מעבר לפרעות"

רשת ב'

08.05 „סע לשלום" 09.05 „ביקור בית", עם רבקה מיכאלי 10.10 „כל צבעי הרשת" — מגזין יומי 12.10 „גל פתוח" — חדשות ופזמונים 13.00 „בחצי היום" 14.06 „יש ענין", עם גבי גזית 15.10 „רגעי קסם" 16.05 „שירים ושעורים" 17.10 „יומן כלכלה" 17.30 „על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה 18.06 „מסיבת עתונאים" — עורך ומנחה: יצחק עולן 18.45 היום בספורט 19.00 היום הזה 19.35 „עם ישראל" — מוסף לענינים יהודיים בעולם 20.05 „אומר בשנתיך" — כבקשתך לפיוטים ושירי חזנות ספרדיים 22.05 „תזמורת כלי-נשיפה", והפעם: „נוער ונשפים" — מהקלטות תזמורת הנוער הארצית לכלי-נשיפה 23.05 „צלצול שלישי" — שבועון לאמנויות בשידור חי

רשת ג'

14.06 „לי ולך — שיר וברכה" 15.05 „חדש, חריש ומחורש", עם שוש עטרי 16.05 „מוסיקה לענין" 17.05 „שוקו חם" — „מגדל פיקוח" 18.05 „מצעד הפזמונים הלועזיים" 22.05 „ארוח עתיק" — שירים שלא נס ליחם 00.10 „פניני ג'אז"

גלי צה"ל

06.00 באמן מילולי — פינתו של אבשלום קור 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים 06.30 אוניברסיטה משודרת: השמש והיקום. מרצה: פרופ' ארנון דר 07.07 שבע אפס שבע, עם מיכאל דק 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.03 נכון לעכשיו, עם רפי רשף 11.05 טעם של פעם, עם אורלי יניב 12.05 להיט לתאבון 13.05 בסיגנון ישראלי, עם אלי ישראלי 15.05 מה יש — עם ארז טל 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שירים עבריים 16.55 באומן מילולי — פינתו של אבשלום קור 17.00 יומן גלי-צה"ל 17.30 כוונת — מגזין גלי-צה"ל לעניני צבא ובטחון 17.50 יומן ספורט 18.05 רדיו ספורט 19.05 „רדיו רדיו", עם יואב קוטנר 20.05 „רחוק מן העין" שירי עמים 21.00 מבט לתרבות 21.30 אוניברסיטה משודרת: השמש והיקום (ש.ח.) 22.05 על הרכש ועל הביפאק — שירים שהחבר'ה אוהבים 23.05 „שעת ערבית" — צביקה שפירא משוחח עם עו"ד חוסיין אבו-חוסיין על מדינה דו-לאומית אוטופיה או תכסיס (ש.ח.) 00.05 ציפורי לילה נודדות — עם רני קיסל 02.05 לא רוצים לישון 05.05 צלילי בוקר

קולנוע

תל-אביב
4.30 — 7.15 — 9.30
אסתר: סוף שבוע מטורף
אורלי: והספינה שטה
בית לסין: דיוה 23.15
בן-יהודה: חזרה לעתיד 4.30, 7, 9.30
גת: הרבה ולא כלום 4.30, 7.00, 9.30
גורדון: בחר בי 4.30, 7.15, 9.30
דקל: לילות לבנים 7.00, 9.30
דרייב-אין: השוטר מגנב מטור 7.15, 9.30; תשוקה בוערת בנשים 12.00
הוד: משאלת מוות 3
מוזיאון תל-אביב: סהרורים 4.30, 7.15, 9.30
לימור חדש: כבודו של פריצי 7.00, 9.30
פאר: מסע העסקים של אבא 4.15, 7, 9.30
סינמה 1: בשם כל בני ביתי 5.00, 8.00
סינמה 2: שושנת קהיר הסגולה 4.30, 7.15, 9.30
סאויס: פרפר 5; מציצים 11.10
רב-חן: חן 1: שנת הדרקון 4.15, 7, 9.40; חן 2: גלגלי תהילה 5.00, 7.20, 9.45; חן 3: סיפורה של מארי 5.00, 7.20, 9.40; חן 4: ביה"ס לאסירים מתחילים 10.30, 1.30, 4.45, 7.20, 9.40; חן 5: רומן על כטוח 10.30, 1.30, 4.45, 7.00, 9.40
שחף: המאהב
תל-אביב: רוקי 4
תכלת: צייר הצבאים 5.45, 9.00
צוותא: נגוע + במקום חלום 8.00

רמת-גן וגבעתיים
אואזיס: שנת הדרקון 6.30, 9.30
לילי: כבודו של פריצי 7.00, 9.30
ארמון: סוף שבוע מטורף 5.00, 7.15, 9.30
רב-גן: גן 1: סיפורה של מארי 5, 7.10, 9.40; גן 2: בירדי 5, 7.20, 9.40; גן 3: גלגלי תהילה 5.00, 7.20, 9.45; גן 4: הרבה ולא כלום 6.45, 9.15

ירושלים
אריסון: קוכבוו 4.10, 7, 9
אורנע: סוף שבוע מטורף 4.10, 7, 9
בית אגרון: גרמלינס 15.30; אינדיאנה ג'ונס והמקדש הארור 17.30; מונטנגרו 19.45; משנה מקום משנה מזל 21.45
בנייני האומה: מסע העסקים של אבא 6.45, 9.00
כפיר: רוקי 4 4.30, 7, 9
הבירה: חזרה לעתיד 4.30, 6.45, 9.00
מיטשל: המטרה 6.45, 9.15

חיפה
ארמון: קומנדו 4.30, 7.00, 9.15
אורה: המאהב 4.30, 7.00, 9.15
חן: ראסטי ג'יימס 4.30, 6.45, 9.00
עצמון: משאלת מוות 3 4.30, 7.00, 9.00
פאר: סוף שבוע מטורף 4.30, 6.45, 9.00
קרן אור המדרשה: קאוס 6.00, 9.00
רון: רוקי 4 4.30, 6.45, 9.00
אמפי: חזרה לעתיד 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: להב משונן 6.45, 9.15

נתניה
שרון: רומן הדמים 7.00, 9.15
סטודיו: מטרה 7, 9.15

חולון
סביון: רוקי 4 4.30, 7.00, 9.30
מגדל: שנת הדרקון 7.00, 9.10

בת-ים
עצמאות: רוקי 4 4.30, 7.15, 9.30

הרצליה
היכל: רוקי 4 4.30, 7.15, 9.30

באר-שבע
חן: רוקי 4 7.15, 9.30

חדרה
חוף חדרה: כחן סוון 7.00, 9.15

תיאטרון

תיאטרוני ישראל
הערב, יום א', 16.2
תיאטרון הבימה:
ניסים ונפלאות
בקופסאות שימורים
חבית ברחוב שינקין: 20.30
חנה סנש – בכפר סבא: 20.30
התיאטרון הקאמרי
דבש פרא – קומדיה: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום א', 16.2 בשעה 20.30
„גבול הציות לדיני הדבנות".
עם פרופ' מ. הרסגור, עו"ד י. ברד. ד"ר א. ארליך, יעל לוטן, י. חסון ויגאל בן-נון – הכניסה חופשית

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי-מרקחת

בת-ים: קופ"ח עין יהב - חולון
חולון: אהרון - הופיין 52
ירושלים: אליסון - ישעיהו 10
נתניה: קרניאל - כ. מסחרי ק. נורדאו
פתח-תקוה: הירקון - רח' שטמפפר 24
רמת-גן: גרמזה - ביאליק 50
תל-אביב: לב העיר. אחד העם 69; בני, דיזנגוף 174
חיפה: יבנה — אבן סינא 7.
רחובות: הנגב – הרצל 196

משטרה

ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקוה - טל' 100. באר-שבע, נהריה, נתניה, נצרת - טל' 100. אילת - 244; חדרה - 22444.

תורנות בתי-חולים

תל-אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל-השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח-תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל-אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל-אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ – ילדים, כירורגית, אורטופדית, עיניים, א.א.ג.
שערי צדק – פנימית
הדסה ה"צ – נשים

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'—ה' ב-20.00—08.00, בימי ו' 15.00—08.00. טלפונים: 03-433500 [illegible]

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל: תל-אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00. הכתובת: רח' ברנובסקי 49, טל' 284449. חיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 523566, פתוחה כל יום ביומו. כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ-20.00 עד 24.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי השעה בתאום טלפוני מראש. דיזנגוף סנטר שער 3 ליד המעברה קומה א' טל' 03-285832, 294869

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לעזרה ואישור הבחה. טל' 03-234232 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-669911
ער"ן תל-אביב — טל' 03-261111
ער"ן חיפה — טל' 04-538888
ער"ן באר-שבע — טל' 057-41881
ער"ן נתניה — טל' 053-35612

סילוק מטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת-גן, בני-ברק, גבעתיים — טל' 781111 [illegible]

רכבות

מתל-אביב לירושלים: מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00; מבני ברק 8.18
לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

מירושלים לתל-אביב דרום:
בימים א'—ה': 7.30
בימי ו' וערבי חג: 7.30
לבני-ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה, בת-גלים:
לירושלים — א'—ו': 7.00
לתל-אביב — א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל-אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38. לירושלים 5.35.

עיריית פתח תקוה
מינהל ההנדסה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח-תקוה
הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
ניתנת בזה הודעה, כי הועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח תקוה מקבלת בקשה לאשר חלוקה לצרכי רישום בסטיה מתכנית מאושרת פת/1239/3 בגוש 6400 חלקות 8, 11, 52, 55, 73, 76, 79.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
ד. תבורי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח-תקוה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 878 בגוש 8273 רח' הלברשטם מס' 6 בלומנטל (תכנית מס' 357/85), ברח' הלברשטם 8 גליק (תכנית מס' 41/86), רח' הלברשטם 10 דוד (תכנית מס' 457/85 מתוקנת) בתריגה, מאושרת מבוקשת כהקלה עד 6.04%.
את התכנית, ניתן לראות במשרדי הועדה.
התנגדויות אפשר להגיש במשך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלרואי
יו"ר הועדה המקומית

עיריית עפולה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה בקשה להיתר הקלה של ידיו אחוזי בניה 24.9 במקום 20% קו בנין צדדי.
מקום הבניה: גוש 17763 חלקה 70 רח' המעפילים 219 עפולה עילית.
את ההתנגדות להתרת הקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית, משרד מהנדס העירייה, רחוב יהושע עפולה בשעות קבלת קהל.
אם לא תתקבל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לדיון בועדה מקומית לתכנון ולבניה עפולה והיא תחליט בנדון.
י. דווידוביץ, יו"ר ועדת משנה של הועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה

הועדה המקומית לתכנון ובנייה רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965 להלן החוק:
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובנייה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בנייה בגוש 6580 חלקה 496 רח' בר-אילן.
מבוקשת הקלה במספר קומות והיינו במקום 3 קומות המותרים מבקש 4 קומות.
כל המעוניין רשאי לעיין בתוכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת הקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העירייה.
ב. וולפוביץ, יו"ר הועדה לתכנון ולבנייה - רעננה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי פתח-תקוה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח-תקוה הופקד שינוי תכנית מתאר מקומית [illegible]
ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה - מחוז המרכז

הועדה המקומית לתכנון ובנייה רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965 להלן החוק: [illegible] בקשה להיתר בנייה בגוש [illegible] חלקה 372 רח' מנטיפיורי. מבוקשת הקלה בקו בנין צדדי 3.33%, והיינו 2.90 מ' במקום 3.00 מ' [illegible]
ב. וולפוביץ, יו"ר הועדה לתכנון ולבנייה - רעננה

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי
הגלבוע
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
[illegible]
ישראל קציר, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז צפון

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת-גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
נמסרת בזה הודעה כהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת-גן (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס.
1. בגוש 6142 חלקה 103 רחוב שלם מס' 8 ר"ג. דהיינו: הקלה 6% משטח החלקה [illegible]
2. בגוש 6183 חלקה 2222 רח' התבלנים 11, עמידה, ר"ג. דהיינו: הקלה 6% בקו בנין צדדיים.
כל המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית, במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.
בכבוד רב,
אורי עמית – ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה – רמת-גן

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי מצפה-רמון
הודעה בדבר אישור תוכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 17 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה לאשר תוכנית מפורטת הנקראת תוכנית מספר 126/03/27 בריכת שחיה ומרכז מצפה-רמון.
עיקרי הוראותיה:
א. יעוד שטחים ציבוריים פתוחים, שטחים לספורט, אזור מסחרי, דרכים, חניה ושבילים להולכי רגל.
ב. חלוקת השטח לאזורים וקביעת התכליות ושימושים בכל אזור.
ג. הנחיות לבינוי ועיצוב ארכיטקטוני.
שטח התוכנית 15.25 דונם בגוש: 39594. אשר הודעה על הפקדתה יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט פירסומים מס' 3206 מיום 30.5.85 עמוד 2525.
אליה, הפקדה במשרדי הועדה המחוזית וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מצפה-רמון וכל המעונין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ש. רינגר,
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה - מחוז הדרום

כרטיס כניסה לגן־עדן

כווית. — ניירות שעליהם צוין „כרטיס לגן עדן", נמצאו בכיסיהם של חיילים איראניים שנהרגו, בקרבות במהלך המתקפה האח־רונה על עיראק. כך דווח אתמול העיתון הכוויתי „אל וואטאן".

העיתון מוסר, כי נראה ש„כרטי־סי־כניסה" דומים, לגן־עדן, מצו־יים בכיסיהם של רוב החיילים האיראניים. על הכרטיס כתוב עוד, כי „הוא מבטיח, שהלוחם יגיע לגן־עדן בעקבות הקרב עם עיראק".

„אל וואטאן" הציג צילום של אחד מ„כרטיסי הכניסה" בעמודו הראשון, עליהם חתומים מנהיגי דת שיעיים מאיראן, מולחאמים. (איי. פי.)

האיטי שקועה במשבר כלכלי

פורט או פרנס. — מצבה הכלכלי של האיטי הוא דרמטי ביותר — זאת אמרו ביום ו' משקיפים, שמונה ימים לאחר שהנשיא ז'אן קלוד דובלייה נמלט מהמדינה יחד עם מקורביו.

שני הבנקים הממלכתיים — הבנק הלאומי לאשראי והבנק של רפובליקת האיטי — הכחישו ביום ו' את השמועות שנפוצו בבירה, לפיהן לקח עמו דובלייה את הכספים שהיו מופקדים בבנקים אלה לפני צאתו את המדינה.

בהודעה שפורסמה על־ידי הבנק הלאומי לאשראי נאמר, כי נשיא האיטי החליף כסף מקומי בשווי של מאה אלף דולר למטבע אמריקני ב־6 בפברואר, טרם צאתו את המדינה.

עם זאת, מציין הבנק כי בידיו שישה מיליון דולר במטבע זר בהאיטי ובחו"ל.

הממשלה החדשה עוסקת מאז תחילת השבוע שעבר בהכנת אומדן של שוד כלכלת האיטי על־ידי הנשיא דובלייה והעלתה ההשערה שמדובר בסכום של יותר מ־10 מיליון דולר. (ע"צ)

צרפת שוקלת גירושו של דובלייה לארה"ב

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — ממשלת צרפת שוקלת לגרש את הרודן המודח ז'אן קלוד דובלייה לארה"ב, הודיע ראש הממשלה, לורן פאביוס.

השלטון הסוציאליסטי מאבד סבלנותו. „הוא לא יישאר עוד הרבה זמן במלון", הבטיח פאביוס.

„בייבי דוק", שעדיין סגור במלון פאר באלפים הצרפתיים, חפץ לקבל מקלט פוליטי בצרפת. הוא מקשה על הצרפתים למצוא מדינה שתיאות להעניק לו מקלט. הוא הודיע כי אינו רוצה בליבריה והגיש בקשה רשמית למקלט פוליטי, בזכות „תרומתו למנוע מרחץ־דמים בהאיטי".

אך השלטון הסוציאליסטי מתעלם מבקשתו. דובלייה הוא בחזקת „גוויה" מטרידה שאיש אינו רוצה בה. הצרפתים ניסו לשווא לרחפו לידי בנות־בריתם באפריקה. מרוקו וגאבון סירבו לקבלו בטיעון כי אינן „פחי אשפה".

הנשיא מיטראן אמר, כי „החוקה קובעת, כי מוקנה מקלט פוליטי לאישים שפעלו בשירות החירות. אינני סבור שאיש זה מסמל את זכויות האדם בעולם". הוא שיגר את יועצו כדי לשכנע את ליבריה לקבלו.

„אבקת המרגלים" לא גורמת לסרטן

מוסקבה. — מדענים אמריקניים קבעו, כי חומר כימי, שהתפרסם כ„אבקת מרגלים", שהופעל על־ידי השלטונות הסובייטיים כדי לעקוב אחר צוות השגרירות האמריקנית בברית־המועצות אינה מזיקה.

השגריר ארתור הרטמן, שפירסם ביום ו' את תוצאות הבדיקה, שנעשתה על יסוד דגמים שנאספו במוסקבה ובלנינגרד בשנה שעברה, הטעים עם זאת, כי אין להשלים עם העובדה שהשלטונות הסובייטיים יפעילו חומר כלשהו נגד דיפלומטים אמריקנים.

ארה"ב מודאגת מהצלחות המתקפה על עיראק

מסקנות מתצלומי לווינים: האיראנים מתכוונים לחצות החידקל בקרוב

בתצלומי לוויני ריגול אמריקניים נראים ריכוזי כוחות איראניים גדולים צפונית מבצרה, ונראה כי נועדו לחצות החידקל ■ הפתעה בארה"ב מחוסר יכולתה של עיראק לנצל יתרונה האווירי

וושינגטון. — בוושינגטון גברה הדאגה לאור הידיעות המדווחות על התקדמות של הכוחות האיראניים לשטח עיראק. המומחים האמריקניים מופתעים נוכח העובדה, שהצבא העיראקי אינו מצליח להפיק תועלת מוחשית מעליונותו האווירית בהתמודדות עם צבא איראן.

העיתון „וושינגטון פוסט" מגלה, כי צילומים שנעשו על־ידי לוויני־ריגול אמריקניים מצביעים כי האיראנים ריכזו כוחות ניכרים צפונית מבצרה, העיר השנייה בגודלה בעיראק. נראה כי הכוחות האיראניים מתכוננים לחצות את נהר חידקל תוך פרק זמן קצר ביותר.

מומחה אמריקני הסביר העובדה שחיל־האוויר העיראקי לא ניצל את יתרונו הגדול, כדי לפעול נגד ריכוז של הכוחות האיראניים באומרו, כי „העיראקים לא ציפו להתקפה איראנית".

בינתיים פורסמו הודעות בטהרן, בהן נאמר כי הכוחות האיראניים הדפו לפחות שלוש התקפות־נגד של חיילים עיראקים.

מפקד החיל העיראקי הנלחם נגד כוחות צבא איראן לויטננט־גנרל חישאם סבאח אל־פאקרי, הצהיר: „לאויב אין כל ברירה — עליו להכנע. החיילים האיראנים חייבים למות או לטבוע בביצות המלוחות".

הטלוויזיה האיראנית הקרינה סרט שבו אפשר להבחין בחיילים איראניים נוספים, כולל כוהני דת, אנשי המשמרות המהפכניים ומתנדבים, הנעים בכביש המוביל מפאו לעבר בצרה, השוכנת במרחק 90 ק"מ צפונית־מזרחית מעמדות האיראנים.

בסרט שצולם ביום ה' הראו האיראנים גם טורים של שבויי מלחמה עיראקיים העוברים ליד גוויות חבריהם שנהרגו בקרבות.

לפי דיווחים רשמיים שפורסמו בטהרן, נפלו בשבי למעלה מ־2000 עיראקים מאז יום א' בשבוע שעבר.

לפי הודעה צבאית שפורסמה על־ידי שלטונות עיראק, הסתכמו האבידות של הכוחות האיראניים בגיזרה אחת בלבד במהלך הקרבות האחרונים ב־3,079 הרוגים.

במרכז האו"ם פורסמה הודעה איראנית, לפיה נפגעו למעלה מ־2,500 חיילים איראניים על־ידי גזים שהופעלו על־ידי צבא עיראק במהלך המתקפה האחרונה.

בהודעה נאמר עוד, כי לפחות 20 מבין הפצועים כבר מתו, ונציג איראן איים, שארצו לא תהסס להפעיל אף היא נשק כימי, אם לא יפסיקו העיראקים להשתמש בנשק זה. (ע"צ, עי"ד)

הציאניד הוכנס ל„טיילנול" — במפעל

ניו־יורק. — בית־החרושת הגדול לייצור תרופות בארה"ב „ג'ונסון־את־ג'ונסון", הפסיק את ייצורה של התרופה משככת הכאבים הנפוצה „טיילנול", לאחר שתובע מחוזי הכריז, כי רעל הציאניד שנמצא בשתי אריזות של כמוסות התרופה, הוכנס לתוכה ככל הנראה במפעל עצמו.

עוד ביום ו' השעתה חברת ג'ונסון־את־ג'ונסון את מכירתן של הכמוסות, וביקשה מבעלי חנויות להסירן ממדפי התרופות שלהם ברחבי ארה"ב.

החברה, שהגדירה את הרעלת הכמוסות כ„צעד מובהק של טרור", הכריזה על פרס בסך מאה אלף דולר על תפיסתם של האחראים למעשה הפשע.

שני הבקבוקים, אשר כל אחד מהם הכיל חמש כמוסות מורעלות בציאניד, נמצאו במחוז ווסטצ'סטר, צפונית לעיר ניו־יורק.

הסוכנות האמריקנית לפיקוח על מזון ותרופות קבעה, כי כל אחת מן הכמוסות האילה הכילה תשעים אחוז של ציאניד.

הרעלת הכמוסות בציאניד נתגלתה לאחר שקצרנית בת 23 נפטרה ב־8 בפברואר, לאחר שבלעה שתי גלולות מתוך אחד הבקבוקים.

חברת ג'ונסון־את־ג'ונסון טוענת, כי שני הבקבוקים המורעלים יוצרו בשני מפעלים שונים שלה — האחד בפנסילבניה ואחד בפוארטו־ריקו. (עי"ד)

תורכיה מוחה: „יחס בלתי אחראי" גרם מותו של קברניט הספינה

אנקרה. — תורכיה הגישה ביום ו' מחאה לישראל על רקע מותו של קברניט אוניה תורכית. האוניה נעצרה על־ידי ספינות מלחמה ישראליות ביום ג' שעבר בקרבת רצועת עזה.

בהודעה שפורסמה על־ידי משרד החוץ התורכי מדובר על „יחס בלתי אחראי" של ספינת מלחמה ישראלית", אשר פתחה באש לעבר האוניה התורכית „לארוס".

מיופה־הכוח הישראלי באנקרה, יהודה מילוא, נקרא למשרד החוץ, ושם הציגו לפניו את הדרישה שהשלטונות הישראליים יאפשרו לשאר אנשי הצוות לשוב הביתה — מציינת ההודעה.

עוד נאמר למילוא, שאנקרה שומרת לעצמה את הזכות לבקש פיצויים. לפי הגירסה של משרד החוץ התורכי היתה האוניה מחוץ למים הטריטוריאליים של ישראל, כאשר נפתחה עליה אש על־ידי הישראלים. עוד נאמר בהודעה, שהאוניה התורכית היתה קטנה, אזרחית ובלתי־חמושה בשעת התקרית. (עי"ד, ע"צ)

למעלה ממחצית האסירים בצרפת המכורים לסמים נגועים באיידס

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — בתי־הכלא הצרפתיים מתוארים בעמדות אידיאליות להתפשטות וירוס האיידס. למעלה ממחצית האסירים בצרפת המכורים לסמים קשים נגועים בווירוס איידס, מסרו רופאי שרות בתי־הסוהר וקרימינולוגים, שהביעו חשש, כי בתי־הכלא ייהפכו למוקדי הפצת מחלה קטלנית זו.

אוכלוסיית האסירים המכורים לסמים מוזרקים נאמדת בין 10 עד 30 אחוז מכלל האסירים, מעריכים כי בין 5 עד 20 אחוז מכלל האסירים נגועים באיידס, הימין הקיצוני רואה בגילוי אישור לטיעונו, כי איידס בא כעונש משמים לפושעים וסוררים.

אך המומחים מייחסים את התפשטות הווירוס דווקא לאורח־החיים האלים בבתי־הכלא. הם הפכו לתרבית ווירוסים, כמו ביצות ליתושים.

הזרקת סמים במזרקים מזוהמים, יחסים הומוסקסואליים, אלימות מינית, פציעה עצמית, הגיינה מפוקפקת בשירותים, מתוארים כמעודדים הידבקות במחלה.

המומחים תובעים מן השלטונות שיפור מיידי של תנאי המאסר. למעשה, דרושה מהפכה בתנאי החיים בבתי הסוהר.

הרופאים המליצו לסוהרים לא לגעת באסיר פצוע, אלא בידיים חבושות כפפות.

במאי הקולנוע האיטלקי פדריקו פליני מנשק את ידה של כוכבת הקולנוע האיטלקית ג'ינה לולובריג'ידה בפתיחת פסטיבל הסרטים הבין־לאומי ה־36 בברלין, אתמול. לצד פליני, אשתו ג'ולייטה מאסינה. (צילום: איי.פי.)

הצוענים תובעים פיצויים ממפעלים גרמניים

פרנקפורט. — המועצה המרכזית של הצוענים בגרמניה המערבית יצאה ביום ו' בתביעה לשלם פיצויים ל־500 הצוענים החיים עדיין, שנוצלו על־ידי כמה מפעלים גרמניים גדולים בתנאים של עבודות בתקופת שלטון הנאצים בגרמניה.

נשיא מועצת הצוענים, רומאני רוז'ה, הזכיר בהקשר זה כי 50 אלף צוענים נרצחו במחנות ריכוז. הוא אמר כי במסגרת הצו „חיסול על־ידי העבודה", שניתן ב־1939 על־ידי הנריך הימלר, הועסקו צוענים רבים במפעלי נשק של קרופ, מ.א.נ., א.א.ג., סימנס, הכסט, ב.א.ס.פ., ב.מ.וו., דיימלר־בנץ, מסרשמידט והיינקל.

הוא הביע תרעומת על כך, כי מפעלים כאלה ממשיכים לעמוד בסירובם לשלם פיצויים כלשהם לניצולים הצוענים ולהודות בעובדה שיש להם חובות מוסריים. (ע"צ)

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965

מרחב תכנון מקומי כפר־סבא

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965 כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא הופקד שינוי תוכנית הנקרא „שינוי תוכנית מיתאר מקומית מס' כס/1/10/א" ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: פתיחת דרך חדשה, איחוד וחלוקה על־פי פ' ד' לחוק קביעת בינוי כהוראות וחלק מהתוכנית. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התוכנית: ג' 6435 ח' 21, ג' 6439 ח' 102, רחובות תל־חי, הגבורה.

כל המעוניין בשינוי התוכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעוניין בקרקע בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התוכנית וכן כל הזכאי לכך על־פי סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התוכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה.

ד. שיש, יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט למנויים מס' 5
גרסה קונצרטית של האופרה „לה בוהם" מאת פוצ'יני
סקוט ברגסון, מנצח
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.00 בערב
סדרה 3: יום שני, 17.2.86

קונצרט לנוער מס' 5
„בסגנון רוסי"
אריה ורדי, מנצח
רויטל תכמוב, פסנתר
אילן אשד, הצגה
תל־אביב, היכל התרבות
יום ד', 19.2.86, 5.00 אחה"צ

קונצרט מיוחד
במסגרת „אמנות לעם"
שלום רונלי־ריקליס, מנצח
יצחק מרקובצקי, כנר
שמואל סגל, קריין
לרגל חגיגות 30 שנה לעיר דימונה
דימונה, קולנוע אילת
יום ה', 20.2.86, 6.30 בערב

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

מרחב תכנון מקומי מצפה־רמון

הודעה בדבר אישור שינוי תוכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תוכנית מפורטת הנקראת תוכנית מספר 114/03/27 שינוי מספר 2 לתוכנית מפורטת שכונה ותיקה.

עיקרי הוראות התוכנית:
א. יעוד שטחים לבתי מגורים ו־4 קומות, שטחים לבנייני ציבור, שטחים ציבוריים פתוחים, שטחים פרטיים פתוחים, אזור מסחרי, דרכים, וחניות שטחים למלונאות ונופש.
ב. חלוקת השטח לאזורים וקביעת תכליות ושימושים.

ואלה הם השטחים הכלולים בתוכנית:
שטח התוכנית 295,800 מ"ר גושים: 39590, 39591, 39592, 39593 אשר.

הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פירסומים מס' 3206 מיום 30.5.85 עמוד 2524.

השינוי האמור שבה הוועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליו הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ובניה מצפה־רמון וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ש. דינור, יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז הדרום

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 14.2.86

		בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים
	היחידה	קניה	מכירה	קניה	מכירה	יציגים
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4728	1.4912	1.4819
לירה שטרלינג	1	2.05	2.15	2.0862	2.1123	2.0976
מרק גרמני	1	0.61	0.64	0.6262	0.6340	0.6300
פרנק צרפתי	1	0.20	0.21	0.2036	0.2062	0.2053
גילדן הולנדי	1	0.54	0.57	0.5537	0.5606	0.5577
פרנק שווייצרי	1	0.74	0.78	0.7532	0.7626	0.7611
כתר שבדי	1	0.19	0.20	0.1976	0.2001	0.1992
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2002	0.2027	0.2017
כתר דני	1	0.16	0.17	0.1695	0.1716	0.1708
מרק פיני	1	0.27	0.29	0.2791	0.2826	0.2808
דולר קנדי	1	1.03	1.08	1.0539	1.0670	1.0616
דולר אוסטרלי	1	1.00	1.08	1.0374	1.0503	1.0440
ראנד דרום אפריקני	1	0.60	0.71	0.7025	0.7113	0.7066
פרנק בלגי	10	0.29	0.31	0.3046	0.3084	0.3078
שילינג אוסטרי	10	0.87	0.91	0.8872	0.8983	0.8963
לירה איטלקית	1,000	0.90	0.96	0.9182	0.9296	0.9247
ין יפני	100	0.79	0.83	0.8083	0.8184	0.8134

טלקס

● יותר מאלף מובטלים חדשים בדרום

יותר מאלף מובטלים נוספו תוך חודש באיזור הדרום. כך עולה מנתוני שירות התעסוקה. מדובר בעלייה שחלה בחודש ינואר השנה, לעומת חודש דצמבר אשתקד.

בדצמבר 1985 נרשמו בדרום 2396 דורשי עבודה. בינואר הגיע מספרם ל־3402. במקביל נרשמה ירידה במספר הזמנות העבודה שהעבירו המפעלים השונים ללשכת התעסוקה בדרום. בדצמבר נרשמו 710 הזמנות, בינואר — 608.

בחודש הבא צפוייה התרפה נוספת: עבודות קטיף ומיון עונתיות, בעיקר באופקים ובנתיבות, יסתיימו, ואל מעגל האבטלה יצטרפו מאות עובדים נוספים.

שלי יחימוביץ'

● מציע שבוע עבודה מקוצר באילת

„אני אחד החסידים של חמישה ימי עבודה בשבוע. בעולם המערבי עובדים כבר מזמן 37—40 שעות שבועיות ובשנת 1990 מתכננים לעבור ל־32 שעות שבועיות באירופה. אני מציע לנסות באילת פרוייקט של שבוע עבודה מקוצר ולדעתי זה עשוי להצליח".

דברים אלה אמר בסוף השבוע באילת חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות.

בצלאל רובין

● נקבעו הזוכים במילגות „יד טבנקין"

תנועת „יד טבנקין", מוסד המחקר של התק"ם, קבעה מי יהיו הזוכים בעשר המילגות השנתיות שהיא מחלקת למחברי עבודות בנושאי כוח המגן העברי, הקיבוץ ותנועת העבודה.

בין הזוכים מוסטפה קבהא מאום־אל־כתף, על עבודתו בנושא „מלחמת התחשה מנקודת ראותן של מדינות ערב"; חנה קורן מאשל הנשיא, שעסקה בנושא מחנות העקורים בגרמניה, אברהם פאונר, שכתב על חברי קיבוצים עיירות פיתוח ועמוס נבו, עיתונאי „ידיעות אחרונות", שכתב על המחלקה הערבית של הפלמ"ח, וזכה במילגה שנרתמה לזכרו של יגאל השומר, דמות ידועה מראשית ההגנה העברית בארץ, על־ידי בני משפחתו מקיבוץ ניר־דוד. (שע"ח)

● תביעה להפחתת הארנונה בפ"ת

סניף ל.ה.ב., המורכב מוועד המעלה שאירגן את שביתת המסחר והעסקים נגד העלאת הארנונה בפתח־תקווה, הוקם בעיר.

ל.ה.ב. הקים סניף גם בחיפה ומתכוון להקים סניפים נוספים בכל הערים הגדולות, המרכזות פעילות עסקית ענפה.

הסניף בפתח־תקווה תובע מראשי השלטון המקומי להיוועצות לפניות ועדת הפנים של הכנסת ולעוזמת ראשי ערי הפיתוח, להגביל את העלאת הארנונה לעסקים ל־125 אחוז.

זכריה חוורדי.

● „לב מנוע" גורר יותר...

חברת גרירה „לב מנוע" הכפילה ב־7 החודשים האחרונים את מספר הגרירות ותיקוני חירום של רכב. כך עולה ממידגם שערכה החברה בקרב המנויים שלה.

מספר הקריאות עלה מ־350 לכל אלף מנויים לפני שבעה חודשים, ל־700 היום. יוסף שמי

● הצעה להעניק תמריצים לתיירים

חברות התעופה הסדירות פנו בתביעה לשרי התחבורה, האוצר והתיירות, לנקוט צעדים לבלימת הירידה בתנועת הנוסעים לישראל וממנה.

בין השאר, הן מציעות לבטל את מס הנסיעות לישראלים היושבים קבע בחו"ל, להציע לתיירים „עיסקת חבילה" מושכת בשיתוף פעולה עם סוכני נסיעות, חברות תיירות, מלונאים וחברות תעופה הסדירות הפועלות בישראל. יוסף שמי

סוף שבוע סוער — שלג קל בירושלים וסופות בחרמון

גשמים עזים ירדו בכל החורף וגרמו לשטפונות בנגב ● החזאי: הגשמים ייפסקו היום ויתחדשו מחר

מאת בצלאל עמיקם, יהודה צור, שלי יחימוביץ' ובצלאל רובין כתבי „על המשמר"

הגשמים העזים שירדו בסוף השבוע בכל חלקי הארץ ייפסקו היום ויתחדשו מחר — על כך מסר אמש החזאי.

בירושלים ירד בליל שבת שלג קל וכיסה את ראשי ההרים. השלג הכביד על הנסיעה אולם למרבה המזל היתה התנועה בשעות הלילה דלילה ביותר ולא נגרמו תקלות מיוחדות. עם בוקר התאכזבו ילדי הבירה לגלות שהמעטה הלבן נמס במהירות. במשך היום ירדו בעיר גשמים רבים ונמדדו למעלה מ־70 מ"מ של גשם.

אתר החרמון נסגר

סופות שלגים שהשתוללו החל מאתמול לפנות בוקר באתר החרמון גרמו לסגירתו ואוטובוסים עמוסי מבקרים שעשו דרכם אל החרמון נאלצו לחזור כלעומת שבאו. גובה השלג הגיע ל־1.5 מטר ברכבל העליון ול־70 ס"מ בתחתון.

גשמים רבים ירדו בסוף השבוע בגליל ובגולן והנחלים התמלאו מים שזרמו לכינרת.

שטפונות בנגב

גשמים עזים ירדו אתמול בדרום וגרמו לשטפונות בנגב ובעיקר באיזור עין־גדי. באיזור באר־שבע ירדו אתמול כ־20 מ"מ גשם ובאיזור נתיבות, אופקים ואשקלון ירדו כ־50 מ"מ, שהם כחמישית מכמות הגשמים השנתית. בירוחם ובמצפה רמון ירדו כמויות קטנות של גשמים.

אתמול נסגרו למטיילים שמורות עין גדי ונחל דוד. רשות שמורות הטבע והמשטרה לא הוזעקו, כרגיל, לחילוץ מטיילים משום שמטיילים נמנעו מלהיכנס לשמורות. מהמשטרה נמסר שלא נגרמו כל תקלות בשל הגשמים.

במגורי עולי אתיופיה בשכונה י"א בבאר־שבע חדרו גשמים דרך הגג שלא היה אטום היטב והציפו חלק מהדירות. העולים נאלצו להעלות את כל חפציהם על המיטות. הם מתלוננים כי מאז תחילת החורף הם מבקשים כי הגג יתוקן, אך לא נענו.

ברד כבד בדרום

מעטה לובן, דוגמתו לא נראה הרבה שנים, כיסה את כל איזור אשקלון ביום ו' בבוקר. ברד כבד שפקד את המרחב בשעות הבוקר המוקדמות לא נמס במשך שעות ונוצר רושם שהאיזור כולו כוסה שלג. הברד כיסה עצים, גגות וכמובן את השדות במרחב. התנועה בכבישים התנהלה בעצלתיים.

באילת התרחצו בים

למרות מזג־האוויר הסוער ששרר אתמול בכל חלקי הארץ היו חופי הרחצה באילת מלאים מתרחצים שנהנו ממזג אוויר קייצי. הטמפרטורות באילת הגיעו בשעות הצהריים ל־28 מעלות.

התק"ם הכינה תוכנית חירום לקיבוצי קו העימות בצפון

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

בקריאה לממשלה למלא את הבטחותיה לביסוס ישובי הצפון יצאה מזכירות התק"ם בתום פגישה שקיימה בסוף השבוע בכפר גלעדי עם נציגי ישובי קו העימות.

בפגישה נדונה היערכות ישובי הצפון לשעת חירום, בעקבות סקר מיוחד שנערך על־ידי „צוות גליל" של התק"ם, שביקש הנחיות לשעת חירום.

נציגי קיבוצי התק"ם אמרו, שהבעיה המעיקה על הישובים איננה בטחונית טהורה אלא העדר אמצעי ייצור ומצב כלכלי חמור, בעיקר בחקלאות. הם הדגישו, שהבעיה היא משותפת לכלל הישובים בגבול הצפון וקיים חשש של נטישת ישובים.

נציגי הישובים השמיעו טענות קשות נגד כל משרדי הממשלה המתעלמים, לדבריהם, מצרכי האיזור ואינם ממלאים את הבטחותיהם.

פינוי קשישים וילדים

בתום הישיבה הוחלט, שקיבוצים עורפיים מהמרכז ומהדרום יאמצו קיבוצים בקו העימות ויקימו צוותי ליווי משותפים לתנועה ולקיבוצים המאמצים. ניתנו גם הנחיות לפינוי קשישים וילדים בשעת חירום. כן ניתנה הנחייה לעבור ללינה משותפת בבתי הילדים בשעת חירום, כדי להקל על הורדת הילדים למקלטים. עוד הוחלט להדק את שיתוף הפעולה עם הקיבוץ הארצי במערכת האזורית.

בפתח הישיבה העלה מזכיר התק"ם אהרון ידלין דברים לזכרו של ישראל גלילי וברך את אנטולי שצ'רנסקי על עלייתו לישראל.

לפני הישיבה סיירה מזכירות התק"ם לאורך קו הגבול ושמעה סקירה ממפקד עוצבה על המצב הבטחוני באיזור.

ניתוק תחנות פירטיות בקריות יימשך היום באישור ביהמ"ש

בית־משפט השלום בחיפה אישר ביום ו' את הצו לניתוק הכבלים של התחנות הפירטיות באיזור הקריות לאחר שבית־המשפט המחוזי עיכב יום קודם לכן את ביצוע הצו, לבקשת כמה בעלי תחנות.

באי־כוח בעלי התחנות, עו"ד אליעזר גל, טען, כי כבלים אינם מהווים „מיתקן בזק" ומכאן שאין להסיר את אלה ממקומם.

השופט עמירב ראנר דחה טענה זו ופסק כי הכבלים מוליכים סימנים ומהווים „מיתקן בזק" כמשמעותו על־פי החוק.

בית־המשפט דחה לפיכך את הבקשה לעיכוב ביצוע הצו המאשר לטכנאי משרד־התקשורת להמשיך ולפעול להסרתם של הכבלים בקריית־ביאליק, קריית־מוצקין וקריית־חיים.

בעקבות הצו ימשיכו היום טכנאי משרד התקשורת להסיר כבלים המשמשים את תחנות השידור הפירטיות באיזור זה.

„קומנדו כבלים"

במשטרה אין כוונה להקים יחידת „קומנדו כבלים" לטיפול בתחנות השידור הפירטיות — אמר ביום שישי דובר המשטרה בתשובה לשאלה.

הדובר הוסיף, כי באחרונה נפגש שר־התקשורת, אמנון רובינשטיין, עם מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, וסוכם ביניהם כי ראש האג"ם ירכז את הטיפול המשטרתי בנושא זה בתיאום עם משרד־התקשורת. (עתים)

תושב חולון נדרס למוות על־ידי אוטובוס

מאת אשר שלוני, כתבנו בחולון וכתבי עתי"ם

מועלם דוד (72), מרח' עמוס 30 בחולון, נדרס למוות ביום ו' על־ידי אוטובוס אגד. האיש ירד מהמדרכה למעבר־חציה בצומת יגאל אלון — דב הוז, ואוטובוס פגע בו. נהג האוטובוס נעצר לחקירה.

10 בני־אדם ניספו ו־67 נפצעו קשה ב־55 תאונות דרכים חמורות שאירעו בשבוע בכבישי הארץ. בין הניספים שישה הולכי רגל, מהם ארבעה קטינים. (עתים)

בן 15 התאבד בתלייה בירושלים

נער בן 15 תלה עצמו, בביתו, בשכונת תלפיות בירושלים.

המקרה אירע ביום ה', סמוך לשעה 11 בלילה גילה האב את בנו כשהוא תלוי מחוזר בחבל. למקום הוזעקה ניידת לטיפול נמרץ אך מאמצי הרופאים לא הועילו.

מחקירת המשטרה התברר כי הנער סבל לאחרונה מדכאון. (עתים)

בפלילים

שחקן הקלפים לא ידע להפסיד בכבוד

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

פרשת סחיטה ואיומים באמצעי חבלה על רקע הפסדים במשחקי קלפים נגולה ביום שישי בבית־משפט השלום בנתניה בעת הארכת מעצרם של שלושה חשודים בארבעה ימים.

דוד מתנה, תושב קרית־אונו בן 33, נעצר כחשוד באיום והחזקת נשק לאחר שהפסיד כספים רבים במשחקי קלפים. הוא חשוד כי איים על אחד המתלוננים כי יפגע ברכושו ואף הראה לו שיש ברשותו אמצעי חבלה.

החשוד לא הכחיש כי דרש 18 אלף דולר פיצוי עבור הפסדיו במשחק הקלפים אולם הכחיש כל קשר לרימון היד שנמצא במוסך של אחד המתלוננים. למשטרה חשד שהרימון קשור בצורה עקיפה לנושא הסחיטה.

באותה פרשה נעצרו גם משה לנשנו בן 48 ומוטי לוי בן 23 שניהם מפתח־תקווה. בחיפוש במוסך של לנשנו נמצא בארון התרופות רימון רסס צה"לי עטוף ניילון וכן 7 אצבעות סם. שני החשודים טענו בבית־המשפט כי זו עלילת שווא שרקם נגדם דוד מתנה על רקע סכסוך שהתפתח ביניהם כתוצאה מהפסדיו במשחק קלפים וכי הרימון והסמים הושתלו במוסך בנקמה.

הגג התמוטט יחד עם גונבי דגל בריטניה

מאת בצלאל רובין, כתבנו באילת

שני תיירים שוודים וחייל אמריקני מהכוח הרב־לאומי בסיני, אשר שתו ככל הנראה כוסית אחת יותר מדי, נעצרו בסוף השבוע על־ידי המשטרה לאחר שגרמו נזק לגלידריה „פלאטיני" שבמרכז התיירות של אילת.

השלושה עלו על גג האסבסט של הגלידריה כדי לגנוב את דגל בריטניה המונף שם ליד דגלים מלאומים שונים. הם הצליחו להוריד את הדגל (ערכו 40 ש"ח) אך הגג התמוטט ותיש מהר מצאו השלושה את עצמם בתוך הגלידריה. תוך כדי נפילה מהגג שברו קיר זכוכית ונפצעו קל. כדי לצאת מהגלידריה הם נאלצו לשבור קיר נוסף ואז הגיעה המשטרה שעצרה אותם.

החייל נמסר לידי המשטרה הצבאית האמריקנית ואילו שני התיירים השוודים נעצרו להמשך החקירה והודעה על מעצרם נמסרה לקונסול שוודיה באילת.

פתחה הדלת ל„דודה" ונשדדה באיומי סכין

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

שני צעירים מרמלה נעצרו שלשום בחשד ששדדו את הקשישה שושנה קנולקר.

בשבוע שעבר נקשו אלמונים על דלת ביתה של הקשישה ואמרו לה ביידיש „פתחי את הדלת, זה דודי". הקשישה פתחה את הדלת והשניים התנפלו עליה ותחת איומי סכין שדדו ממנה שרשרת זהב שהיתה על צווארה.

השופט יהודה הימן הורה לעצור את השניים, משה עיש בן 20 ויהודה טלקר בן 23, ל־15 יום, באומרו כי שוד מזויין של קשישים הינו עבירה חמורה ביותר.

אנו משתתפים באבלם של שמאי והמשפחה
במות האם
ברכה זינגר
ההלוויה היום, יום ראשון, 16.2.86 בשעה 15.00 ברשפים
קיבוץ רשפים

לגילה, חגי, ענת והמשפחה
שותפים באבלכם הכבד על מות
האב־הסב
החניכים וחבר העובדים
במוסד החינוכי הרי־אפרים

למשפחת דגן ולקיבוץ דליה
משתתפים באבלכם עם מותו של
שמואל דגן
קיבוץ עין־השופט

ליוסף גבאי ולמשפחה
משתתפים בצערכם במות
האם
קיבוץ שער־הגולן

ללואיזה והמשפחה ולקיבוץ דליה
משתתפים באבלכם במות
שמואל דגן
משפחות פלד
ובית הזורע

למריה אלטמן והמשפחה
משתתפים באבלכם במות
האב
(בניכר)
קיבוץ גזית

לחברתנו אסתר סבג והמשפחה
משתתפים בצערכם במות
האם
(בניכר)
קיבוץ עברון